

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

23'üncü Birleşim 2 Aralık 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	469
II.- GELEN KÂĞITLAR	472
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	492, 495, 498
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>492:493, 495:496, 498:499</i>
1.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	492:493
2.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	495:496
3.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, marka şehir Afyonkarahisar'a ilişkin gündem dışı konuşması	498:499
	461

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

493, 517, 527, 547, 572

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

493, 527, 572

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

493

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Sakarya Yerel Kültür Derneği yöneticilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

527

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Muğla’dan gelen esnaflara “Hoş geldiniz.” denilmesi

572

B) TEZKERELER

517:518

1.- (10/434, 2104, 2716, 2717, 2718, 2719) esas numaralı Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/1241)

517:518

C) ÖNERGELER

547:548

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Ankara Milletvekili Murat Emir’in, (2/3114) esas numaralı Seçimle Geline Bir Kamu Görevinde Bulunanlar Hakkında Yürütülen Davalarda Kovuşturma Evresindeki Açık Duruşmaların Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Tarafından Yayınlanması Amacıyla Ceza Muhakemesi Kanunu ve Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/119)

547:548

V.- AÇIKLAMALAR

493, 496, 499, 529, 541,
544, 548, 567, 573, 578

1.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver’in, 5 Aralık Dünya Mühendisler Günü’ne ilişkin açıklaması

493

2.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın’ın, Savaşız Çocukluk Projesi’yle Ukrayna’dan Antalya’ya getirilen yetim çocuklara ilişkin açıklaması

494

3.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana'nın Yüreğir ilçesinin sorunlarına ilişkin açıklaması	494
4.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Karadeniz'de son dört günde saldırıya uğrayan gemilere ilişkin açıklaması	494
5.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya'nın verimli topraklarının OSB'ler için yok edilmesine ilişkin açıklaması	496
6.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Sağlık Bakanının Mersin'e verdiği desteğe ilişkin açıklaması	496
7.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Çevre Yolu'nun yarattığı yeni mağduriyete ilişkin açıklaması	497
8.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Suriye'de Alevilere yönelik saldırılara ilişkin açıklaması	497
9.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, psikologların mücadele etmeye devam edeceklerine ilişkin açıklaması	497
10.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, ay sonunu getiremeyen milyonların geçim sıkıntısına ilişkin açıklaması	499:500
11.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 26'ncı ve 27'nci Dönem AK PARTİ Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün vefatına ilişkin açıklaması	500
12.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Çorlu için talep ettiklerine ilişkin açıklaması	500
13.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, TÜİK'in üçüncü çeyrek verilerinde kadının yerine ilişkin açıklaması	500:501
14.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Türkiye'nin medeniyet birikiminin ve beşerî zenginliğinin temel unsurlarına ilişkin açıklaması	501
15.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Ardahan Göle sarıçam ormanlarına ilişkin açıklaması	501
16.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Mesud Barzani'nin hafta sonu Cizre'ye yaptığı ziyarete ilişkin açıklaması	501:502
17.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, 2026 yılında uygulanacak asgari ücrete ilişkin açıklaması	502
18.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Papa XIV. Leo'yu sarayda beklerken söylenen ilahiye ilişkin açıklaması	502
19.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, idare ve gözlem kurullarına ilişkin açıklaması	502:503

20.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Mesud Barzani'nin hafta sonu Cizre'ye yaptığı ziyarete ilişkin açıklaması	503
21.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, halkın ilaca erişimine ilişkin açıklaması	503
22.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu'da yaylalarda hayvancılık yapanların ve orman üretiminde emek verenlerin mağduriyetlerine ilişkin açıklaması	503
23.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Özgür Özel'in parti kurultayında DEM PARTİ'ye söylediklerine ilişkin açıklaması	504
24.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, mülakat mağduru öğretmenlerin bir yıldır yaşadığı çifte mağduriyete ilişkin açıklaması	504
25.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Arap Alevileri örgütü temsilcileriyle bugün yapmak istedikleri açıklamaya ilişkin açıklaması	505
26.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, kayyum siyasetine ilişkin açıklaması	505
27.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, geri dönüşüm emekçilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması	505
28.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, uygulanan ekonomi politikalarının dar gelirliilere etkisine ilişkin açıklaması	506
29.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, sistematik bir şekilde yok edilen kadın emeğine ilişkin açıklaması	506
30.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, bugünkü grup toplantılarında Roman vatandaşların katılmasına; Türkiye'ye gelmiş savaş mağduru çocuklara, cezaevindeki çocuklara, çocuk işçiliğe ve açıklanan büyüme rakamlarına ilişkin açıklaması	506:508
31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Cumhuriyet Halk Partisinin 39'uncu Olağan Kurultayı'na, Namık Kemal'in ölüm yıl dönümüne; Silivri'ye geçen hafta yaptığı ziyarete, yargının herkese eşit ve adil bir şekilde uygulanması gerektiğine, yargıya olan güvene zarar veren süreçlere; Papa'nın ve Barzani'nin ziyaretlerine, bütçe görüşmelerine yardımcılarını yollayan kişilere ilişkin açıklaması	508:510
32.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin hafta sonu gerçekleştirdiği kurultaya, 26'ncı ve 27'nci Dönem AK PARTİ Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün vefatına, Namık Kemal'in vefatının 137'nci yılına, Türkiye'nin göklerdeki ve uzaydaki tarihi iki başarısına ilişkin açıklaması	511:512

33.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, hafta sonu yaptıkları 39'uncu Olağan Kurultaylarına, 26'ncı ve 27'nci Dönem AK PARTİ Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün vefatına, gerçek gündeme; Türkiye'deki bir grup savcı ve hâkime, bağımsız bir yargı için herkesin mücadele etmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

512:513

34.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin 39'uncu Olağan Kongresi'ne, 26'ncı ve 27'nci Dönem AK PARTİ Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün vefatına, Namık Kemal'in ölüm yıl dönümüne, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, memurların 3600 ek göstergeyle ilgili beklentilerine, bütçe görüşmelerinin son gününde verilen önergeye; kademeli emekliliğe, belediyelerdeki taşeron işçilere ve yardımcı hizmetler sınıfında çalışanlara ilişkin açıklaması

514:516

35.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, 26'ncı ve 27'nci Dönem Giresun Milletvekilleri Cemal Öztürk'ün vefatına, bu hafta sonu kongresini yapan Cumhuriyet Halk Partisine, KIZILELMA'ya ve savunma sanayisinde başarılı Türk firmalarına, terörsüz bir Türkiye ve terörsüz bir bölge hedefine ilişkin açıklaması

516:517

36.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, barış annesi Aliye Timur'un vefatına ve tutuklu Hakkâri Belediyesi Eş Başkanı Mehmet Sıddık Akış'a ilişkin açıklaması

529

37.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'a seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

529

38.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon Arsin ilçe stadına ilişkin açıklaması

529:530

39.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Suriye'deki Alevilere yönelik soykırıma ilişkin açıklaması

541

40.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Suriye'deki Alevilere yönelik soykırıma ilişkin açıklaması

541

41.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy'un CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

544:545

42.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in (2/3114) esas numaralı Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

548:549

43.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	549
44.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	549
45.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	550
46.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	550
47.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	551
48.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	551
49.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, deprem bölgelerindeki yerinden dönüşüm sürecine ilişkin açıklaması	567
50.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Sağlık Bakanlığına çağrıda bulunmak istediğine ilişkin açıklaması	567
51.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'un sorunlarına ilişkin açıklaması	567
52.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki maksadını aşan ifadeye ilişkin açıklaması	573
53.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	578

VI.- ÖNERİLER**518, 528, 530, 541, 545****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

518:527, 528:529,
530:540, 541:544,
545:546

1.- YENİ YOL Grubunun, Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 20 milletvekili tarafından, yaşanan kuraklığın Türkiye tarımı üzerindeki etkilerinin detaylı biçimde araştırılması, su kaynakları yönetimi, toprak koruma, üretim desenleri, çiftçi direnci ve kamu destek politikalarının yeterliliğinin analiz edilmesi, kuraklıkla mücadelede sürdürülebilir ve bütüncül politikalarının geliştirilmesi amacıyla 2/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

518:524

2.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş ve 19 milletvekili tarafından, sermaye piyasalarında son dönemde artan manipülasyon iddialarının borsa ve yatırım fonları üzerinden gerçekleştirildiği ileri sürülen işlem türlerinin düzenleyici denetim süreçlerinde yaşanan gecikmelerin ve kamuoyuna yansıyan beyanlar çerçevesinde yatırımcı haklarının korunmasına yönelik eksikliklerin tüm yönleriyle araştırılarak değerlendirilmesi, sermaye piyasalarında güven ve şeffaflığın güçlendirilmesi ile yatırımcıların korunmasına yönelik politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 7/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

524:527, 528:529,
530:531

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, cezaevlerinde idari gözlem kurullarının keyfi kararlarının yarattığı hukuk ihlallerinin araştırılması amacıyla 2/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

531:537

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, TRT'nin özerk ve tarafsız yayın yapması ve kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe bilgilenebilmesi önündeki engellerin tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 2/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

537:540, 541:544,
545:546

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

**552, 564, 568, 572, 573,
579**

A) KANUN TEKLİFLERİ

552:564, 564:566,
568:572, 572:573,
573:578, 579:581

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239)

552:564, 564:566,
568:572, 572:573,
573:578, 579:581

2.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) 581

3.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) 581

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

564

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası doğrultusunda milletvekillerinin gerekli hassasiyeti göstermelerine ilişkin konuşması 564

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

582

1.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Etibank Mazıdağı Fosfat işletmelerinin bir holdinge devredilmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/36124) 582:586

2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, suça sürüklenen çocuklarla ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/36255) 587:588

3.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, suça sürüklenen çocuklarla ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/36257) 589:590

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.07’de açılarak beş oturum yaptı.

Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak, Türkiye’de yaşanan zehirlenme vakalarına,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, öğretmenlerin özlük haklarına,

İstanbul Milletvekili Türkan Elçi, Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi’nin katledilişinin yıl dönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, Millî Savunma Bakanlığından taleplerine,

Kilis Milletvekili Mustafa Demir, zeytin üreticilerine yönelik taleplerine,

Muş Milletvekili Sümeyye Boz, Muş’ta bulunan vasfını yitirmiş mera alanlarına,

Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven, Öğretmenler Günü’ne, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’ne ve Afyonkarahisar’ın Taşoluk beldesindeki halkın mücadelesine,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, birinci basamak sağlık hizmetine,

Denizli Milletvekili Şeref Arpacı, Honaz ve Bozkurtlu vatandaşların şikâyetlerine,

Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu, 23/11/2025 tarihindeki ALES sınav yerinde yaşadıklarına,

Şırnak Milletvekili Arslan Tatar, Şırnak’ın gençlik ve spor alanındaki altyapısına,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, uzman çavuşların talebine,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan, savunma sanayisinde bugün yaşanan gelişmeye,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, Türkiye’nin dayatma bir gündemin karanlığında enerji kaybettiğine,

Samsun Milletvekili Murat Çan, besicilerin talebine,

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, Şanlıurfa’da son bir ayda yaşanan olaylara,

Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat,

Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin;

Suriye’deki Alevilere yönelik saldırılara,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, yapı kayıt mağdurlarına,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, Kars Kağızman’dan ve Iğdır’dan yapılan yaş sebze alımına,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, on birinci yargı paketine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, asgari ücrete,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla, Papa XIV. Leo’nun İznik ziyaretine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, 24 Kasım Öğretmenler Günü’ne,

Mersin Milletvekili Ali Bozan, AİHM’in Selahattin Demirtaş kararına,

Edirne Milletvekili Mehmet Akalın, yıkım kararı alınan Edirne Yıldırım Beyazıt Anadolu Lisesi öğrencilerinin yaşadığı mağduriyete,

İstanbul Milletvekili Özgül Saki, Gözaltında Cinsel Taciz ve Tecavüze Karşı Hukuki Yardım Bürosunun açtığı 2025 verilerine,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Ankara Büyükşehir Belediyesinin Et ve Süt Kurumuna yaptığı ucuz et satışı başvurularına,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Fatih Altaylı hakkında bugün verilen karara, Tahir Elçi'nin vefatının 10'uncu yıl dönümüne, Suriye'deki gelişmelere, kumar ve bahse, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Akın Gürlek'e, Hatay Dört Yol'da önceki gün yaşananlara,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, geçen hafta İYİ Parti olarak verdikleri araştırma önergesine, Türkiye'ye iade edilen ihraç ürünlerine, Almanya'dan gelen bir ailenin kaldıkları otelde zehirlenmesi olayına ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının yaptığı çalışmaya,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Gazze'deki soykırıma ve Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin 14 Kasım 2023 tarihinde paylaştığı 6 maddelik çözüm teklifine,

Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit, Suriye'de yaşanan saldırılara, Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde yaşananlara, idare ve gözlem kurulu kararlarına,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısına, Fatih Altaylı hakkında bugün verilen karara ve bugün görüşülecek kanun teklifine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, yeni füze ve savunma sistemlerinin seri üretimi için bugün imzalanan sözleşmelere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın dün paylaştığı müjdeye, tarımda atılan ve atılacak olan adımlara, Çankırı Devrez Kızlaryolu Barajı Sulama Projesi'ne,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

YENİ YOL Grubunun, 26/11/2025 tarihinde Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 20 milletvekili tarafından, asgari ücretin alım gücü üzerinde oluşturduğu erozyonun, Asgari Ücret Tespit Komisyonunun yapısının ve tespit edilme yöntemlerinin tüm boyutlarıyla ele alınarak kalıcı çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 4/6/2025 tarihinde Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 20 milletvekili tarafından, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçlerinin bilimsel ve şeffaf bir şekilde yürütülmesinin sağlanması, çevrenin korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 26/11/2025 tarihinde İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk ve arkadaşları tarafından, kadın yoksulluğunun önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 25/11/2025 tarihinde Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul ve arkadaşları tarafından, askerlik görevi süresi içinde yaşanan intiharların ve şüpheli ölümlerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 26 Kasım 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, on birinci yargı paketine ve infaz memurlarına, Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, Gaziantep'in Yavuzeli ilçesinde kurulması planlanan GES'e, Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan, Adana Suluca 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevindeki uygulamalara,

Ankara Milletvekili Semra Dinçer, belirlenecek asgari ücrete,

Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi, Batman Belediyesinde yaşananlara,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Trabzon Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerine "Hoş geldiniz." denildi.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 239) görüşmelerine devam edilerek 7'nci maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 27/11/2025 Perşembe günü toplanmamasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Alınan karar gereğince, 2 Aralık 2025 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 22.25'te birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

İshak ŞAN

Adıyaman

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Nurten YONTAR

Tekirdağ

Kâtip Üye

Kurtcan ÇELEBİ

Ankara

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 39

27.11.2025 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin; Veteriner Hekimlerin Özlük Haklarının İyileştirilmesi Amacıyla 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3391) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2025)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un; Türk Devletleri Teşkilatına Üye Devletlerin Hükümetleri Arasında Dijital Ekonomi Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3392) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2025)

3.- Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve Samsun Milletvekili Orhan Kırcalı ile 50 Milletvekilinin; Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3393) (Anayasa; Plan ve Bütçe ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.11.2025)

4.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3394) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2025)

5.- Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'nın; On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3395) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2025)

6.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın; Cemevlerine İbadethane Statüsü Kazandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3396) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; İnsan Haklarını İnceleme ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2025)

No: 40

28.11.2025 Cuma

Milletvekili Teklifi

1.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in; Kürt Halk Önderlerinin Cenazelerinin Ailelerine Teslim Edilmesi, Haklarının İadesi Hakkında Kanun Teklifi (2/3397) (Adalet; Anayasa ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.11.2025)

1.12.2025 Pazartesi

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, bir basın kuruluşunun bağlı olduğu şirkete kayyum atanmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/36604) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

2.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, enflasyon ile mücadeleye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/36605) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı ile ilgili iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/36606) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

4.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Diyanet'e bağlı bazı vakıfların bütçelerinde yaşanan artışa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/36607) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2025)

5.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Anıtkabir'de slogan atan bazı kişilere ve gerekli önlemlerin alınıp alınmadığına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/36608) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2025)

6.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 1938 yılında Tunceli'de yaşanan olaylara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/36609) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

7.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, bazı kişilere ait mezar yerlerinin ve mahkeme tutanaklarının açıklanması talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/36610) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

8.- Hakkari Milletvekili Öznuur Bartin'in, Van-Hakkari karayolunda gerçekleşen trafik kazaları sonrası alınan önlemlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/36611) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

9.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı hakkında bazı iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36612) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

10.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, 11 Haziran 2024 tarihinde Adana'da hayatını kaybeden bir çocukla ilgili yargılama sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36613) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

11.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, 2018 ile 2025 yılları arasında Cumhurbaşkanına hakaret suçlamasıyla yargılanan kişi sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36614) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

12.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, sosyal medya paylaşımları nedeniyle soruşturmayla ve kovuşturmayla uğrayan kişi sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36615) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

13.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, bir basın kuruluşunun bağlı olduğu şirkete kayyum atanmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36616) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

14.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Patnos L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36617) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesinde yaşanan bir cinayet vakasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36618) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

16.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36619) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

17.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36620) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kamu kurumunda bazı kişilerin kişisel verilerinin hukuka aykırı şekilde paylaşıldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36621) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

19.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36622) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2025)

20.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Mersin ilindeki cezaevlerinde bulunan hasta mahkumlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36623) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2025)

21.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36624) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2025)

22.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın, sosyal medya üzerinden bir avukata yönelik beyan edilen ifadelere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36625) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

23.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, bir siyasi partinin il binalarına yönelik saldırı hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36626) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

24.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı ile ilgili iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36627) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

25.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Erzincan ilindeki cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36628) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

26.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, 2025 yılında Van-Hakkari karayolunda gerçekleşen trafik kazaları sonrası yürütülen soruşturma sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36629) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

27.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36630) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

28.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bakanlık tarafından yayımlanan SEGE-2025 Raporunda Hakkari'nin sıralamasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36631) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

29.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, kadına yönelik şiddet olaylarıyla ilgili çeşitli verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36632) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

30.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, 8 Kasım 2025 tarihinde Kocaeli'nin Dilovası ilçesindeki bir parfüm fabrikasında yaşanan patlamaya ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36633) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

31.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, 8 Kasım 2025 tarihinde Kocaeli'nin Dilovası ilçesindeki bir parfüm fabrikasında yaşanan patlamaya ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36634) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

32.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 8 Kasım 2025 tarihinde Kocaeli'nin Dilovası ilçesindeki bir parfüm fabrikasında yaşanan patlamaya ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36635) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2025)

33.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, asgari ücret belirleme sürecine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36636) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

34.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bakanlık tarafından yayımlanan SEGE-2025 Raporunda Hakkari'nin sıralamasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36637) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

35.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nun, 8 Kasım 2025 tarihinde Kocaeli'nin Dilovası ilçesindeki bir parfüm fabrikasında yaşanan patlamaya ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36638) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

36.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ın Banaz ilçesinde alınan acele kamulaştırma kararlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36639) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

37.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 2018'den bu yana ithal edilen atıklara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36640) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

38.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Malatya'nın Doğanşehir ilçesinde Bakanlık tarafından onaylanan imar planına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36641) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

39.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, 500 Bin Sosyal Konut Projesi'nin akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36642) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

40.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Van-Hakkari karayolunda gerçekleşen trafik kazaları sonrası alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36643) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

41.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde bulunan bir arazinin akıbetine ve araziye okul yapılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36644) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

42.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ın İdil ilçesine bağlı bazı köylerin yollarının yapımına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36645) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

43.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 7 Ekim 2023'ten bu yana Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına kabul edilen Filistinlilere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36646) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

44.- Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'nın, 2024-2025 yıllarında Türkiye Bursları'nı kazanmasına rağmen Türkiye'ye gelemeyen Filistinli öğrencilere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36647) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

45.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, belli bir sınırın üstünde tüketim yapan mesken abonelerinin devlet destekli tarife kapsamından çıkarılmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36648) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

46.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Bilecik'in Pazaryeri ilçesinde yürütülen madencilik faaliyetinin çevresel etkilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36649) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

47.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, bir doğal gaz dağıtım şirketinin emniyet kilidi takmayı zorunlu hale getirmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36650) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2025)

48.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, son beş yılda elektrik hatlarından kaynaklanan orman yangınlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36651) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

49.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, KYK yurdunda kalan Kocaeli Üniversitesi öğrencisi 3 kişiye yurttan çıkarma cezası verilmesine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36652) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

50.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, profesyonel liglerde yasa dışı bahis ve şikeyle mücadele konusunda yürütülen çalışmalara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36653) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

51.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, gençlerin yurt dışına göçüne ve genç kadın işsizliğine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36654) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

52.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36655) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

53.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'taki bir KYK yurdunun fiziki yetersizliklerine ve kapasite sorununa ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36656) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

54.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, spor alanında nefret suçlarının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36657) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

55.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, üniversite öğrencilerine verilen burs ve öğrenim kredilerinin miktarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36658) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

56.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, kamuya ait yurt kapasitesine ve özel yurtların fiyat denetimine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36659) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

57.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Bakanlık bünyesinde istihdam edilen manevi danışman sayısına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36660) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

58.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, ülkeye yasa dışı altın girişi olduğu iddialarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36661) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

59.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 2026 yılı Merkezi Yönetim Bütçesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36662) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

60.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bakanlık tarafından yayımlanan SEGE-2025 Raporunda Hakkari'nin sıralamasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36663) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

61.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, vergi mükellefi olan yabancı uyruklu kişi ve şirketlere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36664) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2025)

62.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, yap-işlet-devret projelerindeki yolcu garantilerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36665) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

63.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Van-Hakkari karayolunda gerçekleşen trafik kazaları sonrası alınan önlemlere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36666) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

64.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir siyasi parti ilçe başkanı tarafından bir polisin darp edildiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36667) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

65.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Van'ın Başkale ilçesinde kolluk kuvvetlerinin bir vatandaşa kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36668) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

66.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Van'ın Başkale ilçesinde kolluk kuvvetlerinin bir vatandaşa kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36669) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

67.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesinde yaşanan bir cinayet vakasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36670) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

68.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, kayyum atanan belediyelere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36671) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

69.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Siverek 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun görüşme talebinin reddedilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36672) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

70.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36673) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

71.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen görevde yükselme ve unvan değişikliği mülakat sınavı ile ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36674) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

72.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bakanlık tarafından yayımlanan SEGE-2025 Raporunda Hakkari'nin sıralamasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36675) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

73.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van ilinde uyuşturucu ile mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36676) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2025)

74.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Van-Hakkari karayolunda gerçekleşen trafik kazaları sonrası alınan önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36677) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

75.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde bulunan bir arazinin akıbetine ve araziye okul yapılması talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36678) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

76.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, bir basın kuruluşunun bağlı olduğu şirkete kayyum atanmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36679) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

77.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Antalya Kültür Yolu Festivali programından çıkarılan bir sergiye ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36680) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

78.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bakanlık tarafından yayımlanan SEGE-2025 Raporunda Hakkari'nin sıralamasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36681) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

79.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın, Denizli'de bulunan bir okul müdürünün sosyal medya paylaşımlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36682) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

80.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek'in, Aksaray Eski İlçe Milli Eğitim Müdürü'nün görevden alınmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36683) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

81.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, milli bayramlar için yapılan törenler hakkında okullara gönderildiği iddia edilen bir yazıya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36684) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

82.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, okul yaşı gelmesine rağmen okula kayıt olmayan ve örgün eğitime devam etmeyen çocuklara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36685) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

83.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü'nde okullarda gerçekleştirilen anma programlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36686) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

84.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bakanlık tarafından yayımlanan SEGE-2025 Raporunda Hakkari'nin sıralamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36687) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

85.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, özel rehabilitasyon merkezlerine yüz tanıma sistemi zorunluluğu getirilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36688) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

86.- Aksaray Milletvekili Turan Yıldır'ın, Aksaray Eskil İlçe Milli Eğitim Müdürü'nün görevden alınmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36689) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

87.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, okullarda sahnelenen bir tiyatro oyunu ile ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36690) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

88.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde bulunan bir arazinin akıbetine ve araziye okul yapılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36691) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

89.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, MESEM uygulaması kapsamında çalışırken hayatını kaybeden öğrencilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36692) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

90.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, MESEM uygulaması kapsamında çalışırken hayatını kaybeden öğrencilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36693) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

91.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya Büyükşehir Belediyesine devredildikten sonra imara açılan bir araziye ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36694) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2025)

92.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda Anıtkabir'de düzenlenen törenlerde slogan atılmasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36695) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2025)

93.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bakanlık tarafından yayımlanan SEGE-2025 Raporunda Hakkari'nin sıralamasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36696) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

94.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, İstanbul'daki bir şirket tarafından piyasaya sahte diş tedavisi ürünü arz edilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36697) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2025)

95.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, 12 Kasım 2025 tarihinde İstanbul'da bir ailenin zehirlenerek hayatını kaybettiği olaya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36698) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

96.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, DUS'un yılda bir kere yapılması kararına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36699) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

97.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Van-Hakkari karayolunda gerçekleşen trafik kazaları sonrası alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36700) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

98.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, şehir hastaneleri için yapılan ödemelere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36701) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

99.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bakanlık tarafından yayımlanan SEGE-2025 Raporunda Hakkari'nin sıralamasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36702) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

100.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bakanlık tarafından yayımlanan SEGE-2025 Raporunda Hakkari'nin sıralamasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36703) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

101.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, tarımsal ürün ithalatının yerli üreticiye etkisine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36704) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

102.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, 12 Kasım 2025 tarihinde İstanbul'da bir ailenin zehirlenerek hayatını kaybettiği olaya ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36705) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

103.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, sıfır gümrük vergisiyle ithal edilen tarım ürünlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36706) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

104.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Büyük Menderes Havzası'nda uygulanan kısıtlı sulama programına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36707) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

105.- Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman'ın, Bursa'da bulunan Karaağaçova Köprüsü ile Çeltikçi-Ovaesemen Bağlantı Köprüsü'nün yenilenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36708) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2025)

106.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, elektronik sigara kaçakçılığı ile mücadeleyle ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36709) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

107.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, tarımsal ürün ithalatının yerli üreticiye etkisine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36710) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

108.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bakanlık tarafından yayımlanan SEGE-2025 Raporunda Hakkari'nin sıralamasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36711) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2025)

109.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde devam eden bir viyadük inşaatında meydana gelen iş kazasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36712) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2025)

110.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Van-Hakkari karayolunda gerçekleşen trafik kazaları sonrası alınan önlemlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36713) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

111.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Zafer Havalimanı için verilen yolcu garantisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36714) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2025)

112.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, Fatsa Çevre Yolu Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/36715) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2025)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı hakkında yürütülen bir soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36084)

Adalet Bakanlığı

2.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan yaşlı ve hasta bir mahkumun tahliye talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35996)

3.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Van F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/35997)

4.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35998)

5.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/35999)

6.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36000)

7.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Şanlıurfa 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36001)

8.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçlamasıyla yargılanan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36002)

9.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, 2020-2025 yılları arasında evlenme izni verilen 16 yaşındaki kız ve erkek çocuklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36003)

10.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36085)

11.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun gönderdiği mektuba ilişkin yazılı soru önergesi (7/36086)

12.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Mardin'deki bir kadın gazetecinin adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36087)

13.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, 6-8 Ekim olayları sırasında yaralanan engelli bir kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/36088)

14.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 22 Ekim 1993 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde yaşanan olaylara yönelik yürütülen yargılama süreçlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36089)

15.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Kırşehir Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/36090)

16.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ilinde son 5 yıldaki intihar ve şüpheli ölüm vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36091)

17.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, bir futbol müsabakasında yaşandığı iddia edilen olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36092)

18.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, 11. Yargı Reformu Taslağında yer alacağı iddia edilen düzenlemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36093)

19.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, son beş yılda yargı mensupları hakkında rüşvet ve yolsuzluk iddialarıyla başlatılan idari soruşturmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36094)

20.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, 1990'lı yıllardan günümüze faili meçhul cinayetlerle zorla kaybetme vakalarına dair yargılama süreçlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36095)

21.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, İzmir'in Menemen ilçesinde gözaltına alındığı iddia edilen lise öğrencilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36096)

22.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Ankara'da gözaltına alınan bazı kadın öğrencilerin kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36097)

23.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, İzmir'in Menemen ilçesinde gözaltına alındığı iddia edilen lise öğrencilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36098)

24.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Düzce T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36099)

25.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, AİHM tarafından 8 Temmuz 2025 tarihinde verilen bir kararın uygulanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36100)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

26.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36004)

27.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, kamuda engelli personel atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36005)

28.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, çocukların korunması ve destekleyici tedbirlerin alınması konusunda yapılan koordinasyon toplantılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36006)

29.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, aile planlaması kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36007)

30.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, şehit yakınları, gaziler ve gazi yakınlarına sağlanan mali ve sosyal haklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36008)

31.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Diyarbakır'da bir vakfın bir okulda yaptığı etkinliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36101)

32.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'da bir vakfın bir okulda yaptığı etkinliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36102)

33.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Diyarbakır'da bir vakfın bir okulda yaptığı etkinliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36103)

34.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'da bir vakfın bir okulda yaptığı etkinliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36104)

35.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Milli Eğitim Bakanlığının bir vakıf ile imzalamış olduğu protokolün pedagojik etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36105)

36.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde sahte iş ilanları sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/36106)

37.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, 6-8 Ekim olayları sırasında yaralanan engelli bir kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/36107)

38.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, kadına karşı şiddetin önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36108)

39.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ilinde son 5 yıldaki intihar ve şüpheli ölüm vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36109)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

40.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki bir metal fabrikasında yürütülen toplu iş sözleşmesi sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36009)

41.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, bir şirketin işçilerin iş akdini haksız bir şekilde feshettiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36010)

42.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, mesleki eğitim merkezlerinde devlet desteği alacaklar listesinden çıkarılan bölümlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36011)

43.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Büyükşehir Belediyesinde çalışan işçilerin sendikal haklarını kullanmalarının engellendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36110)

44.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, emeklilerin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36111)

45.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ilinde işsizlikle mücadele çalışmalarına ve işsizliğin intihar vakalarına etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36112)

46.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, kamu işçilerinin mali ve özlük haklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36113)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

47.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, rezerv yapı alanı ilan edilen bölgelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36012)

48.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Edirne'nin Enez ilçesinde yapılması planlanan rüzgar enerji santrali projesinin çevreye etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36013)

49.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Gölü'nde yaşanan kirliliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36014)

50.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, 29 Ekim 2025 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde yıkılan bir binaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36015)

51.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlığın başlattığı sosyal konut projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36016)

52.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, 29 Ekim 2025 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde yıkılan bir binaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36017)

53.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, apartman ve site aidatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36018)

54.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Emlak Planlama İnşaat Proje Yönetimi ve Ticaret A.Ş. tarafından iş başvurularında özel nitelikli kişisel bilgi talep edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36114)

55.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, İlk Evim İlk İş Yerim Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/36115)

56.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, 29 Ekim 2025 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde çöken bir binaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36116)

57.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Fikirtepe Kentsel Dönüşüm Projesinde yapılan evlerin hak sahiplerine teslimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36117)

Dışişleri Bakanlığı

58.- İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garı'nda meydana gelen terör saldırısının firarı faillerinin iadesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36019)

59.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Karadağ'da saldırıya uğrayan ve gözaltına alınan Türk vatandaşlarının güvenliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36020)

60.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, ülkemizin Uygur Türklerine yönelik politikasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36021)

61.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Cumhurbaşkanının ABD ziyaretinde gerçekleştirilen görüşmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36118)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

62.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Bingöl'ün Kiğı ilçesindeki hidroelektrik santraline yapılan personel alımıyla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36022)

63.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri'nin Develi ilçesinde petrol bulgusuna rastlandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36023)

64.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Cumhurbaşkanının ABD ziyaretinde gerçekleştirilen görüşmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36119)

65.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, ABD ile imzalanan LNG tedarik anlaşmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36120)

66.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, akaryakıt fiyatlarındaki artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/36121)

67.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, bir petrol dağıtım şirketinin bazı tesislerinde eksik akaryakıt tespit edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36122)

68.- Elazığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elazığ'da bulunan trafoların yetersizliği nedeniyle yaşanan elektrik voltajı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36123)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

69.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, profesyonel liglerde görev yapan ve bahis oynadığı tespit edilen hakemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36024)

70.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, profesyonel liglerde görev yapan ve bahis oynadığı tespit edilen hakemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36025)

71.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, Batman'da ve Ankara'da bulunan engelli spor kulüplerinin karşılaştıkları sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36026)

72.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ta KYK'ya bağlı bir yurttta yaşanan zehirlenme vakasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36027)

73.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, sanal kumar ve yasa dışı bahisle mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/36028)

74.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, profesyonel liglerde görev yapan ve bahis oynadığı tespit edilen hakemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36029)

75.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36125)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

76.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, e-ticaret faaliyetlerinin vergilendirilmesi süreçlerinde esnafın yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/36030)

77.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, mali müşavirlerin şüpheli işlem bildiriminde bulunma yükümlülüklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36126)

78.- Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın, Merkez Bankasında görev yapmış bir bürokratla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36127)

79.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, karşılıksız çek sayısında yaşanan artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/36128)

İçişleri Bakanlığı

80.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36031)

81.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, bir kadın gazetecinin uğradığı saldırı sonrası yürütülen soruşturma sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36032)

82.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'te yaşanan intihar vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36033)

83.- Tekirdağ Milletvekili Cem Aşar'ın, bakanlığın afet eylem ve müdahale planlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36034)

84.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, 8 Eylül 2025 tarihinde CHP İstanbul İl Başkanlığı önünde meydana gelen olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36035)

85.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Merkez ilçesine bağlı Erenler köyünün yol ve altyapı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/36036)

86.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Merkez ilçesine bağlı köylerin yol ve altyapı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/36037)

87.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Merkez ilçesine bağlı köylerin yol ve altyapı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/36038)

88.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, 29 Ekim 2025 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde yıkılan bir binaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36039)

89.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin İl Özel İdaresine ait araç sayısının artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36040)

90.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, bekçilerin özlük haklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36041)

91.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, bekçilerin çalışma koşullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36042)

92.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, son 3 yılda sosyal medya platformlarına yönelik alınan erişim engeli kararlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36129)

93.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, organize suç örgütleriyle mücadele konusunda yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36130)

94.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Rize'nin Der pazarı ilçesine bağlı Uzunkaya köyünde yaşandığı iddia edilen bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36131)

95.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, 10 Ekim 2025'te İstanbul'da saldırıya uğrayarak hayatını kaybeden bir gazeteci ile ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36132)

96.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Hacettepe Üniversitesinde öğrencilerin gerçekleştirdiği eyleme kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36133)

97.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'da bir gazetecinin gözaltına alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36134)

98.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde sahte iş ilanları sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/36135)

99.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, 6-8 Ekim olayları sırasında yaralanan engelli bir kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/36136)

100.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 21 Ekim 2025 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde dört gencin polisler tarafından darp edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36137)

101.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Ağrı iline bağlı köylerin yollarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36138)

102.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 31 Mart 2019 yerel seçimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36139)

103.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 3 Ekim 2025 tarihinde İstanbul'da bir kişinin öldürüldüğü adli olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36140)

104.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, PKK terör örgütünün bir açıklamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36141)

105.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Ula Geri Gönderme Merkezi'nde bulunan Suriye uyruklu göçmenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36142)

106.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, 21 Ekim 2025 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde yaşanan bir olayda kolluk kuvvetleri tarafından kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36143)

107.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, 21 Ekim 2025 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde yaşanan bir olayda kolluk kuvvetleri tarafından kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36144)

108.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, İzmir'in Menemen ilçesinde bazı lise öğrencilerinin gözaltına alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36145)

109.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari ilinde son 5 yıldaki intihar ve şüpheli ölüm vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36146)

110.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, 1990'lı yıllardan günümüze failli meçhul cinayetlerle zorla kaybetme vakalarının kapsamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36147)

111.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bilecik'in Osmaneli ilçesinde meydana gelen yangın sonrası AFAD aracılığıyla bölgeye gönderilen afet desteğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36148)

112.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, İzmir Büyükşehir Belediyesinde daha önce taşeron olarak çalışan üç işçinin güvenlik soruşturmasından geçemeyerek kadroya alınmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36149)

113.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Ankara'da gözaltına alınan bazı kadın öğrencilere kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36150)

114.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, 27 Ekim 2025 tarihinde Hacettepe Üniversitesinde yaşanan bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36151)

115.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, 27 Ekim 2025 tarihinde Hacettepe Üniversitesinde yaşanan bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36152)

116.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, 27 Ekim 2025 tarihinde Hacettepe Üniversitesinde yaşanan bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36153)

117.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 27 Ekim 2025 tarihinde Hacettepe Üniversitesinde yaşanan bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36154)

118.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'da yasa dışı kumarla mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/36155)

119.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, kültürel ve ticari ürünlerde kullanılan sembollerin denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36156)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

120.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Ortak Türk Alfabesi'nin tanıtımına ve kullanımına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36043)

121.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, muhtaçlık aylığının artırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36157)

122.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, bir kitabın tanıtımını yapan kişilerin yargılandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36158)

123.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünde yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36159)

Milli Eğitim Bakanlığı

124.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, 27 Ekim 2025 tarihinde Hacettepe Üniversitesinde yaşanan bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36044)

125.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, mesleki eğitim merkezlerinde devlet desteği alacaklar listesinden çıkarılan bölümlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36045)

126.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, okullarda akran zorbalığının önlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36046)

127.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, 2019'dan bu yana ekonomik nedenlerle okulu bırakarak çalışmaya başlayan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36160)

128.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Diyarbakır'da bir vakfın bir okulda yaptığı etkinliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36161)

129.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Diyarbakır'da bir vakfın bir okulda yaptığı etkinliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36162)

130.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'da bir vakfın bir okulda yaptığı etkinliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36163)

131.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'da bir vakfın bir okulda yaptığı etkinliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36164)

132.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, 28 Eylül 2025 tarihinde ODTÜ'de iki öğrencinin tehdit edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36165)

133.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Bakanlığın bir vakıf ile imzalamış olduğu protokolün pedagojik etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36166)

134.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Kocaeli'de bir vakıf tarafından düzenlenen etkinliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36167)

135.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36168)

136.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Erciyes Üniversitesi kampüsünde eski eşi tarafından öldürülen bir kadın öğrenciye ilişkin yazılı soru önergesi (7/36169)

137.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Dilimizin Zenginlikleri Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/36170)

138.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, okullarda akran zorbalığının önlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36171)

139.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Menemen ilçesinde gözaltına alındığı iddia edilen lise öğrencilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36172)

140.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, İzmir'in Menemen ilçesinde gözaltına alındığı iddia edilen lise öğrencilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36173)

141.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Ankara Üniversitesinde yaşanan bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36174)

142.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayıgıt'in, Van Halk Eğitim Merkezinde yapılan görevlendirmelere dair iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36175)

Milli Savunma Bakanlığı

143.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İngiltere ile imzalanan savaş uçağı alımı sözleşmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36047)

144.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Gazze'de görev yapması planlanan çok uluslu askeri güçte Türkiye'nin bulunup bulunmayacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36176)

145.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Cumhurbaşkanının ABD ziyaretinde gerçekleştirilen görüşmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36177)

146.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, MKE Yönetim Kurulu Eski Başkanı'nı hakkındaki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36178)

147.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, PKK terör örgütünün bir açıklamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36179)

Sağlık Bakanlığı

148.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, sağlık personeline belirli renklerde forma giyme zorunluluğu getirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36048)

149.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, toplum ruh sağlığı merkezlerinin etkinliğinin artırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36049)

150.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde bulunan eski devlet hastanesi binasının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36050)

151.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır İl Sağlık Müdürü ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36180)

152.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Kırşehir Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/36181)

153.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, ilaç tedarikinde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36182)

154.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari ilinde son 5 yıldaki intihar ve şüpheli ölüm vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36183)

155.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 2018'den bu yana ölü donör sayılarına ve organ nakli verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36184)

156.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Harran Üniversitesi Araştırma Hastanesinde hasta vatandaşlardan fahiş veya usulsüz ücret istendiği iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36185)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

157.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Düziçi Organize Sanayi Bölgesi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36051)

158.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ülkemizde tespit edilen nadir toprak elementlerinin rezerv durumuna ve ülkemizin bu konudaki politikalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36052)

159.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, tekstil sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36186)

Tarım ve Orman Bakanlığı

160.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde bulunan Çatak Barajı Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36053)

161.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Sayıştay'ın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36054)

162.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avar'ın, tarımsal üretimde Hazine destekli kredilerde uygulanan faiz indirimlerinde yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/36055)

163.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, şap hastalığı ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/36056)

164.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, kuraklıktan etkilenen bölgelerde TARSİM tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/36057)

165.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Merkez Eskiköy Mebran Kaplamalı Kös Gölleti ve Derivasyon Tesisi Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/36058)

166.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Merkez Küçük Palabıyık - Çobandivan ve Gökçepinar Köyleri Sulama Tesisleri Projelerinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36059)

167.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'un Bozboğa köyünde yapılan Yas Yağmurlama Sulama Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36060)

168.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, muhafaza ormanlarında maden faaliyetlerine izin verileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36061)

169.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum İskilip Kılıçdere Köyü Sulama Tesisi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36062)

170.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Merkez Ülkenpınarı ve Ovakarapınar köylerindeki sulama tesisi projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36063)

171.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Sungurlu Hacıosman Köyü Kapalı Sistem Sulama Tesisi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36064)

172.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Merkez Karabürçek Köyü Damla Sulama Tesisi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36065)

173.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Bakanlığın ilkökul çocukları için yaptığı kahverengi kokarca toplama yarışmasının pedagojik etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36066)

174.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Merkez Yeşilyayla Göleti Yükseltme ve Yağmurlama-Damla Sulama Tamamlama Tesisi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36067)

175.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Merkez Hamamlıçay Köyü Yüs Damla Sulama Tesisi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36068)

176.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Alaca Çatal Köyü Bent ve Sulama Kanalı Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36069)

177.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Bitki Koruma Ürünleri Ruhsatlandırma Komisyonu tarafından önceden reddedilen bir karışımın ruhsatlandırıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36070)

178.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, yem piyasasında fiyat istikrarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36071)

179.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van ilinde gebe ve damızlık hayvanların kesildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36187)

180.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, hayvancılık sektörünün sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36188)

181.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'da kuraklığa karşı alınan önlemlere ve tarımsal üretimin desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36189)

182.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, 2025 yılında Kilis'te üretilen zeytin miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36190)

183.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, TÜİK'in 2025 Yılı Bitkisel Üretim 2. Tahmini'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/36191)

184.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Mersin'deki Trabzon hurması üreticilerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36192)

Ticaret Bakanlığı

185.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, taşımacılık ve ticari araç sektöründe faaliyet gösteren esnaf ve küçük işletmelerin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36072)

186.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, esnaf ve sanatkarların desteklenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36193)

187.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, tacir, esnaf ve sanatkarların desteklenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/36194)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

188.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa PTT Başmüdürlüğünde çalışan personelin çalışma koşullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36073)

189.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Muş ilinde yaşanan trafik sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/36074)

190.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep Hızlı Tren Projesi'nin bitiş tarihine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36075)

191.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, 29 Ekim 2025 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde yıkılan bir binaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36076)

192.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, 29 Ekim 2025 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde yıkılan bir binaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/36077)

193.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, telekomünikasyon şirketlerinin hizmet kalitesi ile ücretlendirme tarifesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36195)

194.- Elazığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elazığ ilinin hızlı tren ağı içine dahil edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36196)

195.- Elazığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elazığ'da GSM ve internet altyapısının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36197)

2 Aralık 2025 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Afyonkarahisar'ın sorunları hakkında söz isteyen Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a aittir.

Buyurun Sayın Olgun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin dört bir yanında yayınlanan kuraklık haritaları alarm veriyor. Bu tablo suyumuzun hızla tükendiğini, topraklarımızın verimsizleştiğini, tarım ve hayvancılığın çöküş tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu gösteriyor. Ülkemizde iklim değişikliğinin etkileri su döngüsünü bozuyor, yağışlar düzensizleşiyor, yer altı suları kuruyor, baraj dolulukları düşüyor. Özellikle tarım ve hayvancılığın belkemiğini oluşturduğu Afyonkarahisar'da bu tablo gelecek nesiller için de alarm veriyor.

Türkiye kuraklık gerçeğiyle yüzleşirken dünya bu meseleyi çoktan hayatta kalma stratejisi seviyesinde ele almış durumda. Bazı ülkeler coğrafi şartları bizden çok daha zor olmasına rağmen bu krizi yönetmeyi başardı. Suudi Arabistan çölün ortasında olmasına rağmen şehirlerini susuz bırakmıyor çünkü yıllar önce deniz suyu arıtma yatırımlarını stratejik öncelik ilan etti. Bugün içme suyunun büyük kısmı denizden geliyor. Tarımın önemli bölümünü başka ülkelere taşıyarak suyu koruyorlar. Yağmur yağmasa bile sistem işliyor. Avustralya 2000-2010 arasında yüzyılın kuraklığını yaşadı ama ders çıkardı; vatandaşlar ve çiftçiler için kota sistemine geçti, atık suyu geri kazanıp ikinci kez kullanabilir hâle getirdi, dev baraj ve su geri dönüşüm projeleri kurdu. Singapur su fakiri bir ülke, doğal su kaynağı neredeyse yok ama bütün bir ülkeyi yağmur suyu toplama sistemleri üzerine kurdu, atık suyun yüzde 100'ünü arıtarak yeniden kullanıyor, deniz suyunu arıtarak şehri ayakta tutuyor.

Peki, Türkiye? Türkiye, hâlâ suyu 20'nci yüzyılın yöntemleriyle yönetiyor. 21'inci yüzyılın kuraklık koşullarını karşılayacak kapsamlı bir su yönetimi reformu yok. Dünya bunu bilimle aşarken biz hâlâ günü kurtarmaya çalışıyoruz.

Afyon özelinde ise tablo şöyle: Yağışlar azaldı, yer altı suları çekiliyor, tarlalar susuzluktan çatlıyor. Çiftçi tarlasını sulamak istiyor ama her defasında elektrik parasını nasıl ödeyeceğini düşünüyor. Sulama maliyeti, ürün maliyetinin önüne geçti. Çiftçi, artık tarlasını değil, faturalarını düşünüyor. Hayvancılıkta tablo çok daha ağır. Meralar kurudu, hayvanın önüne getirilecek ot kalmadı. Yem fiyatları katlandı, üretici bir çuval yemi bile borçla alıyor. Damlar kapanıyor, hayvanlar kesime gidiyor, üretim hızla

düşüyor. Kontrolsüz ithalat piyasayı altüst etti. Yerli üretici rekabet edemiyor. Üstüne bir de şap gibi hastalıkların yayılmasıyla insanlar tedirgin. Veteriner hizmetleri ve denetim mekanizmaları yetersiz. Su giderse tarım biter, tarım biterse hayvancılık çöker, hayvancılık çökerse o sofraya koyacak lokma kalmaz. Bu zinciri kopartırsak hepimiz kaybederiz. Ben Afyon için, Türkiye için, çocuklarımızın geleceği için suyun, toprağın yanında durmayı seçiyor ve bu Meclisi de aynı sorumluluğa davet ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Afyon, bugün sadece susuzlukla, üretim krizleriyle değil, kamu gücünün nasıl kullanıldığına dair ciddi bir güven sorunu ve skandal bir iddiayla karşı karşıyadır. Şimdi sizlere Afyonkarahisar'ın Çay ilçesi Akkonak köyünde yaşanan bu iddiayı aktarmak istiyorum. Devlet Su İşlerinin toplulaştırma kararından hemen önce mera sınırına bitişik 15 parça ve toplam 313 bin metrekaşe özel tarım arazisinin satın alındığı ve bu toplulaştırma sonucunda tek parsel hâline getirildiği konuşuluyor. İddialara göre bu işlemden Et ve Süt Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı Mücahid Taylan yine başrolde. Bölge halkı açıkça söylüyor, toplulaştırma yıllar önce planlanmıştı ve araziler bu bilgiyle önceden toplandı. Yani bir kamu görevlisinin konumunu kullanarak kendisine özel alan oluşturduğu şüphesi ağır basıyor.

Soruyorum: Bu süreç, Mücahid Taylan'ın görev alanıyla açıklanabilecek bir kamu hizmeti midir, yoksa görevin arkasına saklanarak yürütülen bir kişisel arazi mühendisliği midir? Bu işin üzerine gideceğim, bu iddiaların aydınlatılması için sonuna kadar takipçisi olacağım. Kimsenin milletin toprağı üzerinden ayrıcalık elde etmesine izin vermeyeceğim. Tabii, her zaman söylediğimiz gibi, iddiaların doğru olması hâlinde diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğrencileri dinleyici locasından bizleri izlemektedir; kendilerine hoş geldiniz diyor, eğitim hayatlarında başarılar diliyoruz. (Alkışlar)

Sayın Işıkver...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, 5 Aralık Dünya Mühendisler Günü'ne ilişkin açıklaması

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Teşekkür ederim Saygıdeğer Başkanım.

Kamuda görev yapan mühendis, mimar ve şehir plancılarının kariyer basamakları ve özlük hakları hakkında çok uzun zamandan beri yoğun talep ve beklenti söz konusudur. Gazi Meclisin çıkaracağı bir kanun sadece kamu çalışanlarının haklarını gözetken değil aynı zamanda kamu hizmetinin verimliliğini de artıracak bir adım olacaktır. Yönetici ve mesul olarak çalıştıkları şantiyelerde inşaat ustalarından dahi daha az kazanç elde etmek durumunda kalan kamu mühendislerimizin güçlü bir meslek yasasını fazlasıyla hak ettiği inancıyla ve bir inşaat mühendisi meslektaşları olarak 5 Aralık Dünya Mühendisler Günü'nü kutlar, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN - Sayın Güneş Altın...

2.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Savaşsız Çocukluk Projesi'yle Ukrayna'dan Antalya'ya getirilen yetim çocuklara ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bugün yine çocuklara karşı işlenmiş büyük bir suç haberiyle uyandık. Her yer çocuklar için suç mahalline dönüşmüş durumda. Savaşsız Çocukluk Projesi kapsamında Ukrayna'dan 510 yetim çocuk Antalya'ya getirilmiş. Orada çocukların temizlik yapmaya, büyük çocukların küçüklere bakmaya zorlandığına, çocuklara her türlü kötü muamele uygulandığına dair haberler düştü gündeme. Daha acısı, çocukların yurtlarda çalışan erkekler tarafından istismara maruz bırakıldığı, hatta 2 çocuğun gebe kaldığına dair haberler var basında. Uluslararası bir vakfın bünyesinde olsa dahi bu durum Türkiye'nin sorumluluklarını ortadan ne yazık ki kaldırmıyor. Zira bu topraklar üzerindeki göçmen, mülteci çocuklar dâhil olmak üzere tüm çocukların sağlıklı olma ve üstün yararını sağlama sorumluluğundan “dezenformasyon” diyerek kurtulunamayacağını da bir kez daha ifade etmek istiyoruz ve soruyoruz: Vaktizamanında yapılan suç duyurusuna takipsizlik kararı verildi mi, bunun sebebi nedir, çocuklara karşı işlenen suçlara karşı sürdürülen cezasızlık politikası burada da sürdürülecek midir?

BAŞKAN - Sayın Şevkin...

3.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana'nın Yüreğir ilçesinin sorunlarına ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adana'nın Yüreğir ilçesinin geri kalmışlığına son vermek üzere seçilen Belediye Başkanımız yoğun şekilde çalışırken merkezî idarece yürütülen kentsel dönüşüm yavaş ilerliyor. Şehit Erkut Akbay Mahallesi'nde kuralar şaibelerle dolu, evler hâlâ teslim edilmedi, vatandaşa ayrıca dört yıllık TÜFE zammı eklenmeye çalışılıyor.

Yüreğir'de işsizlik kol gezerken hiçbir kamu yatırımı yapılmıyor. Binlerce kişinin ikamet ettiği Yüreğir'de Karataş yolu üzerindeki Havutlu Mahallesi ve civarında bir PTT şubesi, bir banka ATM'si yok. 21'inci yüzyıldayız, engelliler ve ne yazık ki yaşlılar PTT Bank ve banka hizmetlerine erişemiyor.

Sayın yöneticiler, lütfen bu sesi duyun. Yüreğir'de üretime, istihdama dönük iktidarın hiçbir izine rastlanmıyor. Eğitim ve sporda destek bekleyen Yüreğirliler, merkezî idarenin yönünü biraz da Yüreğir'e dönmesini bekliyor. Adana ve birçok ilde konutları teslim edilen vatandaşlara hâlâ borcunu ödeyemiyor.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

4.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Karadeniz'de son dört günde saldırıya uğrayan gemilere ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Muhterem milletvekilleri, Karadeniz'de dört günde 3'üncü gemi saldırısı oldu. Rusya'dan Gürcistan'a ayçiçeği yağı taşıyan MIDVOLGA-2 gemisi Sinop'un 80 mil açığında İHA saldırısına uğradı. Putin bile çıktı “Bu saldırı sadece uluslararası deniz hukukuna değil aynı zamanda Türkiye'nin hava ve deniz güvenliğine doğrudan bir tehdittir.” dedi; Dışişleri Bakanlığı ise “Münhasır ekonomik bölgemiz içerisinde meydana gelen bu hadiseler bölgede riskler oluşturuyor.” dedi yani âdetâ görev savdı.

Soruyorum: Bu saldırıyı radarlarımız neden tespit edemedi? Bu bir güvenlik açığı mı, yoksa bir ihmal mi? Böyle bir saldırının radarlarımızın gözü önünde gerçekleşip önlenememesi kabul edilemez. Hangi gerekçeyle vatandaşımızın, ticari gemimizin ve devletimizin güvenliği riske edilmiştir?

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)****2.- Samsun Milletvekili Murat an'ın, Samsun'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması**

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Samsun'un sorunları hakkında söz isteyen Samsun Milletvekili Sayın Murat an.

Buyurun Sayın an. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT AN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, seçim bölgem Samsun'un yıllardır sosyoekonomik yönden yaşadığı kayıpları ve özellikle de bu kayıpların siyasi sorumluluğunu bir kez daha bu kürsüden hatırlatmak için söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum; sizleri ve ekran başında bizi izleyenleri, değerli yurttaşlarımızı selamlıyorum.

Samsun, Karadeniz'in en büyük liman kenti olmasına rağmen AKP iktidarı döneminde sosyoekonomik potansiyeli heba edilmiş, hatta kaybettirilmiş bir şehir konumuna itilmiştir. Burada kentimizin dış ticaretine ilişkin güncel veriler bu tespiti somutlamaya yeter de artar bile. Bu yılın ilk dokuz ayında Samsun'da gerçekleşen ihracat 1 milyar 264 milyon dolar düzeyinde. Türkiye'nin ilk dokuz aydaki ihracatı ne kadar biliyor musunuz? 267,5 milyar dolar. Samsun'un ihracattaki payı yüzde yarım; Samsun nüfusunun toplam nüfusa oranı ise yüzde 1,16; hikâye, Samsun'a ilişkin hikâye burada net bir şekilde hepimizin gözüne batıyor. Burada sanayicimizin, ihracatçımızın hiçbir sorumluluğu yoktur çünkü onlar kurdan kaynaklı baskı ve risklere inat yüksek girdi maliyetleriyle boğuşarak, öz kaynaklarını, sermaye birikimlerini eriterek üretmeye çalışıyorlar, istihdam yaratmaya çalışıyorlar fakat iktidar, makroekonomi politikalarıyla üretimi değersizleştiriyor; ihracatçımızı, sanayicimizi canından bezdiriyor. İktidarın bu basiretsizliği Samsun özelindeki vizyonsuz teşvik politikalarıyla, plansızlıkla, öngörüsüzlikle ve popülizmle birleşince şehrimizin bütün potansiyeli heba oluyor; sonuç rakamlara yansıyor. Bu durumun en somut örneklerinden biri de lojistik projeksiyonudur çünkü Samsun liman, demir yolu ve kara yolu avantajına rağmen bir türlü lojistik merkezine dönüőtürülemedi.

Samsun'a yaőatılan kayıplara ilişkin bir diğer veri Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi. Bakın, Türkiye genelinde ilçe bazlı çalışma en son 2022 yılında yapıldı. Örneğin, Bafra ilçemiz sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi yönünden 1981 yılında 64'üncü sıradayken bugün 269'uncu sırada çünkü 81'de TEKEL vardı, bütün fabrikası on binlerce kişinin geçim kaynağıydı, devletin planlı kalkınma modeliydi; ticareti, tarımı, yan sektörleri ve hepsinden değerlisi sosyal yaşamı besliyordu. Mesela, arőamba ilçemiz 1981'de sosyoekonomik yönden ölkemizin en gelişmiş 166'ncı ilçesiydi. Bugün arőamba 344'üncülüğe kadar geriledi çünkü tarım değersizleştirildi, çünkü nüfus göç etti. Çocukluğumuzda, gençliğimizde okul sıralarında öğretilen, anlatılan ölkemizin en verimli ovasından artık arőambalılar ekmek yiyemiyor, göç ediyorlar. Ektiği para etmiyor, tarlasını iki yılda bir sel basıyor. Ova, otuz dört yıldır tarımsal sulama projesinin tamamlanmasını bekliyor; muhtemelen bir on yıl daha bekleyecek. Sonuç: Su akıyor, taşıyor, AKP bakıyor. Samsun'daki Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi yıkımı örnekleri uzayıp gider; Kavak ilçemiz 175'inci sıradan 513'üncü sıraya, Alaçam ilçemiz 213'ten 565'e, Terme ilçemiz 195'inci sıradan bugün 438'inci sıraya gerilemiştir.

Özetle, Samsun, taşıdığı büyük potansiyele rağmen hak ettiği değeri göremedi. Teşvikler elle tutulur bir sanayi sıçramasına dönüşemedi, istihdama sunduğu katkı sınırlı kaldı. Kaynakları yanlış tercihlerle boőa harcandı ancak şu anda tüm bunların ötesinde hem ölkemizi hem bölgemizi hem de doğrudan Samsun'u tehdit eden, ticareti tehdit eden kritik bir gelişmeyle karşı karşıyayız. Ukrayna

ile Rusya arasında süren savaş bölge deniz ticaretini büyük bir risk alanına dönüştürdü. Hafta sonu ve son olarak da bugün Ukrayna'ya ait insansız deniz ve hava unsurlarının Rusya'ya giden ticari gemileri hedef alan saldırıları oldu. Bu saldırılar, Türkiye'nin deniz yetki alanına giren sularda gerçekleşti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MURAT ÇAN (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Denizlerdeki egemenlik haklarımız ihlal edildi. Karadeniz'deki deniz ticaret hattı açıkça tehdit altındadır. Ne yazık ki iktidar, bu açık güvenlik tehdidine rağmen bugüne kadar gerekli önlemleri almamış; deniz rotaları, liman altyapısı ve ticari koridorlarımız korumasız bırakılmıştır. Bu zafiyet öncelikli ulusal egemenlik meselesidir yani meşruiyetinizi arayacağınız yer de göstereceğiniz yer de tam burasıdır. Devamında, devam ettiğinde ekonomik tehdittir bu durum.

Bu nedenle, Karadeniz'de ticaret güvenliği ve egemenlik haklarımızın tahkimi için etkin, caydırıcı ve sürekliliği olan tedbirler ivedilikle alınmalıdır diyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşkent...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya'nın verimli topraklarının OSB'ler için yok edilmesine ilişkin açıklaması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Bir kentin ekonomisinde, tarım kadar sanayinin gelişmesi de önemlidir ancak Sakarya'da tarım arazileri OSB'ler için adım adım yok ediliyor. Şimdi de kimya ve plastik ağırlıklı yeni bir OSB planının gündemde olduğunu duyuyoruz. Bu, yalnızca çevreyi değil doğrudan halk sağlığını ve yaşam hakkını tehdit eden bir adımdır. Denetimsiz sanayileşmenin, kimya tesislerinin, hoyrat üretimin Dilovası'nı nasıl bir kanser ovasına çevirdiğini gördük. Şimdi aynı senaryo Sakarya'ya taşınmak istenmekte. Sakarya'daki OSB'lerde yaşanan çevre kirliliğini engelleyemeyenler Kaynarca'yı nasıl denetleyecek?

Sanayi gereklidir ama üretim, toprağı yok ederek, suyu zehirleyerek, havayı kirleterek yapılamaz. Sakarya'nın verimli toprakları, kapımıza dayanan gıda krizlerine karşı bu ülkenin en büyük güvencesidir. Doğrudan yaşam hakkını savunduğumuz için Sakarya'yı Dilovası'na çevirmeyeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Uysal...

6.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Sağlık Bakanının Mersin'e verdiği desteğe ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, Mersin'e vermiş olduğu güçlü destekten dolayı Sayın Sağlık Bakanımıza çok teşekkür ediyorum. 16 Nisanda ziyaret etmiştik Sayın Bakanımızı ve bazı taleplerimiz olmuştur. Özellikle Erdemli ilçemize 600 yataklı yeni devlet hastanesi, Silifke ilçemize 200 yataklı ek hizmet binası ve Mersin 112 acil komuta merkezine 20 yeni ambulans hayırlı, uğurlu olsun efendim. Güçlü devletimiz her zaman aziz milletimizin yanında.

Çok teşekkür ederim.

Saygılar efendim.

BAŞKAN - Sayın Varlı...

7.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Çevre Yolu'nun yarattığı yeni mağduriyete ilişkin açıklaması

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

2014 yılında temeli atılan, yıllardır bitmeyen Van Çevre Yolu bugün yeni mağduriyetler yaratmaya devam etmektedir. Van Çevre Yolu güzergâhı üzerinde 20 bin metrekairelik alana sahip olan Samancılar Sitesi'nin taşınması gerektiği belirtilmiştir ve esnafa hayvan pazarının 5 bin metrekairelik park alanına geçici olarak geçmeleri önerilmiştir ancak bu, bir çözüm değil yeni sorunlar yaratan bir uygulamadır çünkü bu alan kullanıldığında hayvan pazarının park yeri tamamen ortadan kalkacaktır. Peki, esnaf araçlarını nereye park edecek? Samancılar Sitesi Başkanı ve esnafı, yaşadıkları sorunların daha da büyüyeceğini ifade ederek acil bir çözüm beklemektedir.

Hayvancılık, Van bölgesi için hayati bir öneme sahiptir. Bu nedenle, yetkili kurumlar ortaya çıkan mağduriyetleri derhâl gidermelidir.

BAŞKAN - Sayın Ersever...

8.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Suriye'de Alevilere yönelik saldırılara ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, yanı başımızda yaşayan binlerce insanın çığlığını duyurmak için söz aldım.

Suriye'de, bütün dünyanın gözleri önünde bir katliam yaşanıyor. Suriye'de Alevilere yönelik saldırılar artık soykırıma dönüşmüştür. Uluslararası raporlar ve görüntüler bunu açıkça gösteriyor. Aleviler başta olmak üzere diğer inanç ve etnik gruplardan binlerce insan öldürüldü. Kayıp sayısı ise on binlerle ifade ediliyor. Tartus, Lazkiye, Cebele... Köyler yakıldı, insanlar aç ve susuz bırakılarak kuşatma altında katledildi. Bu vahşeti yapanlar katliam görüntülerini övünerek paylaşıyor. Bu insanlık suçu karşısında dünya susuyor, Hükûmet susuyor. Bir halk yok ediliyor ve bu karanlık karşısında biz susmayacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

9.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, psikologların mücadele etmeye devam edeceklerine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Psikologların meslek itibarı sistematik bir şekilde yok ediliyor. Bu ülkede hiçbir sağlık mesleği yüksek lisans şartıyla atanmazken psikologlara ikinci bir bariyer konulması kabul edilemez; YÖK'ün, Danıştayın kararlarına ve meslek arası eşitlik ilkelerine aykırıdır. Her yıl 12.500 psikolog mezun verirken devlet üniversitelerinde klinik psikoloji kontenjanı yalnızca 100 kişi. Vakıf üniversitelerinde yüksek lisans ücretleri 800 bin ile 1,5 milyon arasında değişmekte. Bu tablo, fırsat eşitsizliğinin değil fırsat gasbının fotoğrafıdır. Dahası, Bakanlığın kendi yönetmeliğinde psikolog ile klinik psikolog aynı görevi yapmaktadır.

Afette, hastanede, sahada ilk başvuru alan mesleklerden biri olan psikologları bugün “diğer” başlığının altına itmek büyük bir haksızlıktır. Psikologların ünvanını, statüsünü, emeğini yok saymayı bırakın. Psikologlar haklarını ve hak ettikleri atama sayılarını alıncaya kadar mücadele etmeye devam edeceğiz.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)**

3.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, marka Şehir Afyonkarahisar'a ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, marka Şehir Afyonkarahisar hakkında söz isteyen Afyonkarahisar Milletvekili Sayın İbrahim Yurdunuseven.

Buyurun Sayın Yurdunuseven. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; marka Şehir Afyonkarahisar'la ilgili gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri seyretmekte olan aziz milletimizi ve değerli hemŐehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Afyonkarahisar ili sekiz bin yıllık tarihİ bir geçmiş sahiptir. İlin adı; Şehrin merkezinde bulunan, volkanik özellikli, 226 metre yüksekliğindeki, yalçın, konik biçimindeki kaleden adını almaktadır. Bu nedenle, Hititler zamanında “Hapanova” yani Yüksek Tepe Şehri, Bizanslılar ve Romalılar döneminde “Akronion” ve Selçuklular, beylikler ve Osmanlılar döneminde “Karahisar-ı Sahip” olarak adlandırılmıştır. Şehir merkezinde ve il sınırı içinde milattan önce 2'nci yüzyıldan beri günümüze kadar hemşehrilerimizin geçim kaynağı olarak yetiŐtirilen haŐŐaŐ bitkisinden elde edilen öz su anlamındaki “opium” zamanla söylenerek “afyon” ve afyon da Karahisar'la birleŐerek “Afyonkarahisar” adını almıştır.

Değerli milletvekilleri, literatürde Őehirler “küresel Őehirler” “rekabetçi Őehirler” ve “kopya Őehirler” olmak üzere 3'e ayrılır. Afyonkarahisar, bu manada rekabetçi bir Şehirdir. Özellikle son yirmi yıldır Afyonkarahisar, Ege'nin incisi bir marka Şehir olmuştur. Mermerin, termalin, lezzetin başkenti ve cumhuriyetin kurulduğu, Kurtuluş Savaşı'nın başladığı topraklardır Afyonkarahisar. Yumurtasıyla BaŐmakçı'm, kilimiyle Bayat'im, kaymağıyla Bolvadin'im, yeŐil Çay'im, halısıyla Dazkırı'm, Kral Midas'ıyla Dinar'im, kümbet evleriyle Emirdağ'im, Frig Yolu'yla İhsaniye'm, mermeriyle İncehisar'im, leblebisiyle Sandıklı'm, Kurtuluş Savaşı'nda SinanpaŐa ovam, keŐkeđiyle Őuhut'um, kirazıyla Sultandağı'm, Evciler'im, Çobanlar'im, Hocalar'im ve Kızılören'imden; kısaca, tescilli kaymağı, lokumu, sucuğu, haŐŐaŐı, ekŐi mayalı ekmeğiyle Afyonkarahisar'dan sizlere selam getirdim.

İlimizin duayen gazetecisi Fevzi Ően'in de dediği gibi, Afyon insanı cesaretini Kocatepe'den, gücünü Afyonkarahisar Kalesi'nden, çalıŐkanlıđını Afyon mermerinden, sıcak kalpliliğini Őıfalı sularından, saflığını ve merhametini kaymağından, bereketini alın teriyle yaptığı sucuk ve pastırmadan, rengärenkliđini lokumlarından almaktadır. Afyon'da doğmasanız da eğer bu Şehirde doyuyorsanız bu Şehir için atar yüreğiniz ve sevdanız olur Afyonkarahisar. Değerli Őairimiz, Afyon'un değerli Şairi Osman Atilla'nın da dediği gibi, Afyon'da bir dam çökse Ankara'da yüreğimiz sızlar.

Anadolu'nun kavŐađı, İstanbul'dan Antalya'ya, Ankara'dan İzmir'e uzun yolların tam ortasındadır; burası yalnızca bir kavŐak değer buluŐmaların, hikâyelerin geçmiŐin ve geleceğin keŐiŐtiđi bir Şehirdir. Bir mola verdin mi kahven Afyon lokumuyla tatlanır, kafanı kaldırırsan Karahisar Kalesi'nin seni izlediğini görürsün. Şehrin gücünü simgeleyen Afyon Kalesi binlerce yıldır Şehre bakan bir kale değer, bir taş yığını değer medeniyetlerin gösteresidir; her bir taŐında geçmiŐin fısıltısı, her bir basamağında tarihin nefesi vardır. Bir başka tepe, binlerce Mehmetçik'i bağrında yatıran, Türk milletinin tarih sahnesinden silinemeyeceğinin haykırıldığı, 26 Ağustos günü sert esen rüzgâra karşı Mehmetçik'in “Allah Allah!” seslerinin karıŐtıđı, cumhuriyetin kuruluŐunu hazırlayan, Kurtuluş Savaşı'nın başlangıç noktası Kocatepe ve Őehrimin tarlalarını mor-beyaz renklerle süsleyen ağız tadı, Őıfa kaynağı haŐŐaŐ.

Frig Vadisi Ayazini'yle kültürün, tarihin beşiği; Ak Dağı, Emre Gölü ve yıllık atlarıyla tabiatın en güzel yeri. 32 bin yataklı, beş yıldızlı termal otelleriyle şifa şehridir Afyonkarahisar. Kaymak, sucuk, lokum pastırma ve haşhaş, bükme patlıcan böreği gibi 600'ü aşkın, 100'e yakını da tescilli ürün ve yemeğiyle Afyon'un mutfağı UNESCO gastronomi şehri olarak da taçlandırılmıştır.

Afyonkarahisar, mutfağında lezzetle, termalinde şifayla sanat ve kültürün buluştuğu, tarihten geleceğe bir köprüdür; cesaret ile şifayı, bereket ile tarihi harmanlayan nadide bir şehirdir.

Değerli milletvekilleri, kültür ve sanat anlamında, Afyonkarahisar için Arkeoloji Müzesi'nin yanında, sayısı 1.500'ü bulan ve dünyanın neredeyse her yerinden toplanmış müzik aletleri müzesi ile Türkiye'de tek olan Yumurta Müzesi'ni de saymak gerekir. Yine, dünyanın en iyi padok, en iyi pist ve kendi şehrini en iyi tanıtan organizasyonu olarak ödül alan Dünya ve Avrupa MXGP Motor Yarışları ve Motofest Festivali, Uluslararası Gastronomi Festivali ve 24'üncüsünü gerçekleştirdiğimiz Klasik Müzik Festivali gibi onlarca festivale ev sahipliği yapmaktadır Afyonkarahisar. Yine, ilimiz, Mevleviliğin 2'nci merkezi olup ülkemizde Mevlevi törenlerinin unutulmaya yüz tuttuğu yıllarda yeniden canlandırıldığı adrestir. Afyonkarahisar, her yıl düzenli olarak Sultan Divani hazretlerini anma ve aşure dağıtımı geleneğini de devam ettirmektedir. Geçtiğimiz ay içerisinde, Sayın Valimizin önderliğinde, Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesinin değerli hocalarının katkılarıyla yaptığımız Afyonkarahisar Kent Markalama ve Tanıtım Stratejisi Toplantısı'yla marka şehir Afyonkarahisar için çok önemli bir adım attık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Afyonkarahisar belki bir kısmınızın aklından “Evet, ağustos ayında geçerken mola verip çay içerken üşüdüğümüz bir yer.” diye geçebilir ama artık Afyonkarahisar, içinden geçilen, mola verilen bir yer değil gelinip kalınacak bir şehir olmuştur. Bu yeni dönemde sloganımız “Kal Bu Şehirde, Kalp Bu Şehirde” olacaktır. Artık bu şehir geçiş noktası değil bir varış noktasıdır, içinden geçmek yetmez; dinlenmek, hissetmek ve yaşamak gerekir.

Daha önce de bu konuda konuşmuştum ama tekrar etmekte fayda görüyorum. Ülkemizin neredeyse dörtte 3 polen ihtiyacını karşılayan, yeşili ve doğasıyla ilimizin nadide yerlerinden olan, bal ormanıyla meşhur Taşoluk kasabasıyla ilgili olarak başkaları gibi gelip konuşup gitmiyoruz; AK PARTİ milletvekilleri olarak Bakanlık nezdinde tüm girişimleri yapıyoruz. İnşallah, bu girişimlerin de olumlu olduğunu buradan halkımıza duyurmak istiyorum.

Son olarak, Afyonkarahisar'ı görmeden geçme, tatmadan geçme, gel ve kal bu şehirde diyor ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Bektaş...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, ay sonunu getiremeyen milyonların geçim sıkıntısına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de bankalarda bulunan paranın yüzde 80'i sadece 2,2 milyon kişinin elinde bulunuyor ve bu kişilerin hesaplarındaki ortalama tutar 7,4 milyon lira. Buna karşılık, halkın yüzde 89'unun hesabında 10 bin Türk lirasından az, ortalama

sadece 700 lira var. Yurttaşlarımızın toplamda kredi kartlarına olan borcu 2 trilyon 617 milyar liraya yükseldi. Yani bir yanda servet içinde yüzen bir azınlık, diğer yanda ay sonunu getiremeyen milyonlar var. Emekliler, asgari ücretliler, beyaz yakalılar, işçiler, memurlar yani toplumun büyük çoğunluğu ağır bir geçim sıkıntısının pençesinde. Yoksulluğun pençesinde yaşam mücadelesi veren milyonlarca yurttaş görmezden gelemeyiz. Başta emeklilerimiz ve asgari ücretlilerimiz olmak üzere milyonlarca yurttaşımızın insan onuruna yakışır bir ücrete kavuşması şarttır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Çakır...

11.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 26'ncı ve 27'nci Dönem AK PARTİ Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün vefatına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan; kardeşim, dostum, askerlik arkadaşım, 26'ncı ve 27'nci Dönem AK PARTİ Giresun Milletvekili, Plan ve Bütçe Komisyonunda beraber mesai yaptığımız Cemal Öztürk dünya sürgünüü tamamlayarak fâni dünyadan beka âlemine göç eyledi. Bugün çok şey söylemeden, 1982'den bu yana dostluğumuzu bina ettiğimiz, samimiyet ile kardeşliğimizin ruhumuzda bıraktığı ve baki olan en içten duygulara sığınarak en azından birkaç kelamla da olsa bir şeyler söylemeyi vefa borcu olarak görüyorum. Komisyon çalışma yoğunluğu çerçevesinde "Sami kardeşim, demek ki askerliğimiz bitmemiş." esprisi hâlâ kulaklarımda. Geride kalanlar olarak bizler, hüznün ve kederin zirvesinde onu Fatihalarla Mevla'nın rahmetine ve mağfiretine uğurluyoruz; mekânı cennet, makamı ali olsun.

Ailesine, yakınlarına ve sevenlerine sabırcemil niyaz ediyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Allah rahmet etsin.

Sayın Avşar...

12.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Çorlu için talep ettiklerine ilişkin açıklaması

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, kasım ayı Çorlu hava kalitesi ölçüm verileri bize Çorlu'da hemşehrilerimizin kasım ayının yüzde 93,3'ünde kötü, sağlık açısından sakıncalı ve orta seviyede hava soluduğunu gösteriyor. Çorlu Belediyemiz her gün bu ölçümleri paylaşıyor ama maalesef, hemşehrilerimiz zehirli havayı solumaya devam ediyor. Biz geçen hafta Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Kurum'a bunun sebeplerini sordüğümüz zaman, sanayi kaynaklı olduğunu ve 19 tesisin faaliyetten men edildiğini söyledi.

Biz tekrar şunu dile getirmek istiyoruz: Mücadeleyi artırmak için bölgemize çevre denetim istasyonu kurulmasını, sanayi denetimlerinin artırılmasını, Ergene'de zemin çamuru temizliğine başlanmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Yontar...

13.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, TÜİK'in üçüncü çeyrek verilerinde kadının yerine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, TÜİK'in üçüncü çeyrek verileri, iktidarın aile merkezli politikalarının kadınları nasıl görünmez bir duvara çarptırdığını açıkça gösteriyor. İş gücüne dâhil olmayan kadın sayısı 21 milyonu aştı ve 9,4 milyon kadın, ev işleri ve ailevi engeller yüzünden çalışma hayatından koparıldı. 540 bin kadın bakım nedeniyle işten ayrılırken aynı gerekçeyle işten çekilen erkek sayısı sadece 33 bin. Bu tablo, iktidarın aile politikalarının kadın emeğini sistematik biçimde dışladığının kanıtıdır.

Eğitim, istihdam ve sosyal hayata katılımın önüne yerleştirilen aile ve bakım engelleri kadınları erken yaşlardan itibaren eş, anne ve bakıcı kimliklerine kilitliyor. Kreşten yaşlı bakımına kadar tüm yükün kadınların sırtına yüklendiği bu düzene “Hayır.” diyoruz.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

14.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Türkiye'nin medeniyet birikiminin ve beşerî zenginliğinin temel unsurlarına ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; millet olarak, devlet olarak farklı kimlikleri, kültürleri ve inançları aynı çatı altında, barış içerisinde yaşatma noktasında dünyada eşi benzeri az bulunan bir tecrübeye sahibiz. Asırlardan beri bu topraklarda hüküm süren hoşgörü iklimi bizi diğer milletlerden ayıran en mühim vasıflarımızdan biridir. Farklı inanç ve kültürlerden vatandaşlarımız, ülkemizin medeniyet birikiminin ve beşerî zenginliğinin temel unsurlarıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin her ferdi bizim için eşit, değerli ve kıymetlidir. Bu topraklarda yaşayan tek bir insanımızın dahi ötekileştirilmesine, dışlanmasına, ayrımcılığa uğramasına asla rıza göstermeyiz çünkü bu, hem tarihimize hem inancımıza hem de millet olma bilincimize aykırıdır.

Bizler Türkiye Yüzyılı vizyonuna yürürken öz güvenli bir duruşla, 86 milyon vatandaşımızla birlikte dün olduğu gibi bugün de birlikteyiz, birlikte Türkiye'yiz demeyi sürdüreceğiz. İnşallah hayırlısı olacak.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Hun...

15.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Ardahan Göle sarıçam ormanlarına ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Ardahan Göle sarıçam ormanları “bakım ve gençleştirme” adı altında sistematik bir biçimde yok ediliyor. Son günlerde ortaya çıkan görüntüler, bu sürecin artık gençleştirme değil doğaya yönelik bilinçli bir tahribat olduğunu açıkça göstermektedir. Köylülerin kesimi durdurma çabasının takdir edilmesi gerekirken jandarma eşliğinde kesime başlanacağı yönündeki tehditler kabul edilemez. Bu tehdit, yalnızca doğaya değil Göle halkının iradesine, yaşam hakkına ve geleceğine yöneliktir. Cudi'den Göle yaylalarına kadar yapılan kesimler artık kabul edilebilir sınırları aşmış, orman ekosistemi geri dönüşü olmayan biçimde risk altına alınmıştır.

Kesimler derhâl durdurulmalı, bölge halkına yönelik baskılar sona erdirilmeli, süreç şeffaf biçimde kamuoyuna açıklanmalı ve sarıçam ormanları korunmalıdır. Ekonomi bahanesiyle doğayı yok eden hiçbir uygulamaya rıza göstermiyoruz, halklarımız rıza göstermiyor.

BAŞKAN - Sayın Aksakal...

16.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Mesud Barzani'nin hafta sonu Cizre'ye yaptığı ziyarete ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kuzey Irak'taki Bölgesel Kürt Yönetimi'nin eski lideri Mesud Barzani'nin Şırnak'ta Molla Ahmed-i Cizîrî'yi anmak amacıyla düzenlenen sempozyuma katılması sırasındaki manzara bir vukuattır ve sorumluları derhâl tespit edilerek gereği yapılmalıdır. Şırnak Valiliği, Cizre Kaymakamlığı ve Şırnak Üniversitesinin ortaklaşa düzenlediği söylenen bu etkinlik İçişleri Bakanlığımızın bilgisi dışında mı gerçekleştirilmiştir? Eğer Sayın İçişleri Bakanımızın bilgisi ve onayı dışında gerçekleştirildiyse Barzani'nin yanında bulunan, uzun menzilli silahlarıyla giren korumalarına kim, hangi yetki gücüyle ve hangi yasal dayanakla izin vermiştir? Eğer İçişleri Bakanı bu olayda kasıtlı olarak devre dışı

bırakılmış ise böyle bir manzaranın yaşanmasını sağlamak, görevi süresi boyunca terör örgütlerine karşı mücadelesiyle yasa dışı birçok olayı ortaya çıkaran, başarılı çalışmalarıyla gündemde olan İçişleri Bakanına karşı yapılmış özel bir operasyon mudur?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Çan...

17.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, 2026 yılında uygulanacak asgari ücrete ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

2026 yılında uygulanacak asgari ücret için trafik başlıyor. Eskiden toplumun yüzde 10'unu, yüzde 15'ini ilgilendiren bir konuydu bu; bugün ise toplumun yarısını doğrudan ilgilendiriyor çünkü daha on yıl önce çalışanların yüzde 13'ü asgari ücretli iken bugün bu oran, bu rakam yüzde 45'e kadar yükselmiştir ve emekçimize hak görülen bu ücret de sefaleti sürdürülebilir kılmaktan öte hiçbir anlam taşımıyor. Emeklinin, işçinin, gençlerin alın teri değersizleştirilirken saray düzeni kendi ayrıcalıklarını korumaya devam ediyor. Bu tablo, emeğe saygısızlığın, plansızlığın ve derinleşen yoksulluğun AKP iktidarı eliyle nasıl kurumsallaştırıldığının en somut kanıtıdır. AKP yıllardır emeğin ve emekçinin düşmanıdır, emeğe ve emekçiye düşman hukuku uygulamaktadır. Bu düzeni değiştirmek için derhâl seçim diyoruz.

18.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, Papa XIV. Leo'yu sarayda beklerken söylenen ilahiye ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

“Sen güneşsin, sen aysın

Sen nur üstüne nursun

Sen süreyya ışığıydın

Ey sevgili, ey Resul.

Ey bizden seçilen elçi

Yüce bir davetle geldin

Sen bu şehre şeref verdin

Ey sevgili, hoş geldin.”

Medineli Müslümanların Resulullah Efendimiz'i karşılarken söyledikleri “Taleal Bedru Aleyna” Millet Kütüphanesi'nde Hristiyan Haçlı Papa XIV. Leo beklenirken söylendi, Papa bu şekilde sarayda “Taleal Bedru Aleyna” ilahisiyle karşılandı.

Kim ne derse desin verilen mesaj net: Adına ılımlı İslam mı dersiniz, dinler arası diyalog mu dersiniz, İslam'ı ayaklar altına almak mı dersiniz; yorum akıl sahibi olanların. Buyurun, fazla söze gerek yok diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın İrmez...

19.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, idare ve gözlem kurullarına ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hapishanelerde idare ve gözlem kurullarının verdiği haksız ve keyfî kararlarının ardı arkası kesilmiyor. İzmir Buca'da Kırıklar F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan Mehmet Sait Yıldırım'ın tahliyesi 2'nci kez dokuz ay ertelendi, idare ve gözlem kurulu akla hayale sığmayacak gerekçelerle bu karara imza attı. Mahkemenin yerine geçen bu kurullar ikincil ve paralel yargılama işlevi görmektedir. Otuz bir yıllık hasta mahpus Mehmet Sait Yıldırım'ın hipertansiyon, KOAH, kalp ve damar hastalıkları gibi birçok rahatsızlığı bulunuyor. Tahliyelerin ertelenmesi mahpusları ölüme bir adım daha yaklaştırıyor.

Siyasi ve hasta mahpuslara yönelik ayrımcı yasalar bir an önce ortadan kaldırılmalı, idare ve gözlem kurulu gibi mekanizmalar lağvedilsin.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Alp...

20.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Mesud Barzani'nin hafta sonu Cizre'ye yaptığı ziyarete ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, Şırnak Valiliğinin davetiyle Melayê Cizîrî Sempozyumu'na katılmak üzere geçen hafta sonu ülkemizi ziyaret eden Sayın Mesut Barzani'nin barış sürecine destek mesajları memnuniyet vericidir. Bu ziyaret sırasında, protokol kurallarını hiçe sayarak Cizre Belediye Başkanlarına yönelik müdahale ise kabul edilebilir değildir. Bu tür ziyaretleri protokol kurallarına uygun olarak ve yeni gerilimler yaratmayacak şekilde yapmak gerektiğine inanıyor, bu vesileyle hayatı ve eserleri sempozyuma konu olan büyük alim Melayê Cizîrî'ye Allah'tan rahmet diliyor, Valiliğimizin davetine icabet eden Sayın Barzani'ye ve kadim tecrübesiyle ziyarete olgunlukla ev sahipliği yapan Cizre halkına selam ve saygılarımı arz ediyorum efendim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Işık Gezmiş...

21.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, halkın ilaca erişimine ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aralık ayı geldi, yine eczane rafları ilaçsız, hastalar tedavisiz kaldı; bir türlü güncellenemeyen euro kuruna bağlı olarak halkımızın ilaca erişimi yine imkânsızlaştı. Bugün güncel euro kuru 49 TL iken ilaçta hâlâ 21.67 TL; dünyanın hiçbir yerinde böyle mantıksız bir uygulama yok. Eczacı meslektaşlarımız hastalarımızın ilaçlarını bulabilmek adına büyük çaba harcamaktadır. Kronik hastalıkların tedavisinde kullanılan ilaçlar piyasada yok. Yeni ilaçlara hastalar ulaşamıyor, yurt dışındaki yeni tedavilerden faydalanamıyor. “Sağlıkta devrim.” dediniz, emekli hasta ilacını bulsa fiyat farkını ödeyip alamıyor. Üç aylık raporlu ilaçlarda 3-4 bin TL'lik fiyat farkları çıkıyor. Toplum sağlığı, bir tasarruf kalemi olarak görülemez. İlaç ve koruyucu sağlığa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akgül...

22.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu'da yaylalarda hayvancılık yapanların ve orman üretiminde emek verenlerin mağduriyetlerine ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bolu, yaylacılık kültürünü yaşatan, hayvancılıkta ve orman ürünleri üretiminde ülkemizin önemli merkezlerinden biridir. Bu kadim üretim geleneğini sürdüren hemşehrilerimiz ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Yaylalarımızda doğal yapıyı muhafaza etmek amacıyla alınan katı tedbirler niyeti kötü olmayan, alın teriyle geçinen, hayvancılık yapan vatandaşlarımızın mağduriyetine sebep olmaktadır. En temel ihtiyaç olan elektrik bile birçok yaylamızda yoktur; olan yerlerde ise düşük voltaj sebebiyle süt sağım makineleri çalışmamakta, hayvanların barınma ve ısınma koşulları sağlanamamakta, üretici ciddi kayıplar yaşamaktadır. Aynı zamanda yaylalarımızın yolları bakımsız, yetersiz ve çoğu zaman kullanılamaz hâldedir. Bizler hem yaylalarımızda hayvancılık yapan hem de orman üretiminde emek veren hemşehrilerimizin mağduriyetinin giderilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin ivedilikle hayata geçirilmesini, başta Tarım ve Orman Bakanlığımız olmak üzere, tüm kurum ve kuruluşlarımızdan talep ediyoruz.

Saygılar.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım...

23.- *İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Özgür Özel'in parti kurultayında DEM PARTİ'ye söylediklerine ilişkin açıklaması*

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkürler Başkanım.

Sayın Özgür Özel hafta sonu partisinin kurultayında yaptığı konuşmada son yaşananlar üzerinden DEM PARTİ'ye "Celladınıza âşık olmayın." diyerek AK PARTİ'yi cellatlıkla itham etmiştir. Sayın Özel cellattan, cellatlıktan bahsediyorsa CHP'nin geçmiş tarihine iyi baksın.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Ya çok ayıp! Çok ayıp! Çok ayıp!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Ayıptır, yapma Adem ya! Vallahi ayıptır ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hukukçu olmayan Üç Alilerden müteşekkil gezici istiklal mahkemeleriyle binlerce Kürt'ü, Türk'ü, Dersimliyi, Alevi'yi ve dindarları nasıl cellatların önüne attıklarına iyi baksın.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Ne alakası var ya!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Ayıptır ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ret ve inkâr politikalarıyla Kürtçe'yi ve Kürt isimleri yasaklayarak...

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Hiç yakışmadı sana! Hiç yakışmadı!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Hayret bir şey yani!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - ...Kürtleri nasıl istismar ettiklerine iyi baksın; sonra da dönsün AK PARTİ olarak bizim Kürtçe isim koymanın önündeki engelleri nasıl kaldırdığımıza, Kürtçe televizyonu nasıl açtığımıza...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - "Türkiye Cumhuriyeti" ibaresini de kaldırdınız zaten!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - ...Kürtçe türkü söylemenin önündeki engelleri nasıl kaldırdığımıza, Diyarbakır Cezaevini ibretlik müzeye nasıl çevirdiğimize iyi baksın diyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Valla yakışmadı Adem Bey'e.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yarışın, yarışın, yarışın.

BAŞKAN - Sayın Konukçu...

24.- *İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, mülakat mağduru öğretmenlerin bir yıldır yaşadığı çifte mağduriyete ilişkin açıklaması*

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Mülakat mağduru öğretmenler bir yıldır çifte mağduriyet yaşıyor. 2023'te KPSS'ye girmiş öğretmenlerin çoğu yaklaşık iki yıl bekledikten sonra 2024 yılı Temmuz ve Ağustos aylarında yapılan mülakatlarla elendi. Bu mülakatlardaki ana sorun iller arasında anormal bir puanlama farkı olması, bu da eski puanlama sisteminden kaynaklanıyor. Aynı puanı alan öğretmenlerin puanı farklı illerde farklı şekilde yuvarlanıyor. 86,5 puan olan birinin puanı bir ilde 87, diğer bir ilde diğer bir öğretmenin aynı puanı 90 olarak yuvarlanıyor; tam bir rezalet.

Seçim vaadi olarak mülakatı kaldıracağını söyleyen iktidara sesleniyoruz: Sözüünüzü tutun, mülakatı bir an önce kaldırın; yetmez, KPSS'yi kaldırın, ücretli öğretmenlik uygulamasına son verin, tüm öğretmenleri kadrolu olarak atayın.

BAŞKAN - Sayın Fırat...

25.- *İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Arap Alevileri örgütü temsilcileriyle bugün yapmak istedikleri açıklamaya ilişkin açıklaması*

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, bugün Arap Alevileri örgütü temsilcileriyle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi Çankaya Kapısı önünde yapmak istediğimiz açıklamaya izin verilmedi. Madenci anıtı önünde açıklama yapmak zorunda bırakıldılar. Ankara Emniyeti Meclise sesini duyurmak isteyen kesimlerin önüne polis yığmaktan vazgeçsin. En doğal ve en barışçıl gösteri, üstelik Meclisi göreve davet eden açıklama neden Meclis kapısında yapılamıyor; anlamak mümkün değildir.

Sayın Başkan, söz konusu açıklamanın amacı Suriye’de yaşanan Alevi katliamına dikkat çekmek, saldırıları lanetlemek, iktidarı sorumluluk almaya çağırmaktır.

Burada bir kez daha haykırıyoruz: Suriye’de Alevi soykırımının derhâl durdurulması için Türkiye Büyük Millet Meclisi sorumluluk almalıdır. Daha fazla insanlar ölmesin, daha fazla çocuk yetim kalsın, daha fazla aile yurdundan, evinden edilmesin; barışa, yaşam hakkına hep beraber sahip çıkalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Dindar...

26.- *Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, kayyum siyasetine ilişkin açıklaması*

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Van’da 31 Mart seçimlerinde halk tüm kayyumları ve AKP’li başkanı görevden uzaklaştırılmıştı ancak AKP iktidarı on yıldır kayyum siyasetinde ısrar ediyor. Bu siyaset, bilindiği üzere, belediyeleri borçlandırma, belediye taşınmazlarını satma ve diğer kamu kurumlarına devretme üzerine kurulu bir talan ve yolsuzluk siyasetidir; hukukta, demokraside ve ahlakta yeri yoktur. Açıkça söylüyoruz: Kayyum belediyeleri sadece irade hırsızlığı değildir, belediye çatısı altında ne varsa çalmaktadır. Kayyumlu şehrin vekili olarak şunu söyleyebilirim: Büyükşehir belediyesinin sunması gereken hiçbir hizmet olması gerektiği düzeyde değildir. On yıldır halkımızın bütçesini çalan bu çeteler mezarlıklardan köy yollarına, çevre düzeninden gölün korunmasına, trafikten imara, sudan hava temizliğine birçok konuda Van’ı harabeye çevirmiştir. Bu talan ve yoksulluk rejimi derhâl sonlandırılmalıdır.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan...

27.- *Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, geri dönüşüm emekçilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması*

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hafta sonu İstanbul’da atık kâğıt işçileri ve geri dönüşüm emekçileriyle bir araya geldik, sorunlarını konuştuk, dertlerini dinledik. Güvencesiz, geleceksiz ve sağlıksız koşullarda çalışan geri dönüşüm işçilerini yıllardır ne devlet görüyor ne yasalar görüyor ne de kurumlar. Kayıt dışı bırakılmış, kayda değer görülmemiş emeklerine dair 2026 yılı bütçesinde de tek bir cümle yok. Bu ülkenin sokaklarının yükünü sırtlayan emekçiler insanca çalışma ve yaşama haklarına kavuşmalıdır, emekleri de kendileri gibi görmezden gelinmemelidir Meclisi, geri dönüşüm emekçilerinin sorunlarının çözümünde sorumluluk almaya davet ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

28.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, uygulanan ekonomi politikalarının dar gelirliilere etkisine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

AKP iktidarının ekonomi politikaları özellikle dar gelirliilere hayatı yaşanmaz hâle getirmiştir. Merkez Bankası verilerine göre, asgari ücretlinin yıllık kazancıyla alabileceği cumhuriyet altını miktarı 2005'te 31 altın iken 2025'te 9'a gerilemesi yirmi yılda yaşanan altın gücü kaybının en çarpıcı göstergesidir. Net 22.104 TL'lik Ekim 2025 asgari ücreti tüm araştırma raporlarına göre 26.925 liralık açlık ve 93.135 liralık yoksulluk sınırlarının çok altında kalmıştır; son iki yılda asgari ücretin maaş zamlarının enflasyon karşısında eridiğini kanıtlamaktadır. Emeklilerimizse çok daha zor şartlar altında, âdeta entübe bir şekilde hayatlarına devam etmeye çalışıyor.

Asgari ücret görüşmelerinin başladığı bugünlerde asgari ücretli, emekli ve memur maaş zamları sadece geçinmeyi değil insanca bir yaşam standardını sağlamayı hedeflemelidir. İktidar bu konuda acilen çözüm üretmelidir.

BAŞKAN - Sayın Dinçer...

Buyurun.

29.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, sistematik bir şekilde yok edilen kadın emeğine ilişkin açıklaması

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP'nin kadın karşıtı politikaları nedeniyle kadın emeği sistematik bir şekilde yok ediliyor. Aile ve kişisel nedenlerle iş gücünden koparılan kadınlarımızın sayısı son beş yılda yüzde 81,5 arttı yani yaklaşık 4 milyon kadın ailevi nedenler yüzünden çalışmıyor. Bu ne demektir? AKP iktidarı kreş açmadığı için, yaşlısına ve hastasına bakımevi sağlamadığı için bu yükü kadının sırtına yıkmıştır.

Bir kadın düşünün, çalışmak istiyor, ailesine ve ülkesine katkı sunmak istiyor ama maaşı özel kreş fiyatının yarısına bile yetmiyor; mecburen işi bırakıyor, evine dönüyor. En verimli çağındaki kadınları ailevi nedenler bahanesiyle eve hapseden bu düzen kader değil sosyal devletin iflasıdır. Milyonlarca kadını üretimden koparmak Türkiye'nin geleceğinden çalmaktır.

BAŞKAN - Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Sezai Temelli.

Buyurun.

30.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, bugünkü grup toplantılarına Roman vatandaşların katılmasına; Türkiye'ye gelmiş savaş mağduru çocuklara, cezaevindeki çocuklara, çocuk işçiliğe ve açıklanan büyüme rakamlarına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün grup toplantımızı Roman vatandaşlarımız ziyaret ettiler. Evet, bizleri onurlandırdılar ama biliyorsunuz, bu toprakların kadim halkı olan Romanlar bu topraklarda en fazla ayrımcılığa uğrayan halktır. Evet, ciddi bir ayrımcılıkla, hukuksuzlukla, eşitsizlikle karşı karşıyalar; mekânsal dışlanmadan eğitim meselesine kadar, istihdamdan erken yaşta evliliğe kadar, çocuk işçiliğine kadar birçok toplumsal yaşam alanında bir dışlanmayla, ayrımcılığa uğramayla karşı karşıyalar. Roman vatandaşların bu sorunlarını gidermek aslında bu Meclisin en önemli sorumluluklarından biridir. Tıpkı tüm ayrımcılığa karşı yapmamız gerekenler olduğu gibi bu konuda da artık Roman vatandaşların taleplerini duymak, onların sorunlarını gidermek için gereğini yapmak zorundayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, önemli bir utancı yaşıyoruz, gerçekten insanın vicdanını sızlatan bir olay. Biliyorsunuz, Ukrayna-Rusya savaşı var, Rusya'nın işgal ettiği bölgelerden Türkiye'ye gelmiş savaş mağduru çocuklar vardı. Bu çocukların sayısı 510. Bu girişim, bizzat Cumhurbaşkanının eşi Sayın Emine Erdoğan'ın ve Ukrayna Cumhurbaşkanının eşinin girişimleriyle söz konusu oldu. Türkiye'ye getirildiler, Antalya'da gidip bir otele yerleştirildiler. Neden otele yerleştirildiler anlamak mümkün değil ama mesele orada bitmedi; bu çocukların içinden 2 kız çocuğu cinsel istismara uğradı, çocuklar Ukrayna'ya geri gönderildi olay örtbas edilsin diye, maalesef çocuklar hamileydi ve doğurdular. Ve istismar sadece bu 2 çocukla sınırlı değil; oradaki çocukların birçoğu istismara uğramış, çalıştırılmış, zorla çalıştırılmış, çok ciddi sorunlar var. Bu konuda maalesef Bakanlık sessiz; hâlbuki bir an önce denetlemeliydi ve bu çocukların güvenliğini sağlamalıydı. Çocukların güvenliğinin olmadığı bir yerde istismar böyle saklanır ve devam eder.

Tabii, biz bu olayları, aslında Suriye savaşından da biliyoruz. Suriye savaşı sırasında IŞİD saldırılarından ve zulmünden kaçıp gelen çocukların akıbeti, özellikle Ezidi Kürt çocuklarının akıbeti konusunda da bu ülke açıkçası fazlasıyla deneyimli. Biliyorsunuz, koruma altında olan çocukların bir kısmı bu ülkede saklanan IŞİD'lilerin evinde bulundu ve kurtarıldı. Dolayısıyla Türkiye bu konuda aslında üzerine düşeni yapmıyor. Çocuklar konusunda ortaya koymuş olduğu bu vahim tablo bir an önce düzeltilmelidir, Bakanlık bir an önce bu konuda üzerine düşen sorumluluğun gereğini yapmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii “çocuk” deyince o denli fazla sorun var ki aslında çocukları ilgilendiren o denli fazla mesele var ki burada sıklıkla dile getiriyoruz. İşte, istismara uğrayan çocuklar, çocuk işçiler, cezaevindeki çocuklar, eğitimde eğitim hakkından yoksun kalan çocuklar, eğitimde olup aç yatan çocuklar; saymakla bitmiyor fakat bu meselelerin çözümü için bir şey yapıyor mu? Hayır. Özellikle cezaevindeki çocukların durumu gerçekten vahimdir. Orada çocuklar çok ciddi anlamda şiddete, baskıya maruz kalmaktadırlar. Diğer taraftan anneleri içeride olduğu için anneleriyle beraber âdeta cezalandırılan çocuklar vardır. Bu konular bir türlü gündeme gelmiyor, bu konularda bir iyileşme maalesef yapılmıyor.

Tabii, çocuklar deyince çocuk işçiliği meselesini de burada sıklıkla dile getiriyoruz, diyoruz ki: Bu çocuk işçiliği sonlanmalıdır, çocuk işçiliği bitmek zorundadır; çocukların yeri eğitimidir, okuldur; dolayısıyla çocukların çalışması kabul edilemez. Biz sanki hiç bunları dile getirmemişiz gibi Bakanlık âdeta bizim burada dile getirdiğimiz hiçbir şeyi duymuyor, ne yapıyor? MESEM güzellemesine devam ediyor. Hâlbuki bu MESEM projeleri âdeta çocuk işçiliğini teşvik eden ve çocukları eğitim hakkından yoksun bırakan, çocukları köleleştiren bir proje; bunu defalarca dile getirdik. Sayın Bakan gitmiş, Türkiye Yüzyılı Mesleki ve Teknik Eğitim Zirvesi'ne katılmış; bir de orada MESEM güzellemesi, MESEM reklamı yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Bu MESEM dediğimiz olayın sonlanması gerekiyor her şeyden önce çocuk işçiliğinin sonlanabilmesi için. Zaten 4+4+4 dediğimiz sistem başlı başına bir felaket, bir de bu mesleki eğitimle bu iş daha da vahim bir hâl aldı ve bu konuda son söyleyeceğim şey şu: Bundan iki hafta önce bu konuda konuşurken bu yıl içinde çocuk işçilerin kaç tanesi katledildi demiştim, 81'di; iki hafta sonra şimdi yeniden bu konuya değiniyorum, katledilen çocuk sayısı 85'e çıkmış yani haftada ortalama 2 çocuk çalıştığı yerde ölüyor. En son Batman Gercüş'te Kırkat köyünde 9 yaşındaki İsa Şimşek tarlada çalışırken traktör altında kaldı. 9 yaşındaki çocuğun tarlada ne işi var, neden okulda değil? İşte, bu

sorunun yanıtı verilemediği sürece, bu sorunlara çözüm üretilmediği sürece biz burada, maalesef, yitirdiğimiz çocukları konuşmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çocuklara yönelik bu sorunlar neden çözülüyor diyoruz, öbür tarafta büyüme rakamları açıklanıyor. Türkiye büyüyor, çocuklar ölüyor; Türkiye büyüyor, yoksulluk büyüyor; Türkiye büyüyor, işsizlik büyüyor. Bu nasıl büyümedir, anlamakta zorluk çekiyoruz. Üçüncü çeyrekte Türkiye 3,7 büyümüş, TÜİK marifetiyle olsa gerek; yarın da TÜİK'in enflasyon marifetini dinleyeceğiz. Neden diyeceksiniz? Sanayi Üretim Endeksi'ne bakıyoruz, düşüyor; kapasite kullanım oranına bakıyoruz, düşüyor; tarımda yüzde 13 küçülme var -ki bu küçülmenin yaratacağı tahribat o denli büyük ki açlık, gıda enflasyonu, gıda yoksunluğu gibi meselelerin altında yatan neden budur, tarıma olan yaklaşımdır- ama "Türkiye büyümüş..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başkan, son dakikayı veriyorum, 8'inci dakika.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ya, yalancının mumu bile yatsıya kadar yanar, bu TÜİK'in yalanları son bulmuyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Temelli.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Buğra Kavuncu.

Buyurun Sayın Kavuncu.

31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Cumhuriyet Halk Partisinin 39'uncu Olağan Kurultayı'na, Namık Kemal'in ölüm yıl dönümüne; Silivri'ye geçen hafta yaptığı ziyarete, yargının herkese eşit ve adil bir şekilde uygulanması gerektiğine, yargıya olan güvene zarar veren süreçlere; Papa'nın ve Barzani'nin ziyaretlerine, bütçe görüşmelerine yardımcılarını yollayan kişilere ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Cumhuriyet Halk Partisinin hafta sonu gerçekleşen 39'uncu Olağan Kurultayı'nda yeniden Genel Başkan seçilen Sayın Özgür Özel'i, Genel Başkanı ve yönetim kadrolarını kutluyorum. İnşallah, ülkemiz ve demokrasimiz için hayırlı uğurlu olur.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Teşekkür ederiz.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bugün Vatan Şairi'miz Namık Kemal'in ölüm yıl dönümü; kendisi istibdada karşı mücadele eden, düşünce dünyamızın önemli fikir adamlarındandı, aynı zamanda da bir mücadele adamıydı. Bu büyük fikir adamımızı, şairimizi, yazarımızı rahmet, minnet ve saygıyla bir kez daha anıyorum.

Milletvekili olarak, bu ülkenin bir vatandaşı olarak, siyasetçi olarak, insan olarak ama özellikle bir politikacı, siyasetçi olarak herhâlde hepimize düşen en önemli görev, bu ülkede hukukun, yargının adil, eşit, tarafsız ve bağımsız bir şekilde hareket ettiğinin takipçisi olmak ve bunu mümkün olduğu kadar kontrol etmek, bir aksaklık varsa da gündeme getirmek hepimizin sorumluluğu.

Ben, bu çerçevede geçtiğimiz hafta Silivri'deydim. Ekrem İmamoğlu, Fatih Altaylı, Tayfun Kahraman, Ali Sukas; ondan önceki haftalar Buğra Gökce ve daha birçok tutuklu ziyaret ettim. Bu arada iki yüz gündür tutuklu olan Furkan Karabay, bir başka gazeteci, bugün de mahkemesi var. Eğer bugün tahliye edilmezse önümüzdeki süreçte inşallah onu da ziyaret edeceğim.

Bakın, hepsiyle ilgili birkaç cümle kuracağım ama Tayfun Kahraman'la alakalı konuyu ayrı bir yere koymak lazım. Ayrı bir hukuk garabeti yaşıyor, buraya ayrı bir başlık açmak istiyorum çünkü hukuk tarihimize görülmemiş bir iş yapılıyor. Anayasa Mahkemesinin esastan bozduğu kararı ağır ceza mahkemeleri, 2 mahkeme tanımıyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Anayasa Mahkemesi kararlarına uymak zorundasınız. Bir vatandaş olarak mahkeme bir karar verdiğinde itirazımız varsa takip ettiğimiz bir silsile var. Bireysel başvuru hakkı verilmiş “Anayasa Mahkemesine başvurun.” denmiş, olmadı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidiyorsunuz, oradan çıkacak kararlar da bizler için bağlayıcı durumda alıyor ama iktidar, Hükümet bunu tanımıyor. Nereye gideceğiz arkadaşlar? Ne yapacağız? Herkes kendi hukukunu mu yaratacak bu ülkede? Bakın, bu kabul edilemez bir yaklaşımdır. Tayfun Kahraman bir MS hastası; eşi Meriç, kızı Vera dimdik bu süreçte karşı ayakta duruyorlar. İstedığınız kararı siyasi doğrultuya göre uygulama inisiyatifini alamazsınız. Bu, tam anlamıyla bir hukuk garabetidir.

Şimdi, sağ olsun Hasan Bey bir not iletti; Furkan arkadaşımız da tahliye edilmiş, ziyaret etmemize gerek kalmadı; bundan da duyduğum memnuniyeti ifade etmiş olayım.

Fatih Altaylı'yla ilgili verilen karar doğrudan şahsi bir cezalandırmanın yaşandığı net bir gösterge. Türkiye'nin en çok izlenen gazetecisi, gündemi belirliyor. Kendisi karardan dolayı elbette ki tepkili ancak vakur ve azimli. Onun süreci de hukuk garabetiyle dolu, dört yıl iki ay hapis cezası. Soruyorum, vicdanınıza dönün ve sorun: Fatih Altaylı gerçekten bu cezayı hak etti mi? Ya, ana muhalefet partisinin lideri linç edilmeye kalkıldı bu ülkede, Fatih Altaylı'ya verilen ceza verilmedi ya, tutuklu bile kalmadılar doğru dürüst.

Ekrem İmamoğlu; onlarca dava var. Bakın, kimsenin yargılanması noktasında bir sıkıntısı, sorunu olduğunu da düşünmüyorum; bizim de yok, Ekrem İmamoğlu'nun da emin olun ki yok. Ancak bunu bir intikam savaşına çevirirseniz, yargılanmasını bu mekanizmaya, bu cezalandırma aracına çevirirseniz orada herkes “Dur!” demek zorunda. Bilirkişiler değişmiş, hâkimlerin yerleri değiştiriliyor, istinaf heyet üyelerinin görev yerleri değiştiriliyor ve birçok hüküm çöktan verilmiş, buna uyacak âdetâ hâkim arıyor. Baktığınız, dinlediğiniz zaman mevzunun özeti budur.

Ali Sukas, Kadriye Kasapoğlu, Buğra Gökce... Bir hukuk devletinde olmaması gereken ne kadar durum varsa hepsi oluyor. Merkez Bankası Başkan Yardımcısı korkunç yolsuzluklarla suçlanıyor ama bırakılıyor ve tutuksuz yargılanıyor. Yargının herkese eşit ve adil bir şekilde uygulanması gerekliliğinin altını bir kez daha çiziyoruz. Bu süreçler yargıya olan güvene çok büyük zarar veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bunu size hep hatırlatacağız değerli AK PARTİ milletvekilleri: Ayarını bozduğunuz kantar, gün gelir sizi de tartar.

Geçtiğimiz hafta iki ziyaret oldu; ikisi de neden yapıldı, ne amaçlandı belli değil. Biz misafirperver bir ülkeyiz, gelene git demek bizim kültürümüzde yoktur ancak gerek Papa ziyaretinde gerekse Barzani ziyaretinde aydınlatılması gereken noktalar var. Papa'nın ziyareti tamamen bir ekümeniklik amacının gölgesinde gerçekleşti. Uzun bir süredir Amerika Büyükelçisi başta olmak üzere bir ekümeniklik kavgası sürdürülüyor. Bunu en net olarak Amerikan Büyükelçisi şöyle ifade etti: “Hedefimiz, Eylül

2026'da Heybeliada Ruhban Okulunu yeniden açmak. Bu konu hem Başkan Trump hem de Başkan Erdoğan için son derece önemli.” Kim söylüyor bunu? Amerikan Büyükelçisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Fener Rum Patriğiyle ilgili İtalyan Büyükelçisinin söylediği sözler var, Amerikan Büyükelçisinin söylediği sözleri söyledik. Bunlarla ilgili Dışişleri Bakanına soru önergesi verdik, hiçbir cevaplanmadı ve bu tartışmaların gölgesinde Papa geliyor, ülkemizi ziyaret ediyor. Daha önce de Papalar geldi, 5 kere, 6 kere geldi, ziyaret etti ama hiçbirisi bu kadar tartışılmadı. Buradaki asıl sorumlu iktidardır. Öyle gözüküyor ki bir talepte bulunmuş, iktidar da ne istiyorsa hepsini yapmış, yerine getirmiş.

Barzani konusu... Hiçbir devlet protokolü vasfı olmayan bir kişiden bahsediyoruz. Bunu, iki Cumhurbaşkanı Başdanışmanı da ayrı ayrı ifade ettiler. Bakın, biz söyleyince belki duymuyorsunuz, Cumhur İttifakı ortağı Sayın Bahçeli bu konuyla ilgili net bir açıklama yaptı, dedi ki: “Vatan topraklarımızda yabancı üniformalı askerlerin uzun namlulu silahla ortalıkta dolaşmaları tek kelimeyle büyük bir rezalettir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, son kez...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - “Türkiye Cumhuriyeti’nin, vakarına, saygınlığına, tarihi itibarına ve egemen vasfına taammüden saldırıdır.” Biz sıkıntımızı, burada gördüğümüz rahatsızlıkları söylüyoruz, bunu ittifak ortağınız da söylüyor. Bunun sorumlusu kim? Kim izin verdi? Sorumlu nerede arkadaşlar? Sizin bilginiz yok muydu bu ziyaretten? “E, vardı.” Peki, vardysa bütün bunlara nasıl müsaade ettiniz? Bunların cevaplanmasını istiyoruz.

Son olarak da 2026 bütçesi Komisyonunda görüşüldü, bitti, önümüzdeki hafta Genel Kurula gelecek. Bir rahatsızlığımı buradan ifade etmek istiyorum: Cumhurbaşkanlığı bütçesine Komisyonunda gittim, katıldım. Her sene olduğu gibi Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanı, Diyanet İşleri Başkanı ve İletişim Başkanı gelip bütçelerini savunmaya tenezzül etmediler. Komisyonunda da sordum, burada size de soruyorum: Şayet Cumhurbaşkanlığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Son, selamlayıp bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Yok, süre vermiyoruz.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum, o zaman kayıtlara geçsin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son bir kez süre verin.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Milletın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe görüşmelerine tenezzül edip katılmayan bu kişiler yardımcılarını yolluyorlar, Cumhurbaşkanı çağırıldığında aynı cüreti gösterebiliyorlar mı? Cumhurbaşkanı Diyanet İşleri Başkanına dese ki: “Gel, şu bütçeyle ilgili bana bir açıklama yap.” Diyanet İşleri Başkanı “İşim var, sana yardımcımı yollayım.” diyebilecek mi? Ama bunu, bu milletin iradesinin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisine yapan zihniyeti, bu duruşu kınıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim Sayın Kavuncu.

Milliyetçi Hareket Partisi adına Sayın Erkan Akçay.

Buyurun Sayın Akçay.

32.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin hafta sonu gerçekleştirdiği kurultaya, 26'ncı ve 27'nci Dönem AK PARTİ Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün vefatına, Namık Kemal'in vefatının 137'nci yılına, Türkiye'nin göklerdeki ve uzaydaki tarihi iki başarısına ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisinin geçtiğimiz hafta sonu gerçekleştirdiği kurultayın Türk demokrasisine ve siyasi hayatımıza hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Yeniden Genel Başkanlık görevine seçilen Sayın Özgür Özel'i ve yönetim kurullarında görev alan şahsiyetleri tebrik ediyorum.

Sayın Başkan, AK PARTİ'nin 26'ncı ve 27'nci Dönem Giresun Milletvekili, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Komisyonu Başkanı, akademi, bürokrasi ve siyasetteki tecrübesi, birikimi ve duruşuyla Meclisimizin örnek simalarından kıymetli arkadaşımız Cemal Öztürk'ün vefatını derin bir üzüntüyle öğrendik. Merhum arkadaşımız Cemal Öztürk'e Allah'tan rahmet diliyor, ailesine, yakınlarına, sevenlerine, Giresunlu hemşehrilerimize ve AK PARTİ camiasına başsağlığı niyaz ediyorum.

Büyük Vatan Şairi'miz Namık Kemal eserleriyle vatan sevgisini ve düşüncesini gür sedasıyla nakış nakış işlemiştir. Namık Kemal, dizelerinde yılğınlığa karşı azmi, esarete karşı bağımsızlığı öğütlemiş, genç aydınların dimağında önemli tesirler bırakmıştır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk bu durumu veciz sözleriyle şöyle ifade etmiştir: "Bedenimin babası Ali Rıza Efendi, fikirlerimin babası Ziya Gökalp, hislerimin babası Namık Kemal'dir." Namık Kemal 93 Harbi'nden duyduğu teessürü Vatan mersiyesinde dizelerine şu şekilde işlemiştir:

"Serilip hâk-i hakarete vatan can veriyor
Yetişin son nefesimdir gelin imdâda diyor
Sevgili vâlidemiz âkıbet elden gidiyor
Vatanın bağrına düşman dayadı hançerini
Yoğimiş kurtaracak bahtı kara mâderini."

Gazi Mustafa Kemal Atatürk 13 Ocak 1921'de "Meclis Başkanı" sıfatıyla Namık Kemal'in dizelerine şu şekilde cevap vermiştir: "Vatanın bağrına düşman dayasın hançerini/Bulunur kurtaracak bahtı kara mâderini."

Osmanlı Padişahı Orhan Gazi'nin büyük oğlu ve Osmanlı Devleti'nin Rumeli'ye, bir başka deyişle Avrupa'ya geçişinin öncüsü ve sembolü olan Rumeli Fatihi Gazi Süleyman Paşa'nın ve Vatan Şairi'miz Namık Kemal'in kabirleri Çanakkale Bolayır'da bulunmaktadır. Gazi Süleyman Paşa ve Namık Kemal'in Çanakkale Bolayır'daki kabirlerinde yürütülen restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır ve söz konusu tarihî mekânların açılışı, Namık Kemal'in vefatının 137'nci yılına tekabül eden bugün yani 2 Aralık saat 14.00'te gerçekleştirilmiştir. Bu restorasyonda emeği geçen İçişleri Bakan Yardımcısı Sayın Bülent Turan'a, Çanakkale Valisi Sayın Ömer Toraman'a, Balıkesir Vakıflar Bölge Müdürü Sayın Mikail Akıllı'ya ve emeği geçen herkese teşekkürlerimizi, tebriklerimizi sunuyoruz. Rumeli Fatihi Gazi Süleyman Paşa'yı ve Vatan Şairi'miz Namık Kemal'i rahmet ve şükranla anıyoruz; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Sayın Başkan, Türkiye'nin göklerdeki ve uzaydaki egemenlik mührünü perçinleyen iki tarihî başarıyı iftiharla anmak istiyorum: Bir yanda Fergani Girişimi tarafından geliştirilen ilk hibrit motorlu yörünge transfer aracımız uzaya taşınmış; Türkiye, uzay liginde kritik bir eşiği daha aşmıştır. Bu adım sadece teknik bir başarı değil stratejik bağımsızlığımızın yörüngedeki teminatıdır.

Diğer yanda, göklerdeki çelik kanadımız Bayraktar KIZILELMA havacılık tarihinde bir ilke imza almıştır. İnsansız bir savaş uçağı olarak millî füzemiz GÖKDOĞAN'la jet motorlu bir hedefi tam isabetle vurmuş, dünya harp doktrinlerinin yeniden yazılmasına sebep olacak gelişmeler ortaya konulmuştur. Görülmeden gören, vurulmadan vuran bu millî teknolojiler, Türk mühendisliğinin ve azminin zaferidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Baykardan Ferganiye, ASELSAN'dan TÜBİTAK SAGE'ye kadar imzamızı gökyüzüne ve uzaya atan tüm vatan evlatlarını Milliyetçi Hareket Partisi adına yürekten tebrik ediyor, çalışmalarında Allah'tan kolaylık ve muvaffakiyetler niyaz ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akçay.

Cumhuriyet Halk Partisi adına Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır.

33.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, hafta sonu yaptıkları 39'uncu Olağan Kurultaylarına, 26'ncı ve 27'nci Dönem AK PARTİ Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün vefatına, gerçek gündeme; Türkiye'deki bir grup savcı ve hâkime, bağımsız bir yargı için herkesin mücadele etmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hafta sonu 39'uncu Olağan Kurultay'ımızı yaptık. Öncelikle, Mecliste grubu bulunan partilerin Grup Başkan Vekillerine, milletvekillerine, sizlere, arayanlara, tebrik edenlere çok teşekkür ediyoruz. Ülkemize, partimize hayırlı olmasını diliyorum.

27'nci Dönem AK PARTİ Giresun Milletvekili Cemal Öztürk vefat etti; önemli görevlerde bulundu. AK PARTİ ailesine, Meclisimize, bizlere sabır diliyorum; Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de maalesef ki sürekli gündem dışı bir konu tartışılıyor. Anlıyorum, gündem dışı Mecliste oluyor ama Türkiye gündemi, Meclis gündemi insanların yaşadığı sıkıntıları karşılamıyor. Bakın, icra dairelerindeki dosya sayısı 1 Ocak-30 Kasım tarihleri arasında 9 milyon 661 bine yükselmiş, toplam dosya sayısı 25 milyona yaklaşmış. Üzülerek söylüyorum, kasım ayı için açlık sınırı 29.828 lira, yoksulluk sınırı 97 bin lira. TÜRK-İŞ'e göre sadece kasım ayında açlık sınırında 1.416 TL, yoksulluk sınırında 4.612 TL artış olmuş. İşsizler ordusu bir ayda 350 bin, son bir yılda 776 bin kişi artmış; toplam işsiz sayısı 12 milyon 41 bin kişiye yükselmiş. 15-24 yaş grubunda 2 milyon 92 bin kişi ne eğitimde ne istihdamda yani felaket bir tabloyla karşı karşıyayız ve bugün de Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplanamıyor. Şimdi merak ediyorum: Asgari ücret zammı ne olacak ya da yılbaşında emekli zammını ne yapacağız? Tablo bu. Uzun süredir Meclis Komisyonunda bütçe tartışılırken bunlarla ilgili en küçük bir destek ya da emeklinin, işçinin, sefaletin durumunu çözecek bir ışık göremedik. O yüzden, Türkiye'nin, Meclisin, Komisyonun, bütçenin gerçek gündemi yoksulluktur, işsizlik, emeklinin ve işçilerin durumudur; bunu konuşmalıyız.

Şimdi, Türkiye'de adalet gerçekten vahim durumda. Dün medyadan kızıl saçlı bir savcının durumunu öğrendik, medyadan. "Havuz medyası" olarak tarif ettiğimiz birkaç gazete bir savcıyı indirip kaldırdı. Neymiş? Bilgi sızdırıyormuş. Bakın, sabah gözaltına alındı, akşam serbest bırakıldı, daha sonra soruşturmadan dolayı da Şanlıurfa'ya yollanmış; durum bu yani bu savcı şu anda görevde. Hakkında gizlilik olan bir dosyadan dolayı ifade verdi, daha kendisine soru sorulmadan durumu medyaya aktarıldı ve kırk sekiz saat bu medya "kızıl saçlı bir savcı" diye haber yaptı. Ya, soruyorum: Bir savcıyı kendini savunamayacak hâle getiriyorsunuz. Yarın bu savcı, bu soruşturmadan ya da yargılamadan beraat ederse karnındaki doğmamış çocuğuna hesap verebilecek misiniz?

Ben savcılara sesleniyorum: Sözde gizli olan dosyalar sizin namusunuzdur. O gizli olan dosyalar basına sızarsa, insanlar linç edilirse en hafif sonuç, masumiyet karinesini ayaklar altına almış olursunuz. Ülke nereye gidiyor? İstihbarat insanları takip ediyor, bu raporlar medyaya veriliyor, savcı kendi gizlilik olan dosyasındaki bilgileri medyaya veriyor, kendi şüpheliye soru sormadan medya onu yargılıyor. Şimdi o savcı Şanlıurfa'da görevdeyse nasıl görevini yapacak? "Kızıl saçlı savcı" diye lakap takıyor.

Peki, soruyorum: Bu ülkede bir tek savcı gizli olan dosyadaki bilgileri, soruları sızdırdığı için yargılanıyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır ama bu ülkede önünüze geleni sorguluyorsunuz, tutukluyorsunuz. Ya, daha bir hüküm yokken, bir iddia varken bu bilgiler sızıp nasıl insanları linç edebiliyorsunuz? Yazık değil mi? Bakın, bir savcıdan bahsediyorum, suçlu-suçsuz bilmem, ne yaptığını bilmem ama dosyanın gizli olduğunu biliyorum, görevde olduğunu biliyorum. Bir daha söylüyorum: Yarınlarda -ona benzer birçok durum var- o savcının doğmamış çocuğuna hesap veremezsiniz. Yazık, gerçekten yazık!

Diğer bir durum, Fatih Altaylı beş aydır cezaevinde. İşlenmez bir suçtan, işleyemeyeceği bir suçtan dört yıl iki ay ceza aldı ve tutukluluk hâlinin devamına karar verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, aort damarında yırtılma ihtimali var. Rahmetle anıyorum, Sırrı Süreyya Önder'i bu yüzden kaybettik. Doktor raporu var, kalbinde 4 tane stent var, beyin zarında 2 santimlik habis olmayan tümör var. Ya, niye tutuyoruz Fatih Altaylı'yı biz? Ya, ne hakla tutuyoruz? Hadi olmayacak bir cezayı verdin, neden tahliye etmiyorsun? Kimin kinini, nefretini yargıya araç olarak kullanıyorsun? Soruyorum: Burada bir yakınımızın başına böyle bir durum gelse, sağlık problemleri olsa, dört yıl iki ay bir cezadan dolayı tutukluluk hâline devam kararı verilse ne düşünürsünüz? Ortada delil yok, böyle bir kasıt yok. Aldık adamı, bir gazeteciyi, yıllarını bu mesleğe vermiş bir gazeteciyi, bırakmıyoruz. Anlamıyorum, tutsak mı alınıyor bu insanlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son dakika, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Türkiye'de adalet ayaklar altına alınmıştır, hiç kimsenin hukuk güvenliği yoktur; bir grup savcı ve hâkim keyfi davranmaktadır, gazeteciyi ve siyasetçiyi, belli bir alandaki muhalif görünen insanları tutsak olarak almaktadır; milletvekili fezlele tehdidinde, gazeteci cezaevinde, belediye başkanı cezaevinde ve maalesef ki hukuk ayaklar altında. Aynı şeyi Muhittin Böcek için söylüyorum, Zeydan Karalar için söylüyorum; bu insanların sağlık problemleri olduğu bir gerçek, 70 yaşına gelmiş insanlar, yazık arkadaşlar! Hukuku, yargı yetkisini böyle kullanıp ülkeyi bu hâle getirmeyin. İnsanların yüzüne bakacak durum kalmadı. O yüzden, adalet için, bağımsız bir yargı için herkes mücadele etsin. Ülke çok kötü bir noktaya gidiyor, dünyaya da rezil oluyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Başkanım.

YENİ YOL Partisi adına Sayın Özdağ.

Buyurun.

34.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin 39'uncu Olağan Kongresi'ne, 26'ncı ve 27'nci Dönem AK PARTİ Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün vefatına, Namık Kemal'in ölüm yıl dönümüne, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, memurların 3600 ek göstergeyle ilgili beklentilerine, bütçe görüşmelerinin son gününde verilen önergeye; kademeli emekliliğe, belediyelerdeki taşeron işçilere ve yardımcı hizmetler sınıfında çalışanlara ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle 39'uncu Olağan Kongresi'ni yaparak Sayın Özgür Özel'i tekrar, yeniden Genel Başkan yapan, aynı zamanda kongresiyle beraber parti Meclisini oluşturan Cumhuriyet Halk Partisini tebrik ediyorum. Hemşehrim olan Sayın Özgür Özel Bey'e başarılar diliyorum, muvaffakiyetler diliyorum. Türk demokrasisine, Türkiye'de insan haklarının ve hukukun üstünlüğünün zirveleşmesine vesile olmalarını temenni ediyorum.

Diğer bir husus ise 26'nci Dönemde beraber milletvekilliği yaptığımız Cemal Öztürk Bey Milletvekilimiz vefat ettiler. Her insan ölümü tadacaktır. Allah'tan geldik ve yine Allah'a döndürüleceğiz. Kendisine rahmet diliyorum. Beraber çalıştık; mütevazı, çalışkan, aynı zamanda iyi niyetli bir insandı. Ailesine de sabırlar diliyorum. Adalet ve Kalkınma Partisinin tüm yetkililerine de başsağlığı temennilerinde bulunuyorum.

Namık Kemal'in ölüm yıl dönümü. Namık Kemal bir gazeteci, Vatan Şairi ve Hürriyet Şairi. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün söylemiş olduğu gibi: "Benim bedenimin babası Ali Rıza Efendi'dir fakat duygularımın babası ise Namık Kemal'dir, fikirlerimin babası ise Ziya Gökalp'tir."

Kurtuluş Savaşı öncesinde Namık Kemal'e atfedilen şöyle bir söz vardır: "Vatanın bağına düşman dayamış hançerini, yoğımış kurtaracak bahtı kara maderini." Mustafa Kemal de oradan "Vatanın bağına düşman dayamışsa hançerini, elbet bulunur kurtaracak bahtı kara maderini." diye cevap verir. Böyle bir dönemin insanları bunlar; beraberce, birlikte Osmanlı'yı yaşatmak, daha sonra, Osmanlı'nın yaşamayacağını anlayınca da Osmanlıcılık fikirlerinden İslamcılık fikirlerine, İslamcılık fikirlerinden ise Türklük fikirlerine evrilerek bir vatan kurtaran insanlardır.

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; biraz önce Buğra Kavuncu Bey, Sayın Grup Başkan Vekilimiz şöyle bir teklifte bulundu ve bir şikâyetle, şekvada bulundu, dedi ki: "Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanı niye gelir de burada bütçesini savunmaz, gelmez buraya? Diyanet İşleri Başkanı buraya niye gelmez? Sayın Cumhurbaşkanını da şimdi gelmiyor. Bunların buraya gelmesi lazım." Evet, doğru söylüyor. Bunların mutlaka buraya gelmelerini temin edecek bir iklimi oluşturmamız gerekmektedir çünkü millet iradesinin üzerinde bir irade yoktur bu ister MİT olsun, ister Diyanet İşleri Başkanlığı olsun, isterse Sayın Cumhurbaşkanının olsun. Bu bütçe Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanan bir bütçedir. Sayın Cumhurbaşkanının gelerek -her ne kadar yardımcısı gelip savunsa da- savunmasında fayda vardır; demokrasi adına, millet iradesi adına doğru bir şey olur diyorum.

Diğer bir konuya gelince değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, sizler 2018 seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisi iktidar olmadan önce birinci derecede memur olanlara 3600 ek gösterge vaadinde bulunmuştunuz. Daha sonra, 2023 seçimleri öncesinde de yine bu vaatte bulunulmuştu ama 4 meslek grubuna bu 3600 verilmişti. Bir, din görevlilerine; iki, öğretmenlere; üç, hemşirelere; dört, astsubaylara verilmişti ama diğer memurlara verilmemişti. Bu insanlar yeniden bu düzenlemenin yapılmasını bekliyorlar, 3600 ek göstergenin bütün birinci derece memurlara verilmesi noktasında.

Bir de bütçe görüşülürken, bütçenin son günü, burada bir önerge verildi, bu önergeyle beraber üst düzey bürokratlara çok ciddi bir zam getirildi. Burada esas müfettişlerin, uzmanların ve denetçilerin olması gerekirken bir anda bir önerge getirilerek, emrivaki yapılarak "ben yaptım oldu" mantığı içerisinde onlarca, yüzlerce, binlerce, on binlerce üst düzey bürokratlara bir zam yapıldı. Bunlar doğru

şeyler değil arkadaşlar, neden doğru değil? Bakın, doktorlarla ilgili bir problem oluyor, doktorlar gitmek istiyorlar yurt dışına, Türkiye'deki şartları, iklimi doğru görmüyorlar, hem ücret iklimini hem de çalışma iklimini doğru görmedikleri için. "Giderlerse gidilsin." deniliyor, daha sonra ise "Bunların maaşlarına zam yapalım." deniliyor. Ardından "Hâkimler ve savcılarla ilgili -yaklaşık 20 bin küsur insanla ilgili- bir çalışma yapalım." deniliyor, onlara bir zam yapılıyor. Ardından "Askerlerle ilgili ayrı bir zam yapalım." deniliyor. Şimdi, bu haksızlık. Buradaki, bu üst düzey bürokratların hepsi bir gece yarısı, hem de Plan ve Bütçenin son gecesi bunun getirilmiş olmasını ben ciddi şekilde kamu reformunda ciddi bir çarpıklık olarak, kamu reformuna yapılmış olan bir darbe olarak değerlendiriyorum ve Genel Kurulda biz bunlarla ilgili bir düzenleme için önergemizi vereceğiz YENİ YOL olarak. Müfettişlere tamam, uzmanlara tamam, denetçilere tamam ama üst düzey bürokratların maaşlarının bu şekilde bir zamma maruz kalmasını ve bir zamla bu insanların taltif edilmelerini doğru bulmuyoruz, eşitlik ilkesine de aykırı olarak değerlendiriyoruz.

Bir diğer yandan, EYT'yle ilgili problem vardı biliyorsunuz. Bu EYT'yle ilgili çok sıkıntı çekti EYT mağdurları, 1999 yılında çıkarılan bir kanundan sonra iktidar partisi çok ipe un serdi, arabayı yokuşa sürdü, bunlarla ilgili "Çıkartmayacağız." dedi. Daha sonra, seçim öncesi ise EYT'yle ilgili bir kanun çıktı fakat burada bir eksiklik vardı, 5000 prim günü ve 3600 kısmi emeklilik ve de aynı zamanda kademeli emeklilik meselesi. Bu kademeli emeklilik meselesine çok ciddi şekilde kafa yormamız lazım. Bir günle on yedi yılı kaybedenlerin çok ciddi şekilde hak mağduriyetleri olduğunu görmemiz gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bir diğer taraftan, şimdi KİT'lerde taşeronlar var, bu taşeronlara, yaklaşık 800 bin taşerona 2016 yılında kadro verildi. O zaman da itirazların olmuştü ama genel geçer kabul görmüştü ve bunlara kadro verildi. Burada da ciddi şekilde bir haksızlık vardı. Evet, kadro verelim ama bunlarla ilgili bir kriter olmalıydı, bunların bu kadroları hak etmeleri noktasında bir kriter yoktu ama şimdi, burada, taşeronlarda yaklaşık 100 binin üzerinde insan çalışıyor. Aynı zamanda belediye hizmet işçileri var, buralarda da 800 bine yakın insan çalışıyor. Birkaç defa burada dile getirdim, bununla ilgili olarak iktidar partisinin bir düzenleme yapması lazım. Belediyelerde çalışan bu insanların -mutlaka bir defaya mahsus olarak- kadrolarını aldıktan sonra bir daha da bu şekilde işçi alımlarının yapılmaması gerekiyor. Neden? Çünkü belediye başkanlarının iki dudağının arasında: "Ben seni işe aldım." veya "Ben seni işten çıkardım."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamlıyorum efendim.

Bu keyfiliklere karşı, eğer Türkiye bir hukuk devletiyse, Türkiye bir sosyal devletse, Türkiye demokratik bir devletse burada, bununla ilgili olarak da kriterler konularak; bu insanlara bir KPSS mi getireceksiniz veya bu insanların mesleklerine göre, ihtiyaçlara göre bir meslekler manzumesi üzerine ilana mı çıkacaksınız, ilana müracaat edenler arasında bir kriter mi koyacaksınız, bunlar üzerine bir çalışma yapılması gerekmektedir ama maalesef bunlarla ilgili de çalışma yok, keyfilikler var. Bu insanlar da -hiç kusura bakmayın- çok ciddi problemler yaşıyor.

Bir diğer husus ise yardımcı hizmetler sınıfı. Yardımcı hizmetler sınıfı hepimizin yaşadığı sınıf yani bu arkadaşlarla hepimiz muhatap olduk. Eğer memursak, eğer kamuda çalışmışsak veya bu bir devlet dairesine gittiysek hepimiz bu insanlarla muhatap olduk ve bu insanların çok ağır şartlarda

çalıştıklarını gördük. 12 ayrı işte çalıştırılıyorlar; sabahleyin kalkarsınız bahçıvan olursunuz, öğleden sonra siz çaycı olursunuz, öbür gün bahçıvan olmaktan çıkarsınız, size temizlikçilik görevi vermiş olurlar. Bunlarla ilgili bir kanuni düzenlemenin yapılması gerekmektedir çünkü bu insanlar -yaklaşık 150 bin civarında insan- statülerini de elde edemiyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özdağ.

Son dakikayı veriyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Eğer bu insanlar bir lise mezunu olarak buraya girdilerse -zaman zaman bu insanlara böyle haklar tanınıyor ama çok kısıtlı imkânlar tanınıyor- üniversite bitirdiği zaman, üniversiteyi bitirdiyse yüksek lisans ve doktora yaptığı zaman yeniden yardımcı hizmetler sınıfının üzerine atlayarak başka bir sınıfa, başka bir meslek grubuna intisap etmelerini sağlamak noktasında da kanuni düzenleme yapılışın diyoruz.

İnşallah, güzel bir çalışma günü olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özdağ.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun Sayın Gül.

35.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, 26'ncı ve 27'nci Dönem Giresun Milletvekilleri Cemal Öztürk'ün vefatına, bu hafta sonu kongresini yapan Cumhuriyet Halk Partisine, KIZILELMA'ya ve savunma sanayisinde başarılı Türk firmalarına, terörsüz bir Türkiye ve terörsüz bir bölge hedefine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

26'ncı ve 27'nci Dönem Giresun Milletvekilimiz Cemal Öztürk ağabeyimizi kaybetmenin büyük bir hüznünü, teessürünü yaşıyoruz. Dün Meclis Cami'mizden helalleşerek uğurladığımız; bu ülkeye, Giresun'umuza, demokrasimize her alanda, sivil toplumda ve siyaset alanında büyük hizmetleri olan -hem akademisyen olarak hem bürokrat olarak hem siyasetçi olarak- ve burada KEİPA gibi önemli görevleri üstlenmiş çok değerli bir ağabeyimizdi. Hem kişiliği itibarıyla hem Plan ve Bütçe Komisyonunda, Meclisin tüm aşamalarında herkesin yakından tanıdığı çok değerli bir ağabeyimizi kaybettik. Ben Giresun'umuza, ailesine, teşkilatımıza ve milletimize başsağlığı diliyorum. Mekânı cennet olsun, ruhu şad olsun.

Bu hafta sonu kongresini yapan Cumhuriyet Halk Partisinin kongresini tebrik ediyorum. Genel Başkan olarak seçilen Sayın Özgür Özel'i de tebrik ediyorum. Türk demokrasimiz için, siyasal hayatımız için hayırlı olmasını diliyorum, tebriklerimi sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu hafta sonu çok önemli bir gelişmeye, Türkiye'de savunma sanayisi anlamında ülkemizin kendi millî ve yerli savunma sanayisini geliştirmesi adına çok önemli bir başarıya tanık olduk. Bu pazar günü Bayraktar KIZILELMA, görüş ötesi hava füzesi kullanarak jet motorlu bir hedefi havacılık tarihinde bir ilki gerçekleştirerek başarıyla vurdu, muvaffak oldu. Hepimizi mutlu eden, 86 milyonu mutlu eden bu başarı gerçekten kendisine inanmış milletimizin çok önemli bir başarısıdır ve bu başarıda emeği geçen herkesi çok tebrik ediyorum. Bayraktar KIZILELMA aynı zamanda hem hedefini vurdu hem de "Yapamazsınız, bu ülke bu savunma sanayisini sadece dışarıdan alır." diyenlere de milletimizin vermiş olduğu çok önemli bir cevap niteliğindedir.

AK PARTİ hükümetleri olarak yüzde 20'lerde aldığımız savunma sanayisindeki yerlilik oranını bugün yüzde 82'ye çıkaran çok güçlü bir gelişme katedilmiştir. Ve özellikle yine dünya devi şirketlerin

yarıştığı dev ligde açıklanan listede ülkemizin çok önemli 5 Türk firması altın harflerle ülkemizin adını yazdırmıştır; ASELSAN, TUSAŞ, Baykar, ROKETSAN ve MKE ülkemiz adına, milletimiz adına çok önemli bir başarıyı göğsümüzü kabartan bir neticeye dönüştürmüştür. Ben KAAN'ımızda, Akıncımızda, KIZILELMA'mızda, gökyüzünde al bayrağımızı, ülkemizi, bağımsızlığımızı, egemenliğimizi koruma noktasında gayret gösteren, emeği geçen tüm mühendisleri, genç arkadaşlarımızı, Selçuk Bayraktar ve tüm ekibini, tüm bu firmalarda çalışanları, savunma sanayisinde, Millî Savunma Bakanlığında ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde gayret gösteren tüm kahramanları buradan bir kez daha tebrik ediyorum.

Değerli Başkanım, Türkiye, Sayın Cumhurbaşkanımızın Ahlat'ta yapmış olduğu iç cephemizi güçlendirme çağrısıyla ve Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin çok önemli çağrılıyla "terörsüz Türkiye" anlamında çok tarihî bir adımı atmıştır. Türkiye, hem siyasetin hem toplumun, topyekûn olarak yüz yıllık cumhuriyet tarihimizin elli yılında silahlarla, elli yılında terörle mücadele eden bir ülke. Artık, bir başarıyı neticeye kavuşturma noktasında çok önemli bir süreci başlatmıştır ve burada da kararlı bir şekilde ülkemizin bağımsızlığına, ülkemizin birliğine, ülkemizin huzuruna kastetmek isteyenlere karşı daha güçlü bir dayanışmayla, kardeşlikle, birlikle, beraberlikle millî birliğimizi koruyarak geleceğe daha güçlü ve emin adımlarla yürüme noktasında önemli bir süreci ifa ediyoruz. Bu coğrafyada Türk'üyle, Kürt'üyle, Alevi'siyle, Sünni'siyle 86 milyonun kardeş olduğu, bir ve beraber olduğu daha da güçlü geleceği, ortak geleceği, emin adımlarla yürüteceğimiz bir geleceği hep beraber inşa edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bu sürecin başarısız olması için, âdeta silahların tekrar devam etmesi için gayret eden, sözler söyleyen, bu çabaları sabote etmeye yönelik dil kullanan, Türkiye'nin varlığına ve bu sürece yönelik asla kabul edemeyeceğimiz ifadeleri de yine kullananları, yanlış üsluplarla, Türkiye'nin, aziz milletimizin kabul edemeyeceği üsluplarla da bu sürece zarar verenleri, enfekte etmek isteyenleri de bu milletimizin gözü önünde yaşanan bu gelişmelerde milletimiz asla tasvip etmemektedir. Biz, bu anlamda, milletimizin birliği, dirliği ve şehitlerimizin aziz hatırası çerçevesinde terörsüz bir Türkiye ve terörsüz bir bölge hedefini inşallah kararlı bir şekilde, güçlü bir şekilde sürdüreceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gül.

Gündeme geçiyoruz.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER

1.- (10/434, 2104, 2716, 2717, 2718, 2719) esas numaralı Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/1241)

BAŞKAN - Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının Komisyonun görev süresinin uzatılmasına dair bir tezkeresi vardır.

Okutuyorum:

26/11/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

3/7/2025 tarihinde çalışmalarına başlayan Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun 25/11/2025 tarihli toplantısında aldığı karar gereğince çalışma süresinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 105'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 11/12/2025 tarihinden geçerli olmak üzere bir ay uzatılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Mehmet Muharrem Kasapoğlu

İzmir

Komisyon Başkanı

BAŞKAN - İç Tüzük'ün 105'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Araştırmasını üç ay içinde bitiremeyen komisyona bir aylık kesin süre verilir." hükmü gereğince Komisyona bir aylık ek süre verilmiştir.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 20 milletvekili tarafından, yaşanan kuraklığın Türkiye tarımı üzerindeki etkilerinin detaylı biçimde araştırılması, su kaynakları yönetimi, toprak koruma, üretim desenleri, çiftçi direnci ve kamu destek politikalarının yeterliliğinin analiz edilmesi, kuraklıkla mücadelede sürdürülebilir ve bütüncül politikalarının geliştirilmesi amacıyla 2/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2/12/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 2/12/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkanı

Öneri: Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 20 milletvekili tarafından, yaşanan kuraklığın Türkiye tarım üzerindeki etkilerinin detaylı biçimde araştırılması, su kaynakları yönetimi, toprak koruma, üretim desenleri, çiftçi direnci ve kamu destek politikalarının yeterliliğinin analiz edilmesi, kuraklıkla mücadelede sürdürülebilir ve bütüncül kamu politikalarının geliştirilmesi amacıyla 2/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 2/12/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Yeni Yol Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Sadullah Kısacık.

Buyurun Sayın Kısacık. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’de göl ekosistemi şu anda ciddi bir şekilde çöküyor. Son altmış yılda 240 gölden 186’sı kurudu -bakın, 240 gölden 186’sı- geriye kalanlar ise ya kuruma ya da kirlilik tehdidiyle karşı karşıya. Kayıkla gezilen yerlerde şimdi yürüyüş yapılıyor. Bir zamanlar kuşların, balıkların, sazlıkların şenlendirdiği yaşam alanları artık çatlamış toprak parçaları hâline geldi. Şu anda Anadolu’da iyi denilebilecek bir tane göl bile maalesef yok. Barajlarımız kritik seviyeye gelmiş durumda, böyle giderse birçok ilde barajlar talebi karşılayamayacak. Eğer havalar bu şekilde kurak giderse birçok ilimiz içecek su bulamama tehlikesiyle karşı karşıya.

Peki, sayın milletvekilleri, şunu sormak istiyorum: Bu kadar riske rağmen biz şu anda ne yapıyoruz? Yaşamımızda herhangi bir değişiklik var mı? Barajlarımız yüzde 90 doluluktaiken nasıl yaşıyorsak şimdi de aynı şekilde yaşıyoruz; havuzlar aynı şekilde doluyor, araçlar aynı şekilde yıkıyor, kayıp kaçak oranları aynı şekilde. Bakın, bu kadar kuraklık riskine rağmen biz, maalesef, hiçbir şey yapmıyoruz, koruma anlamında hiçbir şey yapmıyoruz.

Göller, yalnızca su birikintisi değildir. Göller, tarımı ayakta tutar, iklimi düzenler, yer altı suyunu besler, canlı çeşitliliğini korur. Bir kentin nefesidir göller. Bir göl kurduğunda sadece suyu değil bir ekosistemi kaybederiz; balığı, sazlığı, kuşu, turizmi, tarımı, mikroiklimi kaybederiz.

Peki, tekrar soruyorum: Bunca tehlikeye rağmen biz ne yapıyoruz? Meclis olarak bir önlemimiz var mı? Tüm alanları etkileyen böyle önemli bir risk karşısında en ufak bir çaba, bir araştırma yapıyor muyuz? Hayır, yapmıyoruz değerli milletvekilleri. Barajlar alarm veriyor ama tasarruf planı yok. İklim krizine uyum için yol haritası bile, maalesef, yok.

Değerli milletvekilleri, bu, artık geri dönüşü olan bir mesele değildir. Şu anda harekete geçmezsek sadece suyumuzu, gölümüzü, toprağımızı değil, bakın, geleceğimizi kaybederiz. Ulusal sulak alan ve göl koruma seferberliğini bir an önce başlatmalıyız. Tarımsal sulamada vahşi sulama tamamen yasaklanmalı, damla sulama bir devlet politikası hâline getirilmeli, yer altı suyu çekiminde sıkı denetim uygulanmalı, baraj güvenliği ve su yönetimi için acil eylem planı açıklanmalı, belediyelere entegre su tasarrufu ve geri kazanım projeleri için zorunluluk getirilmeli. Biz bugün bir karar verirse belki yarın bir gölü, belki sulama için iki aylık, üç aylık, bir yıllık bir su rezervimizi kazanmış olacağız. Bugün yaşadığımız sorunlar, bugün yaşadığımız bu kuraklığın etkileri sadece bir iklim değişikliği değil, aynı zamanda yıllar süren yanlış su politikalarının, kontrolsüz tarımsal sulamanın, plansız yapılaşmanın ve göz göre göre gelen iklim krizine karşı hiçbir hazırlık yapmamanın sonucudur.

Değerli milletvekilleri, şu andaki kuraklık riski çok boyutlu bir sorundur. Kuraklık sadece su kıtlığına değil, aynı zamanda toprakta organik madde kaybı, mikrobiyolojik dengenin bozulması, verim düşüşü ve bitki hastalıklarında artış gibi zincirleme sorunlara yol açmaktadır. Özellikle tahıl, baklagil, yem bitkileri ve meyvecilik alanında üretim düşüşleri gözlenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Evvelsi gün büyüme rakamları açıklandı, Türkiye ekonomisi üçüncü çeyrekte 3,7 büyürken, inşaat sektörü 13,9 büyürken tarım 12,7 daraldı arkadaşlar. Bakın, tarım sektörümüz birçok etkiye bağlı olarak çöküyor, tarım yüzde 12,7 daraldı. Biz bu kürsülerden defalarca,

çiftçinin çektiği çileyi, tarımın çektiği sıkıntıyı anlatıyoruz ama artık rakamlarla da bu gizlenemiyor değerli arkadaşlar. Dolayısıyla şunu net olarak söylüyorum: Tarım sektörü iklim değişikliği ve kuraklık krizi yaşarken bir de yanlış tarım politikalarını kaldıramaz. Onun için, bakın, Meclis olarak bir an önce bir araştırma komisyonu kurmalı, bu en büyük riske karşı Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak görevimizi yerine getirmeliyiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekilimiz Sayın Burhanettin Kocamaz.

Buyurun Sayın Kocamaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, YENİ YOL Partisi Grubunun önerisi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşanan küresel krizden etkilenen ülkemizde normallerinin çok altında seyreden yağışlar ve buna bağlı olarak ortaya çıkan kuraklık göllerimizden sonra bazı barajlarımızı da kurutmuştur. Aralık ayına girmemize rağmen bugüne kadar ülke genelinde yağmurlar yeterli yağmamış ve beklenen kar da henüz görülememiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidarı yaşanan iklim krizi ve kuraklık konusunda buradan defalarca uyardık. Hazıra dağlar dayanmaz dedik, anlamadılar; çağrılar yaptık, dinlemediler; cumhuriyet tarihinin bugüne kadarki bütün kazanımlarını yediler, bitirdiler, hor kullandılar, ranta kurban ettiler. Hâlbuki ülkemiz doğa tahrip edilmeden, çevre kirletilmeden önce yer altı ve yer üstü zenginlikleri bakımından küresel krizden en az etkilenecek ülkeler arasında yer almaktaydı. İzlemiş oldukları politikalar sonucu ülkemiz iklim krizinden en fazla etkilenen ülkelerden biri hâline geldi. Bu politikalarla, ülkemize yıllarca yetecek sularımızı tükettiler, ülkemizin geleceğini ve insan sağlığını tehlikeye attılar. Yaşanan su krizi ve kuraklık nedeniyle birçok ilimizde artık su dönüşümlü olarak verilmeye başlanmış, böylece ülkemiz yıllar sonra yeniden su kesintileriyle karşı karşıya kalmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde yaygın olarak hizmet veren önemli bir zincir marketimizin CEO'su tarafından yapılan açıklama ülkemizde kuraklığın, tarım ve hayvancılığın gelmiş olduğu noktayı açık bir şekilde ortaya koymuştur. Üreticilerin para kazanamadığı için üretimden uzaklaştığına işaret eden CEO bu durumun hem sektör hem de ülke açısından büyük bir tehdit oluşturduğunu belirterek "Bu tempoda gidersek Türkiye'de satacak ürün bulamayabilir, ithalat furyasının içine gıdayı da eklemek zorunda kalabiliriz." diyerek kaygısını dile getirmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu arkadaşımız yapmış olduğu açıklamasında tamamen haklıdır. Türkiye adım adım gıda krizine doğru yol almaktadır. Benzer şeyleri bizler de bu kürsülerden yıllardır söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) - Hep birlikte dua edelim de en azından bu kış ülkemiz kuvvetli kar yağışlarına sahne olsun. Aksi takdirde gerçekten böyle giderse üretecek çiftçi ve tüketecek gıda bulamayacağız. Çiftçilerimiz özellikle bu yıl zaten zirai don ve doludan sonra bir de kuraklık ve susuzluktan darbe yemiştir. Bu yıl susuzluk yüzünden yeterince sulanamayan tahıllar ile meyve ve sebzelerdeki ürün kayıpları ciddi boyutlara ulaşmıştır. Tarımsal sulamada yaşanan bu durum çiftçilerin kazancı hariç her türlü ürünün fiyatına yansımış, olan yine üreticilere ve tüketicilere olmuştur. Bu durum karşısında çok yüksek ürün kayıpları yaşanmış, üreticiler yeterli kazançla ulaşamazken tüketiciler de gıdaya, meyve ve sebzeye çok daha pahalı fiyatlarla ulaşmaya çalışmaktadır.

Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Sırrı Sakik.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce burada Mersin Milletvekilimiz Levent Uysal “Sağlık Bakanlığına bir teşekkür borcumuz var.” dedi. Keşke bizim de böyle olmuş olsaydı. Kayıtsız şartsız bu önergeye “evet” diyoruz, çok haklısınız ama hemen yanı başına sağlığı koyacağız.

Şimdi, ne diyorsunuz? Sevgili Levent, diyorsunuz ki: “600 yataklı bir hastane...” Sonra: “Ek olarak 200 yataklı bir hastane...” Sonra: “20 tane ambulans...” Ben de geçen hafta Sağlık Bakanlığı bütçesinde Bakanı dinlerken, bölgedeki sorunları aktarırken Cumhuriyet Halk Partisinden çok büyük övgüler aldı Sağlık Bakanı, AKP’den büyük övgüler aldı, sizden de aldı. Ya, Allah aşkına, biz deli miyiz? Ama ayrımcı politikalar var. Bakın, size ben bu hafta -Bakana da söyledim, ben bölgeyim- bölgede ne olup bittiğini tek tek anlatacağım. Ben, cuma günü Ağrı Patnos’ta -Patnos 120 bin nüfuslu bir ilçe-hastaneye gittim, hastanede kalorifer yok. Nasıl ısıtılıyor? Her hasta şunları alıyor, şu elektrikli sobaları alıyor, geliyor. Bütün hastaneyi dolaştım ve dolaşırken de grike yakalandım. Biz de sağlık sorunları böyle gidiyor; hijyen yok, doktor yok... Saat 16.00 itibarıyla yüzlerce hasta kuyrukta bekliyor. Hele hele acilde, emin olun, sahra hastaneleri gibi bütün yataklar yan yana ve oradaki sağlık çalışanlarının hepsi, inanır mısınız, Ağrı Dağı’na kışın tırmanacak gibi giyinmişler; üstlerinde paltoları var, üstlerinde kabanları, kazakları var, bir tek eldivenleri eksik ve bu koşullarda orada sağlık sunuyorlar; ben kendilerine teşekkür ediyorum. Böylesi bir şey. Bu da başka biri, her odada böyle elektrik sobaları var ve Ağrı’daki sağlık sorunumuz bu.

Bize alalecele kim cevap verdi biliyor musunuz? Oradaki İlçe Başkanı. Sağlık Bakanlığından cevap beklerken, ilin Valisinden, ilçe Kaymakamından cevap beklerken alalecele AKP İlçe Başkanı cevap veriyor. Yandaşlarını almış, gidiyor. Hani Cumhuriyet Halk Partisini hep eleştirirdiniz ya, tek parti döneminde ilçe başkanları, il başkanları, onlar talimat verirdi ya, hiçbir şey değişmedi o coğrafyada ve aynen, dönüp bize bu İlçe Başkanı oradan cevap veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Sayın AK PARTİ milletvekiline teşekkür ediyor. “Sayın Belediye Başkanımıza teşekkür ederim. Sayın İl Sağlık Müdürüne teşekkür ediyorum.” diyor ve bizim olayları çarpıttığımızı söylüyor. Niye bunlara teşekkür ediyor? Onlar orada bir şebeke oluşturmuşlar. Ya, Belediye Başkanının ne işi var? Çünkü Belediye Başkanı göreve geldiği gün orada çalışan 85 kişiyi işten atmış, yenilerini almış. Biz de yeni anladık ki biz boşuna Sağlık Bakanını arıyormuşuz, boşuna Sağlık Bakan Yardımcılarını, bürokratlarını arıyormuşuz; orada etkili, yetkili AKP İlçe Başkanı varmış. Bundan sonra ambulans uçakları oradan isteyeceğiz, doktorları oradan isteyeceğiz, hastanelerdeki hijyeni oradan isteyeceğiz. İşte, AK PARTİ’nin bölgedeki sağlığı budur ve bunu hak etmediğimizi söylüyorum. Önergeye destek vereceğimizi tekrarlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Gülcan Kış.

Buyurun Sayın Kış. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubunun iklim değişikliği ve kuraklık üzerine verdiği Meclis araştırması önergesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, karşımızdaki mesele geçici yağış eksikliği değildir; bir ülkenin suyunu, toprağını ve tarımını doğrudan etkileyen bir beka sorunudur. İklim değişikliği soframızdaki ekmeği, çiftçinin üretim kararlarını ve şehirlerimizin su güvenliğini belirleyen ekonomik ve siyasi bir gerçeklik hâline gelmiştir. Artık hiçbir siyasi tartışma bu gerçeği perdeleyemez, hayatın kendisi artık alarm vermektedir. Meteoroloji verileri açıktır, yağışlar yüzde 36 azalmış, baraj dolulukları yüzde 42,2'ye gerilemiş, Konya'dan Çukurova'ya yer altı suları kritik düzeye inmiştir değerli arkadaşlar. Bu tablo bir iklim tesadüfı değildir; bu tablo yıllardır süren plansız, liyakatsiz ve gününbirlik yönetimin sonucudur. Asıl sorun burada iktidarın yönetme anlayışıdır. Bu ülkede su politikası 4 ayrı kuruma dağıtılmış, yetki parçalanmış, planlama felç edilmiştir. Böyle bir yapıyla kuraklıkla mücadele edilemez ancak kriz üretilir ve en ağır bedeli de tarım sektörümüz ödemektedir. Seçim bölgem Mersin ve Çukurova'da narenciye, muz, çilek ve örtü altı üretim azalan suyla ve artan maliyetle ancak yapılabilmektedir. Üretim düşünce fiyatlar artmakta, vatandaşın sofrası pahalalanmaktadır. Bu tablo yalnızca ekonomik bir sorun değil gıda egemenliğinin de aşılmasıdır. Üstüne bir de tüccar Mersin Limanı'na Mısır'dan, Arabistan'dan ürün getiriyorsa bu artık dış ticaret değil yerli üretimin bilinçli tasfyesidir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde TARSİM üreticiyi koruyamıyor, sulama altyapısı yenilenemiyor, yerel projeler siyasi hesaplarla geciktiriliyor, faturayı da çiftçimiz ödüyor. Üretici iklimden değil yanlış yönetimin yarattığı kuraklıktan kaçmaktadır ancak siz iktidar olarak ne yapıyorsunuz? Suyu yönetemeyen bir iktidar olarak hâlâ Kanal İstanbul'u savunuyorsunuz; bu ülkenin önceliği yeni bir boğaz değil var olan suyu korumaktır. Plansız HES'lerle dereleri kuruttunuz, maden ruhsatlarını su havzalarına boca ederek ekosistemi de tahrip ettiniz; ormanları kestiniz, suyu kirlettiniz, toprakları da ranta açtınız. Bu tercihin adı kalkınma değil ülkenin doğal varlıklarını geri dönülmez bir biçimde yok etmektir. Türkiye'nin su politikası yanlış yönetilmektedir. Tarımdan kopuk, DSI'ye yamalı bu düzenle geleceğe gidilemez. Bu ülkenin acilen su yönetimi bakanlığına ihtiyacı vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLCAN KIŞ (Devamlı) - Teşekkür ederim.

Bilimsel, bütçeli, tek merkezli bir mekanizma kurulmadıkça bu kriz de yönetilemez. Önümüzde iki tercih vardır: Ya iklim krizinin yönettiği bir ülke olacağız ya da iklim krizini yönetecek devlet aklını kuracağız.

Cumhuriyet Halk Partimizin bu konuya yaklaşımı çok nettir. Bizim iktidarımızda su yönetimini tek çatı altında toplayacağız, havza planlamasını hayata geçireceğiz, kayıp kaçak oranlarını en aza düşüreceğiz, çiftçiyi kaderine terk eden anlayışı da bitireceğiz. Gerçek olan, kuraklık geleceğin değil günümüzün krizidir. Bu önergeye “hayır” demek susuz bir geleceğe “evet” demektir. Bu Meclis kuruyan toprakları, boşalan barajları, göç eden köyleri görmezden gelirse tarih de bunu kaydedecektir.

İklim krizinin değil krizi yönetemeyenlerin karşısındayız diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili Sayın Adem Korkmaz.

Buyurun Sayın Korkmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ADEM KORKMAZ (Burdur) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; öncelikle şunu ifade edeyim: Bugün yaşadığımız kuraklık yalnızca ülkemize özgü bir durum olmayıp özellikle “Akdeniz havzası” olarak isimlendirdiğimiz coğrafyayı yakından etkilemekte olan ve artık iklim değişikliği olarak değil de değişmiş bir iklim gerçeğiyle... Gerek geçmişten gelen bilimsel veriler gerekse geleceğe yönelik projeksiyonlarda artık iklim bilimciler, meteorologlar bunu bu şekilde ifade ediyor. Türkiye de bunun öneminin farkında olarak 2007 yılından bu yana kuraklıkla mücadele stratejisi ve düzenli olarak da güncellenen eylem planlarıyla su yönetimini, kuraklık riskinin öngörülmesini ve tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini bütüncül bir yaklaşımla ele alarak, bu yıl, özellikle planlı üretim modelinin merkezine de suyu yerleştirerek 13 stratejik üründe su desenlerine yönelik, su verimliliğini esas alan bir planlamaya geçmiş bulunmaktadır. Bu stratejik yaklaşımın bir tarafında da sulama sistemi ve altyapılarının iyileştirilmesine, suya yönelik önemli çalışmalara imza atmıştır. Geçtiğimiz günlerde de ifade etmiştim buradan huzurlarınızda; Devlet Su İşlerinin bugüne kadar yapmış olduğu toplam tesis sayısı 11 bin yani hizmete geçmiş sulama barajları, içme suyu tesisleri, göletler, yer altı suyu yatırımları, taşkın koruma, arazi ıslah projeleri dâhil olmak üzere. Şu anda hâlihazırda üzerinde çalışılan proje sayısı da 10 binin üzerinde yani esasında, bu çok büyük bir yapısal dönüşümü ifade etmekte. Kapalı sistem sulama oranı yüzde 6’lardan yüzde 38’lere çıkarılmıştır ve önümüzdeki dönemde de bu sayı hızla yüzde 50’nin üzerine çıkarılarak suyun verimli ve etkili kullanımı bakımından önemli bir ivmeyi harekete geçirecektir. Yine, toplam sulanabilir alanı da 2,4 milyon hektar artırarak 7,2 milyon hektara kadar ulaştırmıştır.

Evet, kuraklığın çiftçimizi etkilediğini biliyoruz. Geçtiğimiz yıl bir de ülkemizde yaşanan zirai donun da elbette temmuz, ağustos, eylül aylarındaki üretime ve doğal olarak da gayrisafi millî hasıla artışına etkisini de zaten rakamlarda da geçtiğimiz gün öğrenmiş olduk. Bu anlamda, biz bunları da dikkate alan çalışmaları sürdürmeye devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ADEM KORKMAZ (Devamlı) - Türkiye’de artık, açık bir şekilde, bütün Hükûmet programımızda, Bakanlığımızın çalışmalarında gıdayı ve tarımı stratejik ve millî güvenlik meselesi olarak ifade ediyoruz. Artık, herkesin, toplumun bu konunun farkında olduğunu biz de açıkça ifade ediyoruz. O hâlde, geleceğe yönelik olarak suyun merkezî konumunun daha da güçlendiği, planlı üretim modelinin başarıyla uygulandığı, ülkemizin tarımsal üretim ölçeklerini -burada kastettiğimiz ülkemizin hem bitkisel üretim hem hayvansal üretimde- hızla yukarıya taşıyacak yapısal çalışmaları da içine alan, tarımın sürdürülebilirliği ve gıda arzının istikrarı için üretim riskinin sadece üreticilerde olmadığı ve bu riskin toplumsal risk yönetimi olarak birlikte paylaşıldığı bir anlayış olan bir fonu hayata geçirmek zorunluluğu artık çok çok önemlidir.

Bu vesileyle, hepinizi saygılarla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Kabul edilmiştir.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Kabul... Kabul...

BAŞKAN - Evet, bir ihtilaf söz konusu olduğundan elektronik cihazla oylama yapacağım.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş ve 19 milletvekili tarafından, sermaye piyasalarında son dönemde artan manipülasyon iddialarının borsa ve yatırım fonları üzerinden gerçekleştirildiği ileri sürülen işlem türlerinin düzenleyici denetim süreçlerinde yaşanan gecikmelerin ve kamuoyuna yansıyan beyanlar çerçevesinde yatırımcı haklarının korunmasına yönelik eksikliklerin tüm yönleriyle araştırılarak değerlendirilmesi, sermaye piyasalarında güven ve şeffaflığın güçlendirilmesi ile yatırımcıların korunmasına yönelik politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 7/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 2/12/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş ve 19 milletvekili tarafından, sermaye piyasalarında son dönemde artan manipülasyon iddialarının borsa ve yatırım fonları üzerinden gerçekleştirildiği ileri sürülen işlem türlerinin düzenleyici denetim süreçlerinde yaşanan gecikmelerin ve kamuoyuna yansıyan beyanlar çerçevesinde yatırımcı haklarının korunmasına yönelik eksikliklerin tüm yönleriyle araştırılarak değerlendirilmesi, sermaye piyasalarında güven ve şeffaflığın güçlendirilmesi ile yatırımcıların korunmasına yönelik politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 7/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 2/12/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayyüce Türkeş Taş.

Buyurun Sayın Taş. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye bu yasama döneminde Anayasa'ya aykırı, kanuna aykırı, devlet teamüllerine aykırı, kısaca her şeyi yok sayan bir dönem yaşıyor sanki. Görmediklerimizi görüp duymadıklarınızı duyuyoruz. Mesela, Türk Ceza Kanunu'nca ağırlaştırılmış müebbet hapse çarptırılmış bir teröristbaşı devletle, yüce Türkiye Büyük Millet Meclisiyle eşitleniyor. Bu bebek katilinin ayağına gidiliyor, bunun için de yapılmadık gayrihukuki bir iş kalmıyor. Mesela, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, güvenlik güçlerinin, en önemlisi de Türk milletinin kırk yıldır verdiği destansı mücadele sonucundaki başarı bu teröristbaşına atfedilmeye çalışılıyor, Türk ordusuna aşağılık iftiralar atılıyor, her gün bir hainin, bir hadsizin, bir Türkiye Cumhuriyeti düşmanının açıklamaları boy boy meydanlarda uçuşuyor. Bir yandan Papa geliyor "Bu ülke Hristiyanlığın kökleriyle ayrılmaz biçimde bağlıdır." diyor, diğer yandan da Mesud Barzani geliyor "Evine hoş geldin, bu topraklar senindir." deniyor. Neler oluyor? İznik'in bin yedi yüz yıl sonra konsül hafızasına açılması, patrikhanenin ekümeniklik iddialarının meşruiyet kazanması, 28 Kasım İznik'in kurtuluş günü ve 27 Kasım Haçlı Seferi başlangıç tarihinin bilinçli

çakıştırılması, Türkiye'nin kutsal sembollerinin protokole dekor yapılması; tesadüf mü bunların hepsi? Barzani'nin Cizre'de düzenlenen sempozyuma katılışı esnasındaki görüntüler ve ona yapılan güzellemler tesadüf mü, hukuka uygun mu? Bununla birlikte, açık kaynak haberlerine istinaden taktik kamufleli ve uzun namlulu silahları ellerinde olan peşmerge tarafından hangi hukuka göre ve ne tür bir yetki gereğince anılan bu şahıs Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanında korunmuştur? Yetkililerden bu konuda açıklama bekliyoruz. Ayrıca, Barzani'nin konuşmasında, tırnak içinde, Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Abdullah Öcalan'a teşekkür ederek başlaması Türkiye Cumhuriyeti'nin başının adının bir bebek katiliyle yan yana getirilmesi ne Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olarak ne de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak benim kabul edeceğim bir şey değildir, bilmiyorum siz ne kadar kabul edebiliyorsunuz.

Tüm bu olanların yanında bir de bakıyoruz küçük yatırımcının büyük yatırımcıyla eşit şartlarda işlem yapabildiği, şirketlerin piyasa değerinin söylentilerle değil, objektif haberler, mali tablolar ve ekonomik veriler doğrultusunda belirlendiği, güven esaslı bir finansal piyasa olması gereken borsada, Borsa İstanbul'da son bir aydır her gün bir operasyon haberi duyuyoruz. Sayın milletvekilleri, bu operasyonlar bir kaç hisse senedi ya da fon meselesi değil, ekonomide adalet, devletin denetim gücü ve küçük yatırımcının nasıl korunamadığının açıkça bir sonucudur. Sermaye piyasaları, sadece büyük yatırımcıların, fonların ve spekülörlerin olduğu bir alan değil, emeklinin, işçinin, öğretmenin, esnafın da umududur. Artık, borsa Türkiye'de küçük yatırımcının sofrasındaki ekmeğe kadar uzanan bir alan hâline gelmiştir. Ancak, ne yazık ki son dönemde artan manipülasyon iddiaları, geciken denetimler piyasaya zamanında müdahale edilememesi ve kamu otoritesinin çelişkili açıklamaları bu piyasalara umut değil, maalesef bataklık hâline getirmiştir. Bakınız, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu piyasanın güvenilir, şeffaf, adil ve rekabetçi olmasını açıkça emretmektedir ama gelinen noktada özellikle Borsa İstanbul üzerinden yapılan bazı işlemler yatırımcının değil, organize yapıların kazandığı bir düzene dönüşmüş durumdadır. Havuz tekniği, kendinden kendine işlem, taban-tavan oyunu, sosyal medya üzerinden organize yönlendirmeler gibi yöntemlerle binlerce vatandaş mağdur edilmiştir. Daha da vahimi şudur: Sermaye Piyasası Kurulu Başkanının kamuoyuna yansıyan ifadeleri fonlar üzerinden geçmişte yapılan denetimsizlikleri âdeta itiraf eder niteliktedir. Ne demişti Başkan: "Manipülasyon bugünlerde çok konuşulan bir durum, biz aslında fonlara her zaman çok kıymet verdik, manipülasyonda kullanılması bizi üzüyor. Orada tedbirli davranıyorduk ama gördüğümüz şu ki geldiğimiz noktada özellikle portföy yöneticilerine çok büyük sorumluluk düşüyor." Soruyoruz: Madem bu bilgiler vardı, neden zamanında harekete geçilmedi, neden küçük yatırımcının zararı büyürken müdahale edilmedi, neden denetim mekanizmaları ancak kamuoyu baskısı olunca devreye sokuldu? Bu, suç ortak olmak, suçu örtmek değil midir? Bugün, borsa, sadece ekonomik bir alan değil, aynı zamanda toplumsal güvenin de aynasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Devamla) - Burada yaşanan her bir denetimsizlik yalnızca yatırımcıyı değil ülkenin finansman kapasitesini, yabancı yatırımcı güvenini veya sektördeki üretimi de doğrudan etkilemektedir. Güven çöktüğü anda sermaye kaçır, yatırımlar durur, istihdam daralır. Bu nedenle diyoruz ki: Sermaye piyasalarında, kimlerin, hangi zamanlarda, hangi uyarılara rağmen işlemlere göz yumduğu araştırılmalıdır. Fonlar üzerinden yapılan işlemler bağımsız denetime tabi tutulmalıdır. SPK'nin geçmiş dönemdeki denetim performansı, gecikmelerin gerekçeleri ve sorumluları açıkça ortaya konulmalıdır.

Bu nedenle, tüm siyasi partilere çağrımızdır: Gelin, bu konuyu siyasetin çekişmelerine kurban etmeyelim; gelin, küçük yatırımcının hakkını, Türkiye'nin finansal itibarını birlikte koruyalım. Meclis araştırması önergemize destek verin, yatırımcıyı korumayan bir piyasa eninde sonunda devleti de zayıflatır.

Biz buna razı değiliz diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun Sayın Ekmen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu önergeyi desteklediğimizi açıklayarak sözlerime başlamak istiyorum. Sayın Ayyüce Türkeş Taş tarafından da ifade edildiği gibi, bu bir yanılla milyonlarca küçük yatırımcının mağduriyetinin hesabının sorulması, ileriye doğru korunması ve en önemli yönüyle de Türkiye'de finansal güven ve istikrarın kurumsal olarak temini açısından önemli bir araştırma komisyonu olacaktır. Bugün Borsa İstanbul'da yaşanan tablo ekonomide kurumsal çöküşün en görünür alanlarından biridir. Küçük yatırımcı yani tasarrufunu korumaya çalışan milyonlarca vatandaşımız maalesef devlet tarafından yeterince korunmamaktadır ve biz bugün İMKB'nin güvenilir, şeffaf, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir piyasa olduğunu ifade edemiyoruz ve maalesef bu tip piyasalarda her zaman olduğu gibi en büyük zararı da küçük yatırımcımız görmektedir. Birtakım izleyicilerimiz, vatandaşlarımız bunun nasıl bir zarar olduğunu eğer bu piyasaların içerisinde değilse anlamakta zorlanabilirler. Hisse isimlerini vererek yeni bir tartışmayı yaratmadan şu 3 örneği sizinle paylaşmak istiyorum. Bir hisse bu yıl, içinde bulunduğumuz yıl içerisinde, 15 Nisandan 21 Kasım tarihine kadar yüzde 1.554 artış göstermiştir. Türkiye'de ekonominin durumu ortadayken, piyasaların durumu ortadayken, bu hissenin böyle bir artışa değer bir varlık artışı söz konusu değilken, bir değer artışı söz konusu değilken yüzde 1.554'lük bir artışı nasıl izah edeceğiz? Bir başka hisse ise benzer bir aralıkta yani bu yılın nisan ve mayıs ayları arasında tam kırk beş gün içerisinde yüzde 1.027 oranında artış göstermiştir. Bu şekilde artış gösteren 3'üncü bir hisse, kısa bir sürede yüzde 1.108 oranında artış gösterirken... Bakınız, bu rakamlar basit rakamlar gibi geliyor ama iki aylık, üç aylık zaman dilimleri içerisinde 15 kat, 12 kat, 13 kat artan hisselerden bahsediyoruz. Aynı hisse, böyle bir zirveyi yaşadktan sonraki üç ay içerisinde bu kez yüzde 72 değer kaybına uğramıştır yani eğer bir vatandaşımız bu hisse kendi zirvesine yaklaştığı günlerde ve zirvedeyken bu hisseden kâğıt satın almış ise takip eden bir ay içerisinde 100 lirası 28 liraya düşmüştür.

Bir başka örnek de bir hisse sadece bir hafta içerisinde yüzde 60 değer kaybetmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatılmıştır)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Bütün bunlar maalesef, etkin bir denetimin olmaması, piyasa bozucu işlemler karşısında zamanında ve etkin bir müdahale yapılmaması, manipülasyona karşı küçük yatırımcının ve piyasanın korunmaması, bilgi eşitsizliğini giderecek adımların atılmamasının sonuçları olarak karşımızda durmaktadır.

Halka arzdan ise hiç bahsetmiyorum. Yakın zamanda âlâyıvalayla Emlak Gayrimenkulün halka arz ettiği, "Herkes ev sahibi olacak." dediği bir hissenin bir ay içerisinde yüzde 35 değer kaybettiğini bütün piyasayı izleyenler gördüler.

Bütün bunların detaylı bir şekilde incelenmesi ve bu inceleme sonucunda işte o zaman Merkez Bankası Başkanının müşteki olduğu 500 milyar dolar yastıkaltındaki altının yani gerçek değerini piyasalara güvenilir bir şekilde transferi sağlanacaktır diyor, desteklerimizi sunuyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Celal Fırat.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sermaye piyasalarında son dönemde artan manipülasyon iddiaları yalnızca teknik bir finans sorunu değildir, doğrudan doğruya kamu güvenliğiyle, hukuk devletiyle, yurttaşların alın teriyle biriktirdikleri tasarrufun korunmasıyla ilgilidir. Borsa İstanbulda özellikle yatırım fonları üzerinde yürütüldüğü iddia edilen piyasa bozucu işlemler ekonomide kırılganlıkların derinleştiği, enflasyonun yurttaşın yaşamını ağırlaştırdığı, yoksulluk sınırının hızla yükseldiği bir dönemde toplumdaki güvensizlik hâlini daha da büyötmektedir. Enflasyonun TÜİK verilerinden bile yıllık bazda yüksek seyrettiği, açlık sınırının asgari ücreti aştığı, vergi dilimleri nedeniyle ücretlerin yıl ortasında reel gelir kaybına uğradığı koşullarda tasarruf yapma imkânı olan insanların tasarruflarını piyasa fonlarına yönlendirmeleri bekleniyorsa önce o piyasanın adil ve şeffaf olması gerekir. Oysa son dönemde gündeme gelen havuz tekniği, kendinden kendine işlem, katlanma, aşırı işlem, sosyal medya yönlendirmeleri gibi yöntemlerle gerçekleştirildiği iddia edilen manipülatif faaliyetler küçük yatırımcıların sistematik olarak korunmadığını göstermektedir. Bu anlamda, bakınız, az önce özellikle kamuoyuna yansıyan haberlere göre Borsa İstanbulda bazı hisse senetlerinde spekülasyon yapılarak yapay fiyat hareketleri oluşturdukları gerekçesiyle aralarında eski futbolcu Gökhan Gönöl ve sihirbaz Aref'in olduğı 12 şüpheli gözüaltına alınmıştır. Fonların inançlı mülkiyet niteliği dikkate alındığında devletin özen yükümlölüğünün nasıl yerine getirildiği konusunda burada ciddi kuşklar oluşmaktadır. Fon yöneticilerinin sorumluluk alanlarının nasıl denetlendiği, tespit edildiği, vakaların soruşturma ve yaptırımlarının hangi gerekçelerle geciktiği, neden hızlı ve etkili bir müdahale mekanizmasının işletilmediği bu Meclisin yanıt araması gereken sorulardan sadece birkaçıdır. Çünkü sermaye piyasalarında güven zedelendiğinde zarar sadece yatırımcıya değil, ülkenin finansman kapasitesine, reel sektöre, ekonomik istikrara da yansımaktadır. Yabancı yatırımcıların güveninin kırıldığı, tasarruf sahiplerinin borsaya güven duymadığı ve borsadan uzaklaştığı bir ortamda sağlıklı bir ekonomik büyümeden söz etmek mümkün değildir.

DEM PARTİ olarak biz diyoruz ki: Kamu otoritesinin hesap verebilir olması, düzenleyici kurumların siyasi ve sektörel baskılardan bağımsız hareket etmesi, yatırımcının, tasarruf sahiplerinin haklarının güçlü bir biçimde korunması gerektiğini söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

CELAL FIRAT (Devamla) - Burada, sadece geçmişte yapılan hataların tespit edilmesi değil, piyasayı şeffaflaştırmak, yapısal iyileştirmeleri belirlemek, yurttaşın güvenini yeniden tesis etmek için önlem alınması gerektiğini ifade ediyoruz. Bu nedenle, sermaye piyasalarında yaşanan manipülasyon iddialarının tüm yönleriyle ortaya çıkarılması, yatırımcıların, tasarruf yapma imkânı olanların korunmasına yönelik güçlü ekonomik politikaların geliştirilmesi için bir araştırma komisyonu kurulması gerektiğini söylüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Sakarya Yerel Kültür Derneği yöneticilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sakarya Yerel Kültür Derneği yöneticileri dinleyici locasında bizleri dinlemektedir; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş ve 19 milletvekili tarafından, sermaye piyasalarında son dönemde artan manipülasyon iddialarının borsa ve yatırım fonları üzerinden gerçekleştirildiği ileri sürülen işlem türlerinin düzenleyici denetim süreçlerinde yaşanan gecikmelerin ve kamuoyuna yansıyan beyanlar çerçevesinde yatırımcı haklarının korunmasına yönelik eksikliklerin tüm yönleriyle araştırılarak değerlendirilmesi, sermaye piyasalarında güven ve şeffaflığın güçlendirilmesi ile yatırımcıların korunmasına yönelik politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 7/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün konuştuğumuz konu milyonlarca vatandaşımızın dışından tırnağından artırdığı birikimlerin güvenliğidir. Bakınız, Türkiye’de sermaye piyasalarına katılım rekor seviyeye ulaşmış durumda. Geçen ay itibarıyla yurt içindeki pay yatırımcı sayısı 6,4 milyona, yatırım fonu yatırımcı sayısı ise 5,6 milyona ulaşmış durumda ancak bu kalabalığın arasında “küçük yatırımcı” dediğimiz vatandaşlarımız savunmasız bir av gibi kurtların önüne serilmekte. Nasıl mı? Size iki tane somut örnek vermek istiyorum: Birincisi, robotlar ve algoritmalar meselesi. Saniyenin binde 1’i hızında işlem yapan, adına “kolokasyon” denen sistemlerle borsanın merkezine yerleşen algoritmalar ya da robotlar var. Bu robotlar, vatandaş daha “sat” tuşuna basamadan piyasayı aşağı çekiyor, vatandaş “al” diyene kadar da fiyatı uçuruyor. Buna işin uzmanları “yüksek frekanslı işlem” diyorlar ama ben size bunun Türkçe karşılığını söyleyeyim, bu resmen teknolojik bir haraçtır. Bir sabah uyanıyorsunuz, hiçbir ekonomik sebep olmadan sırf bir algoritma “sat” emri verdiği için binlerce ailenin birikimi bir anda buharlaşıyor. Önergede geçen “kendinden kendine işlem” kavramı da işte tam olarak budur.

İkinci örneğim halka arz balonlarıdır. Şirketlerin finansman bulması gereken borsa bir saadet zincirine dönüştürülmek isteniyor. Tavan-taban giden hisseler sosyal medya gruplarında pazarlanıyor, yapay fiyatlar oluşturuluyor ve işin sonunda balon patladığında, enkazın altında ne o hisseyi şişiren baronlar ne de fon yöneticileri kalıyor. Enkazın altında üç kuruşuyla çocuğuna gelecek kurmaya çalışan memur, işçi, emekli kalıyor. İşte tam bu noktada denetleyici kurum olan SPK’dan tarihî bir itiraf geliyor. Teklifin gerekçesinde de yer verildiği üzere SPK Başkanı 4 Kasım’da ne demişti: “Bugüne kadar fonlara bir zarar gelmesin diye bir şeyler yapmıyorduk.” demişti ve bir de şunu eklemişti: “Manipülasyonlarda kullanılması bizi üzüyor, artık bunu yapmak zorundayız.” Sayın milletvekilleri, bu itirafın vahametini görebiliyor musunuz? Devletin denetçisi manipülasyonu görmüş, piyasa bozucu eylemleri bilmiş ama fonlar zarar görmesin diye sessiz kalmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

AYKUT KAYA (Devamlı) - Buradan sormak istiyorum: Sizin koruma göreviniz milyarlık fonları yönetenlere mi yoksa o fonların ezdiği vatandaşa mı? Fonlar üzülsün diye göz yumduğunuz o havuz işlemleri, sermaye piyasalarına olan güveni bitirmiştir. “Yabancı yatırımcı neden gelmiyor?” diye soruyorsunuz ya, işte cevaplarından biri de bu çifte standarttır.

Gelin, bu teklife hep beraber destek verelim; bu manipölasyon çarkını kimlerin döndürdüğünü, yapay fiyat oyunları kimlerin zengin edildiğini araştıralım. Borsayı bir kumarhane, vatandaş da yolunacak kaz olarak gören bir düzene bir “Dur!” diyelim. Unutmayalım, güvenin bittiği yerde piyasa da biter, adaletin sustuğu yerde ekonomi çöker.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bartin...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, barış annesi Aliye Timur'un vefatına ve tutuklu Hakkâri Belediyesi Eş Başkanı Mehmet Sıddık Akış'a ilişkin açıklaması

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün Süleymaniye'de geçirmiş olduğu kalp krizi sonucu hayatını kaybeden barış annesi Aliye Timur'u saygıyla, minnetle anıyorum. Aliye Timur, barış annesiydi, Aliye ablaydı, Aliye “...”¹ Yaşamı boyunca onurlu mücadele için çalıştı, mücadele verdi ve bu onurlu mücadelede çok ağır bedeller de ödedi. Kıymetli ailesine ve sevenlerine başsağlığı ve sabır diliyorum.

Sayın Başkan, Hakkâri iradesi kayyım gasbıyla yönetiliyor. Belediye Eş Başkanımız Mehmet Sıddık Akış hâlâ tutuklu. Verilen absürt ceza istinaf mahkemesi tarafından bozuldu ve 3 Aralıkta duruşması olacak. Bu mahkemede tahliyesinin gerçekleşmesinin ve bir an önce görevinin başına dönmemesinin hukukun işletilmesi ve adaletin yerini bulmasıyla mümkün olduğunu söylüyoruz. Ve tüm siyasi tutsakları selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

37.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'a seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Her vatandaşımızın temiz çevre, temiz havada yaşaması anayasal hakkıdır. Maalesef, Ergene havzasında uzun yıllardır devam eden çevresel kirlilik bölgede kanser sıklığının artmasında, hasta sayısının yükselmesinde belirgin bir risk faktörü olarak öne çıkmaktadır. Bölgedeki hasta yoğunluğu, çevre sağlığı ile kalp sağlığı arasındaki doğrudan ilişkiyi açık biçimde ortaya koymaktadır. Çorlu Belediyesi İklim Değişikliği ve Atık Müdürlüğüne Kasım 2025 ayı ölçümlerinde özellikle pazartesi günleri sağlık açısından sakıncalı, diğer günlerde ise çoğunlukla kötü ve orta seviyede ölçülmüştür. Buradan bir kez daha Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Kurum'a sesleniyorum: Acil olarak Çorlu-Çerkezköy-Ergene üçgeninde çevre denetim istasyonu kuralım ve aynı zamanda, sanayi tesislerini daha sıkı denetime tabi turalım. Ergene Nehri'nin altındaki çamuru da temizleyerek Ergene Nehri'ni temiz hâle getirmemiz Tekirdağ ve çevre illerdeki insanlarımızın sağlığı açısından önemlidir diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Suiçmez...

38.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon Arsin ilçe stadına ilişkin açıklaması

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, Trabzon Arsin ilçe stadının teslim tarihi aylar önce dolmuş olmasına rağmen stat hâlâ tamamlanmamıştır. Yüklenici firma uzun süredir hak ediş ödemesi alamadığı için çalışmalarını sürdürememektedir. İktidar milletvekillerinin sorumluluğu müteahhide atarak durumu geçiştirmeye çalışması ortadaki sorunu gizlemekten başka bir işe yaramamaktadır. Bu

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

ihmalin en büyük bedelini ise Arsinspor ve Arsin halkı ödemektedir. Arsinspor, kendi sahası olmadığı için maçlarını başka ilçelerde yapmak zorunda kalmakta, taraftarlarımız haftalardır “Stadımız ne zaman bitecek?” diye ses yükseltmektedirler. Arsin stadını bitirmek bir lütuf değildir, devletin vatandaşına karşı sorumluluğudur. Hak ediş ödemelerini bir an önce yapın, stadi tamamlattırarak Arsinspor’un kullanımına açturtin.

Teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş ve 19 milletvekili tarafından, sermaye piyasalarında son dönemde artan manipülasyon iddialarının borsa ve yatırım fonları üzerinden gerçekleştirildiği ileri sürülen işlem türlerinin düzenleyici denetim süreçlerinde yaşanan gecikmelerin ve kamuoyuna yansıyan beyanlar çerçevesinde yatırımcı haklarının korunmasına yönelik eksikliklerin tüm yönleriyle araştırılarak değerlendirilmesi, sermaye piyasalarında güven ve şeffaflığın güçlendirilmesi ile yatırımcıların korunmasına yönelik politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 7/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Ertuğrul Kocacık.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan bu gündem vesilesiyle ülkemiz sermaye piyasalarının güven ve istikrarını hedef alan her türlü girişime karşı devletimizin ortaya koyduğu kararlı mücadeleyi yüce Meclisin takdirlerine sunmak üzere AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum.

Gazi Meclisimizi ve Gazi Meclisimizde bulunan Sakarya Yerel Kültür Derneği Başkanı ve yöneticilerini, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Şunun altını özellikle çizmek isterim ki yatırımcı güvenini zedelemeye yönelik her türlü piyasa bozucu eylem ve piyasa dolandırıcılığı fiiliyle mücadele bugün Sermaye Piyasası Kurulunun en öncelikli görevleri arasında yer almaktadır. Bu mücadele gelişmiş gözetim sistemleriyle yapılan anlık analizler ve tespitler doğrultusunda idari ve adli süreçlerin eş zamanlı şekilde işletilmesiyle büyük bir titizlikle yürütülmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, nitekim 2025 yılına ilişkin rakamlar hem düzenleyici kapasitenin gücünü hem de devletin kararlılığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu yıl içerisinde Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında toplam 511 milyon 400 bin liralık idari para cezası uygulanmıştır. Bunun 353 milyon 901 bin liralık kısmı doğrudan piyasa bozucu eylemlerden kaynaklanmaktadır. Yine, 2025 yılı içinde yapılan 49 suç duyurusunun 8’i doğrudan piyasa dolandırıcılığı kapsamındadır. Bu süreçte 66 kişi hakkında suç duyurusunda bulunulmuş, 49 kişiye ise işlem yasağı uygulanmıştır. Bu rakamlar şunu net biçimde ortaya koymaktadır: Devlet, piyasayı manipüle etmeye çalışanlara karşı affedici değil, kararlı, hızlı ve tavizsizdir. Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek’in ve Sermaye Piyasası Kurulu Başkanımız Sayın İbrahim Ömer Gönül’ün de kamuoyuna yansıyan açıklamalarında ifade ettikleri üzere, özellikle bazı yatırım fonları ve portföy yönetim faaliyetleri üzerinden gerçekleştirilen işlemler büyük bir hassasiyetle incelenmektedir. Yalnızca son bir ay içinde 3 portföy yönetim şirketi ve 4 portföy yönetici hakkında idari para cezası, suç duyurusu, işlem yasağı ve lisans iptalleri gibi ağır yaptırımlar uygulanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bununla da yetinilmiyor, fonlar aracılığıyla veya fonların kötüye kullanılması suretiyle yapılan hukuka aykırı işlemlere karşı mevzuattaki boşluklar hızla giderilmekte, cezaların artırılması ve düzenleyici çerçevenin daha da güçlendirilmesi yönünde kapsamlı çalışmalar kararlılıkla sürdürülmektedir. Bu düzenlemeler yalnızca fonları değil, piyasa dolandırıcılığına ilişkin tüm suç ve kabahatleri kapsayan geniş bir alanı içermektedir. Ancak şunu da açıkça ifade etmeliyiz ki manipülasyonla mücadelenin tek ayağı ceza değildir, bu mücadelenin en önemli unsurlardan biri de finansal okuryazarlığın artırılmasıdır. Bu kapsamda, Sermaye Piyasası Kurulu koordinatör kurumu olarak yatırımcılarımızın bilinçlendirilmesi ve korunması adına çok değerli çalışmalar yürütmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün geldiğimiz nokta şunu net bir şekilde ortaya koyuyor: Piyasa bozucu eylemlerle kararlılıkla mücadele edilmektedir. Piyasa dolandırıcılığına ağır yaptırımlar uygulanmaktadır. Mevzuat güçlendirilmekte, caydırıcılık sürekli artırılmaktadır. Yatırımcı bilinci devlet politikası hâline getirilmiştir. Bu tablo, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun finansal mimarisinin ne kadar sağlam temellere oturduğunun en açık göstergesidir.

Sözlerime son verirken başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, Hazine ve Maliye Bakanlığımıza, Sermaye Piyasası Kurulumuza ve bu alanda kararlılıkla görev yapan tüm kamu görevlilerimize şükranlarımı arz ediyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, cezaevlerinde idari gözlem kurullarının keyfi kararlarının yarattığı hukuk ihlallerinin araştırılması amacıyla 2/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2/12/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 2/12/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

2 Aralık 2025 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından (15194 grup numaralı) cezaevlerinde idari gözlem kurullarının keyfi kararlarının yarattığı hukuk ihlallerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 2/12/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Beştaş. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, infaz paketiyle ilgili komisyon çalışmaları yarın başlayacak ama biz cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerinin, infaz eşitsizliklerinin, ayrımcılığın Meclis eliyle, Genel Kurul eliyle araştırılması için bugün grubumuz adına bir öneri verdik, bu öneriyi kabul etmeniz gerektiğini, bunu talep ettiğimizi baştan söyleyeyim.

Evet, infaz nasıl yapılır? İnsanlar yarglanır, ceza alırlar, cezaları kesinleşir, hapisanede infaz edilir halk diliyle. Fakat bizde böyle mi? Hayır. Suça göre, kişiye göre ve birçok gerekçeye göre farklı cezaevleri inşa edildi. İşte, yüksek güvenliikli cezaevi, S tipi, Y tipi cezaevi, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarının ayrı bir infaz rejimi var, çocuk cezaevlerinde ayrı bir uygulama var. Ceza idaresi, işte, gözlem kurulları âdeta, âdeta değil, bir yargıç ve yargı makamı olarak da görev yapıyor. İhlaller bu Genel Kurulda eminim sayısız defa ifade edildi, ben de çokça ifade ettim, hapisanelerde çok ağır insan hakları ihlalleri var. Hukukla, adaletle, Anayasa'yla, hiçbir şeyle, hiçbir olguyla, ilkeyle, değerle bağdaşmayan ihlal alanları var ve adalet duygusu yerle bir edilmiş vaziyette. Yapısal adaletsizlikler var infaz düzenlemelerinde. Bir kere, çağdaş olarak -olması gereken- infaz yaklaşımının şöyle olması gerekiyor: İnsan odaklı, insan onurunu dikkate alan, vicdanı dikkate alan, yaşam hakkını esas alan ve toplumsal adaleti merkeze alan bir infaz rejimine ihtiyaç var. Çokça söylendiği üzere infaz rejimi aynı zamanda adaletin de aynasıdır ama bizde böyle mi? Hayır. Söz söyleyen, yazı yazan, siyaset yapan gazetecisinden akademisyenine, siyasetçisine, bunlar yargı paketlerinin kapsamına girmez ve onlar en ağır koşullarda tutulurlar ama başka başka suç tiplerinde başka uygulamalar olur.

Buradan şu anlam çıkmasın: Biz şu anda görüşülecek olan pakette bazı eşitsizliklerin giderilmesine karşı değiliz ama mevcut, daha büyük eşitsizliklerin de derinleştirilmesine karşıyız. Her şeyden önce şunu söyleyeyim: Bir kere, toplumu mağdur eden suçlarda, kadınları mağdur eden suçlarda ciddi indirimler görüyoruz, korkunç bir şey. Kadınların güvenliği ertelenemez, kadınların güvenliği pazarlık konusu edilemez. Biz her gün gazetelerde kadın katillerinin ve tecavüzcülerin tahliye edildiğini ve ondan sonra aynı suç tiplerini tekrar yaşama geçirdiklerini ve işlediklerini biliyoruz. Bir de infaz düzenlemeleri kapasite büyüklüğüne, sayının artışına da bağlanamaz, adalet yoktur burada yani geçici düzenlemeler olmaktan öteye gitmez. Çok iyi hatırlıyorum, 2020'de de bu tartışmaları yapmıştık.

On birinci yargı paketine gelecek olursak... On tane çıktı, on birincideyiz, ne oldu hakikaten? Hasta mahpuslar hâlâ içeride, hâlâ umut hakkı yok, hâlâ kadın katilleri dışarı salıverilecek, çocuk istismarcıları serbest bırakılacak, hâlâ düşünce suçları, siyasi mahpuslar bu kapsam dışında tutuluyor. Üstelik şu anda barış ve demokratik toplum inşa etme, yeni bir yol açma arifesindeyken bunun kapsam dışı bırakılması da izah edilir bir yön barındırmıyor açıkçası çünkü Meclis barışı ve demokrasiyi inşa edecek en temel organlardan biridir ve merkezidir. Bu eşitsizlikleri de kesinlikle gidermemiz gerekiyor. Olumsuz yönden değil, olumlu yönde söylemeye çalışıyorum, olmayanların eklenmesi gerekiyor, hâlâ çok geç değil. Şu anda hapisanelerde eminim -450 bini aştı sayı- yüz binlerce insan bizi izliyor, bizi bekliyor; bu eşitsizliğin, ayrımcılığın giderilmesini istiyor ve bütün Meclise bu yönde bir çağrı yapmak istiyoruz. Şimdi bu...

Tabii ki sürem kalmadı ama son olarak şunları söylemek istiyorum: Bir kere, barış yerine kadın cinayetlerine, erkek şiddetine, çocuk istismarına yol veren bir infaz paketi derde deva olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Yine, bu infaz paketinde demokrasiye hizmet yok, tam tersini savunuyoruz. Adalet mevcut eşitsizliği gidermek açısından çok küçük var belki bir nokta ama genel olarak adaletsizliği derinleştiriyor. Kadınların güvenliğine yönelik suçlar itibarıyla yine olumsuz bir yerde duruyor. Hasta mahpusların tedavisine ilişkin hiçbir şey içermiyor. Yargısız infazda bulunan cezaevi gözlem kurullarına dair hiçbir düzenleme yok. Şu anda infaz sisteminde şöyle bir noktaya gelmiş durumdayız -çok düşündüm ne diyeyim diye- devlet, ilgililer şunu diyor: “Yaşarsan yaşa, ölürsen öl.” Bu, yani “Ne kadar yaşayabilirsen, ne kadar direnebilirsen yaşa, ölümünden ben... Yani ölebilirsin cezaevinde.” Böyle bir infaz anlayışı olamaz; yaşatmak zorunda bu insanları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Herhâlde bitti.

Evet, mikrofonsuz bir cümle söyleyerek bitiriyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Mikrofonlu söylesin Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Son olarak şunu söylemek istiyorum...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Duyamıyoruz Başkanım, bir otuz saniye sesi açsanız...

BAŞKAN - Kimseye açmadığımız için...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama bir otuz saniye... Önemli olabilir.

BAŞKAN - Kayıt alınıyor.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Kadınlara ilişkin sorun çok hassas ve infaz paketini burada eminim çok tartışacağız ama hapisanelerde Meclisten büyük bir beklenti ve talep oluştuğunu asla unutmayalım.

Hukukun üstünlüğüne, uluslararası değerlere, adalete, vicdana, insan onuruna uygun bir yargı paketine, infaz anlayışına ihtiyacımız var diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Beştaş.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Bugün burada, cezaevlerinin fiziki koşullarıyla ilgili son derece kritik bir sorunun üzerinde durmak için söz almış bulunuyorum.

Öncelikle şunu ifade edelim ki tutuklu ve hükümlüler yaşamları itibarıyla devlete emanet olan bireylerdir; onların hürriyeti, yaşamı, sağlık koşulları devletin güvencesi altında bulunmaktadır.

Türkiye’de cezaevlerinin toplam kapasitesi 304 bin olmasına rağmen, 304.965 olmasına rağmen bugün bu sayı 430 binin üzerine çıkmıştır. Yani kapasitenin üstünde 125 bin ilave tutuklu ve hükümlü cezaevlerinde ağır koşullar altında kalmaktadır. Bu, sadece rakamsal bir artış değil, insan onuruna, hukuk devletine ve ceza politikasına dair temel bir uyarıdır. Cezaevleri alarm vermektedir. Koridorlarda dahi yatak serdiğiniz bir ortamda mahpusların zinde olmasını, dinlenmesini nasıl bekleyeceksiniz? Gün ışığı görmeyen, nefes almayan, mahremiyeti olmayan alanlarda kalan bir insandan psikolojik olarak olgunluk nasıl beklenir? Bu şartlarda bir mahpusun iyi hâl değerlendirmesinde objektif davranmasını, kendini geliştirmesini ya da rehabilite etmesini nasıl umabilirsiniz? Ceza infaz kurumlarının amacı, bir cezalandırma mekanizmasını yenilemek değil, toplumu yeniden güvenli kılmak adına bireyi topluma kazandırmaktır. Oysa fiziki koşullar bu kadar ağır, bu kadar insanlık dışı olduğunda rehabilitasyon sadece bir kavram olarak kâğıt üzerinde kalmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cezaevi idare ve gözlem kurullarının mevcut işleyişi de bu tabloyu ağırlaştırmaktadır. Aşırı doluluk altında çalışan kurulların sağlıklı ve bağımsız değerlendirme yapması mümkün değildir. Mahpusların disiplin, iyi hâl ve infaz süreçlerine dair kararlar bu fiziki koşullar göz ardı edilerek verilemez. Cezaevi kurullarının daha şeffaf, hesap verebilir ve bağımsız bir yapıya kavuşturulması artık ertelenemez bir zorunluluk hâline gelmiştir. Bu nedenle çağrımız açıktır: On birinci yargı paketini yarın Komisyonda görüşeceğiz ve bütçe sonrasında da Genel Kurula inecektir. Zaman kaybetmeden cezaevlerinde acil kapasite düzenlemesi yapılmalı, denetim mekanizmaları güçlendirilmeli ve insan onurunu esas alan bir infaz anlayışı “cezada adalet, infazda eşitlik” ilkesi çerçevesinde derhâl hayata geçirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Çünkü bir ülkede adaletin düzeyi en zayıfın gördüğü muameleyle ölçülür. İnsan onurunun sığmadığı yerde adaletin yeşermesini bekleyemezsiniz. Bir ülkenin adaleti en dar yerde nefes almaya çalışanların hâline anlaşılr. O yüzden Değerli Başkanım, cezaevi koşulları son derece ağırdır. DEM PARTİ'nin vermiş olduğu önerge de hiç şüphesiz ki idare ve gözlem kurullarının keyfi uygulamalarından kaynaklı sorunların araştırılmasına yöneliktir.

Son derece haklı, desteğe mutlaka ve mutlaka değer bir araştırma önergesi teklifi verildiğine ve komisyon kurulması gerektiğine inanıyoruz ve cezaevlerinde kime olursa olsun, kim tarafından yapılsa yapılsın haksız ve kötü muamele YENİ YOL Grubu olarak daima karşı olduğumuzu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Cumhur Uzun.

Buyurun Sayın Uzun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CUMHUR UZUN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izlemekte olan saygıdeğer yurttaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tarih boyunca tartışılan en önemli konulardan biri de suç ve ceza olmuştur. Cezaların ortaya çıkış amacı toplumu suçtan korumak, failin ıslah amacı ise tekrar suç işlenmesini önlemektir. Bu süreç en sağlıklı şekilde yargının siyasallaşmadığı, tutukluluğun ceza ve intikam aracı olarak kullanılmadığı ülkelerde görülür. Yargının siyasallaştığı ülkemizde ise ceza infaz rejiminin insan onuruna saygılı, eşitlik ve adalet ilkelerine uygun bir şekilde işlediğini söyleyebilmek bugün için ne yazık ki mümkün değildir.

Değerli arkadaşlar, artık ülkemizde tek bir cezaevi bulunmaktadır, tek tip cezaevinin adı da “file tipi cezaevi”dir ve bu file iktidarın yanlış politikaları yüzünden artan suç oranı ve derinleşen sorunlar nedeniyle patlama noktasına gelmiştir. Hâl böyleyken, özellikle siyasi mahkûmlara yönelik ayrımcı infaz rejimi hukuk devletine duyulan güveni günbegün eritmektedir. Aynı suçu işlediği iddia edilen mahkûmlar arasında dahi farklı kurallar işletilmektedir; infaz sürelerinden sosyal haklara kadar ayrımcılık açıkça kurumsallaştırılmış durumdadır. Yüksek güvenlikli hapisanelerde giderek derinleşen tecrit ve izolasyon uygulamaları toplumun vicdanını yaralamaktadır.

Ağır hasta mahkûmlar konusu ise artık bir insanlık sınavına dönüşmüştür. Cumhurbaşkanı zaman zaman kendine verilen hastalık, kocama ve sakatlık nedeniyle af yetkisini kullanmakta ise de birkaç minik istisna hariç bu yetki hep ideolojik yakınlığa göre tercih edilmektedir.

İdare ve gözlem kurullarının takdir yetkilerini hukuka değil, siyasete dayalı biçimde kullanması da infaz rejiminde yeni bir baskı mekanizması yaratmıştır.

Diğer bir kronik sorun da sürgün, sevk uygulamalarıdır. Mahkûmlar ailelerinden yüzlerce kilometre uzağa gönderilmekte, aile hayatına saygı hakkı açık biçimde ihlal edilmektedir oysa infaz rejimi ayrıştırıcı değil, topluma yeniden kazandırıcı bir mantıkla yürütülmek zorundadır. Bu nedenle, ceza infaz rejimi ve hapisanelerdeki yapısal sorunların tespiti, ayrımcı uygulamaların ortadan kaldırılması ve insan onurunu esas alan bir infaz rejiminin yeniden inşası amacıyla Meclisimiz etkin bir araştırma yaparak yol gösterici olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

CUMHUR UZUN (Devamla) - Unutmayalım, adalet, bir devletin taşıyıcı kolonudur, o kolonun çatlamasına izin verirse hepimiz altında kalırız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Sayın Mustafa Alkayış.

Buyurun Sayın Alkayış. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin grup önerisine ilişkin olarak AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim: Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu 3686 sayılı Yasa'yla kurulmuş bir komisyondur ve bir gelenek olarak her yasama döneminde Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu da zaten kurulmaktadır. Komisyon, alt komisyonla birlikte ceza infaz kurumlarını düzenli olarak denetleyen, yerinde inceleyen ve Komisyona ulaşan her başvuruyu titizlikle inceleyen, değerlendiren son derece etkin bir mekanizmadır.

Ülkemizde infaz rejimi temel olarak 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirleri Hakkındaki Kanun'la düzenlenmiştir. Bu kanun maddeleri uyarınca hiçbir hükümlü ve tutukluya baskı, ayrımcılık, kötü muamele ve hak ihlali yapılmasına müsamaha gösterilmemektedir.

MAHMUT DİNDAR (Van) - Sen söyledin biz de inandık! Yapmayın Allah aşkına ya, yapmayın ya!

MUSTAFA ALKAYIŞ (Devamla) - Ceza infaz kurumlarımız ulusal kurumlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu gibi, İnsan Hakları Eşitlik Kurumu gibi ve Kamu Denetçiliği gibi kurumlar tarafından denetlenmekte, yine uluslararası denetimlere de açık bir kurumdur. Örnek olarak, Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama, İşkenceyi ve Aşağılayıcı Muameleyi Önleme Komitesinin yetkilileri tarafından da denetlenmektedir.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüz, hükümlü ve tutukluların insan onurunu merkezine alan, uluslararası standartlarla uyumlu bir yapıya sahip bir kurumumuzdur. Bugün infaz sistemimiz yalnız ülkemizde değil, farklı ülkelerde de dikkatle takip edilen, iyi uygulamaları örnek olan bir infaz rejimine ulaşmış bulunmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesi bir milletvekili olarak saha ziyaretlerimizde de bu gelişmeleri görüyoruz. Kadın, çocuk, engelli ve yaşlı hükümlülere yönelik özel düzenlemeler, infaz rejimine göre inşa edilmiş kurumlar, hijyen ve beslenme standartlarındaki yükseliş, bağımsız denetim mekanizmalarına açık bir yapı; bütün bunlar Türkiye'nin ceza adaletinde insan hakları merkezli yaklaşımını güçlendiren uygulamalardır. Elbette, geliştirmemiz gereken alanlar da vardır çünkü insan hakları durağan değil, konusu her gün kendini geliştiren bir alandır. Bizler AK PARTİ olarak eksiklikleri tespit edip çözümü önceleyen, güvenlik ile insan onurunu birlikte koruyan bir anlayışla hareket ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Devamla) - Adaletin hem hukuki hem de vicdani bir sorumluluk olduğunun bilincindeyiz.

Adalet Bakanlığımızın ve ilgili kurumlarımızın bu konudaki hassasiyeti açıktır, bizim yaklaşımımız nettir; hükümlü ve tutukluların insan onuru siyasi tartışmaların üzerindedir. Devlet, adaletin tecellisini sağlarken insan onurunu korumakla yükümlüdür ve iktidarlarımız döneminde ceza infaz sistemi bu anlayışla yapılandırılmıştır.

MAHMUT DİNDAR (Van) - Ağız içi aramalara ne diyeceksiniz, ağız içi aramalara?

MUSTAFA ALKAYIŞ (Devamla) - Bu gerekçelerle araştırma önergesini kabul etmediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Şaşırdık mı?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, karar yeter sayısı aramanızı istirham ediyorum.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Yok Başkanım, karar yeter sayısı yok.

BAŞKAN - Divanda ihtilaf var, elektronik cihazla oylama yapacağız.

Üç dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.58

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.26

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, TRT'nin özerk ve tarafsız yayın yapması ve kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe bilgilenmesi önündeki engellerin tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 2/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2/12/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 2/12/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, TRT'nin özerk ve tarafsız yayın yapması ve kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe bilgilenmesi önündeki engellerin tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 2/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1524 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 2/12/2025 Salı günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Umut Akdoğan.

Buyurun Sayın Akdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün TRT'yi konuşacağız çünkü TRT, hepimizin parasıyla, hepimizin vergisiyle hizmet vermesi gereken ama hepimize hizmet vermeyen bir kurum. Anımsarsınız, eskiden televizyon çalışmadığında

iki şey yapardık; bir, bu fişi çeker, geri takardık; iki, televizyonun üstüne vururduk. Şimdi TRT'nin tepesine vurma vakti gelmiştir. (CHP sıralarından alkışlar) TRT'nin her ildeki merkezine gidip bunu yapmaya gayret ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bundan yirmi gün önce X hesabından bir paylaşım yaptım “TRT’ye çıkacağım.” dedim.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Çıkaracağız, çıkaracağız.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Bakın, “Çıkaracağız.” demeniz bile TRT’yi kendinizin olarak görmenizin nedenidir. (CHP sıralarından alkışlar)

TRT’yle o kadar yüksek bir iletişim oldu ki şaşıktık, kaldık. Bir milletvekilinin TRT’ye çıkması, CHP milletvekilinin TRT’ye çıkması herkesin çok garibine gitti. Sonra Genel Müdür Yardımcısını İletişim Başkanlığından arıyorlar, İletişim Başkanlığındaki kişi diyor ki: “Bu ne biçim iş?” Niye, bir CHP milletvekili çıkamaz mı? Genel Müdür Yardımcısı da İletişim Başkanlığına diyor ki: “Aman efendim, olur mu öyle şey, nasıl olacak?” Düşünün, geldiğimiz durum bu.

Değerli milletvekilleri, biraz sonra AK PARTİ adına bu kürsüye gelecek milletvekili sakın TRT’ye yapılan yardımlardan, yatırımlardan bahsetmesin. Doğru, TRT’nin yayını artık HD ama TRT kökünden bitti. TRT’ye buradan çağrımdır: Siyah-beyaz yayın yap, onurlu yaşa. (CHP sıralarından alkışlar) Bu televizyonlardan, bu eski püskü televizyonlardan belki görüntü karıncalı geliyordu, belki ses cızırtılı geliyordu ama namusla, ahlakla, şerefle, haysiyetle, dürüstlükle, doğrulukla yayın yapılıyordu. Bugün pahalı televizyonlardan maalesef TRT’nin yalanlarını işitiyoruz.

İsterseniz şöyle yapabiliriz; hep birlikte geliriz, buradan bir kanun çıkarırız, deriz ki: “TRT, son seçimlerde en yüksek oyu alan partinin propaganda aygıtıdır.” O da size uymaz çünkü yapılan son seçimlerde en yüksek oyu biz aldık. (CHP sıralarından alkışlar) O zaman siz şöyle bir şey getirirsiniz: “Yapılan son genel seçimlerde” dersiniz, hiç değilse hukuka uygun olur.

Bakın, değerli AK PARTİ milletvekilleri, bunu vicdanınıza sığdırıyorsanız ben hiçbir şey söylemiyorum: Bir program inceledik, 42 bölüm çekilmiş, 42 bölüm, 22 bölümünde AK PARTİ’li milletvekilleri çıkmış, kalan 20 bölümü muhalefet arasında paylaştırılmamış, AK PARTİ’li akademisyen, sendikacı, gazeteci, bunlar çıkmışlar. Peki, CHP’ye ne olmuş? CHP’yle ilgili, bu TRT, “CHP’nin Yalan Stratejisi” diye belgesel yapmış. Ya, bu ne biçim bir iş? Bir kanal, kamu adına yayın yapan bir kanal, bir partiyle ilgili “Yalan Stratejisi” adı altında bir belgesel yapabilir mi? Yapamaz. AK PARTİ’nin mitinglerini şu kadar vermiş, bu kadar vermiş, vermişse vermiş(!) Bize ne yapmış? Paramızla seçim döneminde reklam vermek istemişiz; ne paramızı almış ne reklamımızı vermiş. Dedim ki: Dua edin, iktidarın kalanına uysaydı hem parayı alırdı hem reklamını vermezdi. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bakın, 2025’in ilk on ayında on beş milyon saniye reklam verilmiş TMSF’ye bağlı şirketler tarafından. On beş milyon saniyenin tümü medyanın yüzde 90’ına yani iktidara yakın bölüme verilmiş, sıfır saniye iktidarın kontrolünde olmayan medyaya verilmiş. 2025’te kamu bankaları 5 milyar TL’lik on ayda reklam vermiş, tamamı iktidara yakın medyaya verilmiş. İktidara yakın olmadığı düşünülen medyaya sıfır reklam verilmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Hemen tamamlıyorum.

Cezaya gelince ne olmuş? Yüzde 90’lık kesim yani yüzde 90 iktidara yakın, yüzde 10 iktidara yakın değil; o iktidara yakın olmayan yüzde 10’luk bölüme Basın İlan Kurumunun kestığı cezaların yüzde 90’ı kesilmiş. Eğer bu vicdansa, eğer bu merhametse ben de bir şey söylemiyorum.

Bakın, iki şey söylüyoruz; bir, “TRT’de yer alalım.” diyoruz, “Biz de TRT’de yer almalıyız.” diyoruz; iki, “TRT, bu yalandan artık vazgeçmeli.” diyoruz.

Burada son söyleyeceğim şey şu: 31 Mart yerel seçimlerinden önce, birkaç gün önce Genel Başkanımız demişti ki: “TRT’ye bir sürprizimiz olacak.” O sürprizi yaptık, 1’inci parti olduk ve TRT ekranlarında “CHP, 1’inci oldu.” dendi. Şimdi, ikinci sürpriz genel seçimde geliyor. Yine, genel seçim sonrasında “CHP, 1’inci parti.” diye yayın yapmak zorunda kalacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşçı.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TRT şirket kurabiliyor, TRT şirketlerle ortaklık yapabiliyor, TRT şirketlerindeki yönetim kurulu üyelerinin ücretlerini kendisi belirleyebiliyor, TRT kamu ihale mevzuatına uymayabiliyor, TRT kamulaştırma yapabiliyor, hazine arazisini bedelsiz olarak kullanabiliyor. Kamu için geçerli bütün bağlayıcılıklardan muaf kılınan TRT, mesela iş Genel Müdür maaşını belirlemeye gelince, iş bandrol gelirlerini almaya gelince kendisini kamunun mütemmim cüzü olarak konumlandırmaktan da geri durmuyor. Mali alanda, idari alanda hür ve bağımsız, iş bunun hakkını vermeye yani kamu yayıncılığı yapmaya gelince maalesef “borazanlık”la yaftalanacak kadar, “sahibinin sesi” diye anılacak kadar da taraflı ve bağımlı davranıyor. Sahibi konusunda kafa karışıklığı yaşamıyor olsa hiçbir sorun yok aslında; patronunun millet değil iktidar olduğunu sanıyor TRT, sahibinin millet değil iktidar olduğunu sanıyor. Sahip olduğu eşsiz, benzersiz imtiyazı milletin parasıyla yazık ki milleti kandırmak için kullanıyor; milletin parasıyla milletin siyasi temsilcilerini karalamak için kullanıyor; iftira için kullanıyor, manipülasyon için, dezenformasyon için kullanıyor; milletin parasıyla milletin katillerini aklamak paklamak, meşrulaştırmak için kullanıyor; teröristlere mikrofon uzatarak toplum mühendisliği yapmak, vatandaş makbul vatandaşa, aslında makbul seçmene dönüştürmek için kullanıyor.

Ne yapıyor TRT bu sınırsız imtiyazla? Mesela, cumhuriyetin 100’üncü yıl kutlamalarını iptal ediyor; bakın, ertelemiyor, iptal ediyor. Devlete “seri katil” diyen PKK’perestleri FETÖ’perestleri besliyor, besledi yıllarca. Mesela, 10 Kasım’da horon teptiriyor ekranlarında. Bakın, hiç seçim dönemlerindeki o kampanya ofisine dönüşme hâinden söz etmiyorum. Bugüne kadar Kurumla ilgili hazırlanmış kaç ihlal raporu var mesela, bu ihlal raporlarının kaç YSK’ye iletildi bugüne kadar, onları hiç söylemiyorum; iktidar partisine rakiplerinin 10 katı kadar yer verdiğini belgeleyen verileri hiç artık paylaşmıyorum çünkü iş artık sadece siyasi taraf olmak meselesini geçmiştir TRT’yle ilgili, Anayasa’nın sözünden ve ruhundan kopar hâle gelmiştir TRT, bir tahakküm aparatına dönüşmüştür çok yazık ki ve bu sebeple TRT’ye dokunulmaz olmadığını hatırlatmak da bizlerin yani milletin vekilleri için mecburi hâle gelmiştir.

Dolayısıyla, Cumhuriyet Halk Partisinin önergesini destekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Dilan Kunt Ayan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, Anayasa çok açık. Ne der Anayasa’da? “TRT özerk olacak.” der “Tarafsız olacak.” der ve “Halkın olacak.” der ama bugün geldiğimiz noktada TRT âdeti iktidarın frekansı olmuş durumda.

Hatırlayanlar mutlaka bilir, rahmetli Mehmet Ali Birand o dönem için TRT’de ilk programını yapıyordu, 32. Gün’ü ve 32. Gün’ü yaptığı zaman karşısında kim vardı? Devlet yetkilileri. Yanında kim vardı peki? Muhafif partinin temsilcileri ve bu şekilde tartışma programları yürütölüyordu. Fakat gelinen aşamada şu an TRT’de ne var peki? Tek bir koltuk var orada; o koltukta da maalesef bırakın devlet yetkililerini, bırakın muhafif partileri, iktidardan başka oturan kimse yok. Elbette o dönemde de temsil edilmeyen, gösterilmeyen kesimler vardı ama şu an o koltuk tek, sesi tek, sahibinin sesine dönmüş bir TRT var karşımızda ve biz, kısacası, şuradan Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun ismini söyleyelim; artık onun ismi, talimatlı radyo televizyonudur. Basın özgürlüğü, demokratik ifade özgürlüğü, siyasi rekabette fırsat eşitliği, hepsi kâğıt üzerinde.

Daha geçen sene seçim dönemini hatırlayalım. TRT Haber yayın yapıyor; DEM PARTİ sıfır dakika-günahlarını almayalım, yirmi yedi dakika vermişler, onda da aleyhimize propaganda yapmışlar- CHP yirmi beş dakika. Peki, AK PARTİ kaç dakika? Tam bin dokuz yüz kırk beş dakika propagandalarını yapmışlar. Bu nasıl bir fırsat eşitliği, bu nasıl bir demokrasi diye soruyorum buradan.

Yine, partilerin grup toplantıları... Her gün TRT’de AK PARTİ’nin grup toplantıları canlı yayında veriliyor, bakanların konuşması veriliyor, üzerine vazife olmamasına rağmen bunu yapıyor ama iş muhalefete gelince ekranı kapatmaktan başka yaptığı hiçbir şey yok. Yine, partili Cumhurbaşkanınca bu TRT’nin başına kişi atandığı sürece partili yayın organı olmaktan başka hiçbir şeye hizmet etmez.

Biz buradan soruyoruz: Bu bütçe, TRT’nin bütçesi nasıl peki? Kamu İhale Kanunu’nun dışına bile çıkardılar ve bu bütçeyi sorduğumuz zaman da halkın cebinden çıkmış olmasına rağmen maalesef ki TRT, yayınının tamamını iktidara veriyor.

Yine, yirmi iki yıllık bir montaj emekçisi bile ya, kişisel hesabında bir Kızılderili paylaşımı yapmış, hop işine son vermişler.

Yine, AKP’ye yakın yayın organlarıyla ilgili, kapısından dahi giremiyor muhafifler ancak ve ancak AKP’ye yakın yayın organları giriyor.

Yine, bakın, bu kadar para, bu kadar yetki ama sıfır denetim. Halk TV’ye ceza, Tele1’e ceza, vaktizamanında İMC’yi kapatma ama TRT söz konusu olunca ne yapıyor RTÜK? Tık yok. RTÜK, TRT’ye ceza veriyor mu? Asla. Gereğesinde diyor ki: “Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Peki, Bakanlık ne yapıyor? Uyarı. Bir daha yaparsa ne yapıyor? Yine uyarı. Bir daha yaparsa ne yapıyor? Yine uyarı. Yani sonsuz uyarı ama sıfır denetimle maalesef ki TRT işliyor. Böyle bir zihniyet, böyle bir koruma zırhı dünyanın hiçbir yerinde yok arkadaşlar.

Ezcümle, TRT bir kamu kurumuyorsa eğer, bir partinin yayın organı gibi hareket edemez. TRT bir kamu kurumuyorsa, halkın parasıyla bütçe finanse ediyorsa o zaman diğer muhafiflerin de sesini yansıtmak zorundadır; aksi hâlde, bu çağda böyle bir kurumun varlık gerekçesi ortadan kalkmıştır diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koca...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- *Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Suriye'deki Alevilere yönelik soykırımı ilişkin açıklaması*

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu sabah Mersin, Adana, Hatay'dan gelen Arap Alevi kurum temsilcileriyle birlikte "Suriye'de Alevi soykırımını durdurun. Suriye'de Alevi katliamını durdurun." diyerek hep birlikte eylemdeydik.

Değerli milletvekilleri, tam bir yıldır, Suriye'de, hemen yanı başımızda oluk oluk Alevi kanı akıtılıyor. Aleviler, sistematik bir katliama ve soykırımı uğratılıyor. Alevi kadınlar, savaş ganimeti olarak görülüp kaçırılıyor, işkenceye ve zulme maruz bırakılıyor. Arap Alevi halkı, katliamcı IŞİD artıkları tarafından yerinden yurdundan, köklerinden ediliyor, sürgün ediliyor.

Bu katliama, bu soykırım suçuna ortak olmamak için Türkiye Büyük Millet Meclisini acilen göreve çağırıyoruz. Alevi katliamını durdurmak için hemen bugün harekete geçmeye davet ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

40.- *Kocaeli Milletvekili Mühîp Kanko'nun, Suriye'deki Alevilere yönelik soykırımı ilişkin açıklaması*

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Suriye'den gelen insan hakları raporları özellikle Alevi kadınların kaçırıldığı, kadınlara yönelik sistematik cinsel şiddetin uygulandığı ve çocuklara karşı insanlık dışı yöntemlerin en üst seviyeye çıktığını göstermektedir. Bu vahşet, bölgeyi kontrol eden Suriye rejimi ve ona bağlı güçler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu yaşananlar, Alevilere yönelik soykırım niteliğinde organize saldırılardır. Bugün Suriye'de -Aleviler başta olmak üzere- savaşın mezhepçiliğine, dış müdahalelere, baskıcı rejime direnmektedirler. Bu acı tablo karşısında uluslararası toplum susamaz, seyirci kalamaz. Etkili ve acil müdahale mekanizmaları derhâl devreye sokulmalıdır.

Buradan Hükûmete, özellikle de Suriye rejimiyle yakın ilişki içinde olan AKP iktidarına sesleniyorum: Bu insanlık dışı katliamlara artık net, karşı durun. Güçlü ve sonuç doğuracak bir tavır almak zorundasınız. Bu Meclisin görevi de insanlığın çılgınlığını duymak ve gereğini yapmaktır. Alevilere yönelik bu vahşet durdurulmalıdır, sessizlik suça ortak olmaktadır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

4.- *CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, TRT'nin özerk ve tarafsız yayın yapması ve kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe bilgilенmesi önündeki engellerin tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 2/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, devam edelim çalışmaya; gerek yok, devam edelim.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından verilen TRT'nin özerkliği ve tarafsızlığına yönelik Meclis araştırması önergesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

TRT'miz, Anayasa'dan ve 2954 sayılı Kanun'dan aldığı yetkiyle kamu hizmeti yayıncılığı yapan bir kurumdur. Habercilik anlayışı, gerçeğe dayalı ve doğrulanmış bilgiye dayanır. Burada yayımlanan hiçbir içerik; resmî makamların açıklamaları, yargı duyuruları, iddianameler, Emniyet ve diğer yetkili kaynakların bilgileriyle teyit edilmeden yayımlanamaz.

TRT Kurumumuz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan tüm siyasi partilerin faaliyetlerine, açıklamalarına, etkinliklerine anayasal çerçevede ve 2954 sayılı Kanun'un hükümleri doğrultusunda düzenli biçimde yer vermektedir. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından görüşmeler)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Şaka gibi "düzenli biçimde" diyor ya! Veri paylaştım, veri!

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Siz buna inanıyor musunuz?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Ancak yayın akışları, haberin değeri ve gündemin yoğunluğu göz önünde bulundurularak şekillendirilir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İYİ Partiye ne kadar yer vermiş seçim döneminde?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Bu yoğunluk nedeniyle ekranlarda yer verilmeyen bazı içerikler TRT'nin dijital mecralarında ve sosyal medya platformlarında yayımlanır.

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Dediğinize siz de inanmıyorsunuz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Böylece kamuoyunun her mecradan sağlıklı bilgiye ulaşması sağlanmaktadır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - 2023'te yayımlanan sahte video ne oldu? Oradan ceza alan oldu mu?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - TRT, herhangi bir siyasi yapının ya da ideolojik grubun değil bu milletin tamamının yayıncısıdır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - 2023'teki sahte videodan ceza alan oldu mu?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Böyle bir yalanı nasıl söylüyorsunuz milletin gözünün içine baka baka?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Yayıncılık sorumluluğunu da bu bilinçle yerine getirmektedir.

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Dediğine inanıyor musun, dediğine?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ayıp ya, ayıp!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Mali yapı meselesine de kısaca değinmek isterim. Öncelikle, sürekli kullandığınız şu "elektrik payı" ifadesini artık gündeminizden çıkarın.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Gündemimizi de siz belirleyin!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - 2022 yılında yürürlüğe giren yasal düzenlemeyle, elektrik faturalarındaki TRT payı uygulaması bizim tarafımızdan tamamen kaldırılmıştır.

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Rakamlar öyle demiyor, rakamlar!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - TRT'nin bütçesi halkın cebinden çıkıyor.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Vatandaşlarımızın bugün ödediği elektrik faturasına TRT katkı payı yansıtılmamaktadır. Bu konuda kamuoyunun yanıltılmasına da asla müsaade etmeyiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hayır, TRT bütçesi Türkiye Cumhuriyeti'nin vergilerinden oluşmuyor mu?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - TRT Genel Müdürü kul hakkı yiyor, kul hakkı!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - TRT'nin mali yapısı şeffaf bir şekilde yönetilmektedir.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Gelirlerinin yüzde 90'ı vergi geliri.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Mesela bu konuşma akşam TRT'de verilecek.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - TRT çok katmanlı bir denetim sistemine tabidir. Sayıştay denetimi yapılmakta, Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonu denetlemekte; RTÜK ve bağımsız kurumlar tarafından sürekli olarak izlenmektedir.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Bütün sorularına ticari sır diye cevap vermiyor, nasıl denetimse artık!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - TRT'nin yaptığı uygulama kul hakkına girer. Allah'ın tek affetmediği hak yemek, kul hakkı.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Bunun yanında kurum Teftiş Kurulu Başkanlığı aracılığıyla düzenli iç denetim uygulamakta, tüm mali işlemler titizlikle takip edilmektedir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Haklarımız haram olsun, haram! Haram ediyoruz!

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Kendiniz inanıyor musunuz bu söylediklerinize?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Ayrıca, Hazine ve Maliye Bakanlığı onaylı bütçesiyle ve yıllık faaliyet raporlarıyla tüm hesapları kamuoyunun erişimine açık bir şekilde TRT'nin internet hesabında herkese açık yayınlanmaktadır.

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - İyi okuyorsunuz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Sonuç olarak TRT...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - AKP'nin kanalıdır!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - ...85 milyon vatandaşımızın ortak sesi, kültürel hafızası ve güvenilir haber kaynağıdır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bizim sesimiz değil kardeşim, bizim sesimiz değil!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - 85 milyondan vergi alıyor da 85 milyona hitap etmiyor.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - TRT, bu sorumluluğun bilinciyle yayıncılık görevini dün olduğu gibi bugün de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Elindeki kâğıdı okuyorsun, bari okuma!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yazık! Ayıp ya! Böyle bir pişkinlik olmaz!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Konuşma kendi kendine oradan, artist!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bırak ya! Ayıptır ya!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Artistlik yapma! Konuşma!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Niye konuşmayacağım, sen konuşma! Sabahtan beri yalan söylüyorsun, kendin bile inanmıyorsun!

BAŞKAN - Buyurun.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - TRT, bu sorumluluğun bilinciyle yayıncılık görevini dün olduğu gibi bugün de ciddiyetiyle sürdürmektedir.

Bu nedenle, Meclis araştırması önergesine “ret” oyu vereceğimizi belirtiyor, aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ayıp, ayıp!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Çok ayıp!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - İşine bak!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - El, kol sallama!

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ayıp, ayıp! Sabahtan beri yalan söylüyorsun.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sen her zaman yapıyorsun bunu!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Git, o eli Barzani'ye salla! Ne burada sallıyorsun!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Git, ne parmak sallıyorsun ya!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Konuşma!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sen konuşma! Yürü!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Git, sallaman gereken yerde salla o eli sen!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Konuşma!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Bu kadar terbiyesizlik olmaz, yeter artık ya! Konuşması gereken yerde konuşmuyor...

BAŞKAN - Grup Başkan Vekiline söz verdim arkadaşlar.

Buyurun Sayın Başarır.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy'un CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, öncelikle, ben konuşmacının burada önergedeki iddialarla ilgili cevap vermesini beklerdim.

Bakın, bu TRT'de Tunca Toskay görev yapmış, Milliyetçi Hareket Partili bir Genel Müdürdü; İsmail Cem, Kültür Bakanlığımızı yaptı; onların dönemlerinde böyle şeyler görmedik. Herkes, her parti eşit bir şekilde haberlerde yer bulabiliyordu. Diyor ki: "Anayasa'dan aldığı yetkiler..."

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ali Mahir Bey, İsmail Cem döneminde neredeydiniz, nasıl hatırlıyorsunuz o dönemi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu nedir ya, Allah aşkına! Beyefendi, sen nerede görev yapıyorsun? Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapıyorsun.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Beyefendi, o beni ilgilendirir de sen İsmail Cem döneminde neler olduğunu bir bilsen, bir bilsen!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Her şeye bağırıyorsun, her şeye bir laf atıyorsun sen ya! Aman Allah'ım, sen var ya, acayip bir şeysin gerçekten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanım, bitirebilir miyim?

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Dedi ki: "Anayasa'dan aldığı yetkilerle görev yapan bir kamu kurumu." Biz de bu yüzden bu önergeyi verdik. Anayasa'dan yetkilerini alan bir kamu kurumu böyle görev yapmaz. "Haber yapıyorsa savcıdan, Emniyetten bilgi alarak yapıyordur." dedi konuşmacı. 2023 seçimlerinde montaj videolarla bir partiye algı yapan, Karayılan videolarını yayan TRT, Emniyetten mi aldı bu bilgiyi? TRT, utanmazca, partimiz hakkında algı yaptı. Bize, bizim paramızla, iktidar adına algı yapamaz TRT.

Bakın, gerçekten, ülkeyi büyük bir felakete götürüyorlar. Devlet AK PARTİ değil, AK PARTİ devlet değil; devlet hepimizin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- *CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, TRT'nin özerk ve tarafsız yayın yapması ve kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe bilgilenebilmesi önündeki engellerin tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 2/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Kasım 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Pardon, Necmettin Bey'den dolayı teknik bir sorun yaşadık.

Sen gelmediğin için yaşadık.

Buyurun Sayın Çalışkan. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; "Türkiye'de kamu kurumları içerisinde en güvensiz, en kanun dışı çalışan, Anayasa'ya aykırı davranan, en güvenilmez kurum hangisi?" denildiğinde, tahmin ediyorum, TRT başı çeker. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) Zaten anketlere göre de TÜİK'in enflasyon verileri ne kadar ciddi ise TRT'nin bütün haberleri de o kadar ciddi.

Anayasa'nın verdiği bir görevle tarafsız olması gereken bu kurumun ne yazık ki kamu yararına değil iktidar yararına yayın yapmakla yetindiği herkesin malumudur. Eski dönemlerde de TRT'den şikâyet ederdik, hiç olmazsa sus payı kadar diğer muhaliflere yer verirdi ama bugün tek bir yayın organı olarak tek bir partinin yayın organı gibi -Mecliste iki parti var ama Türkiye'de tek bir parti var gibi- yayın içerisinde. Eğer lanetlemek inancımız açısından düzgün bir cümle olsa burada TRT'yi lanetlerim.

Bakın, geçtiğimiz ay bir süreç yaşadık. 20'nin üzerinde ülkenin devlet kanalına çıktım, TRT'de bir defa isimim okunmadı; bu, hepimizin için acı verici, üzüntü verici bir durum.

Aslında TRT yayını bıraksa, sadece belgesel yayınlasa, penguin yayınlasa inanın daha hayırlı bir iş yapmış olur. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) İnsanlar TRT'nin yayını seyretilirken AK PARTİ'li milletvekillerine de yöneticilerine de lanet² okuyor; bunu samimiyetle, içtenlikle söylüyorum, hiçbir yayın içeriği... (YENİ YOL sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Lanet okuma şeyi ne ya, nereden çıktı ya? Yakışıyor mu Necmettin ya "lanet" hiç yakışıyor mu?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Lanet okuma!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Dolayısıyla...

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Yakışıyor mu "lanet" yakışıyor mu, ağzına yakışıyor mu hiç?

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Anlayamadım Sayın Bakan.

² Bu ifadeye ilişkin düzeltme bu birleşim Tutanak Dergisi'nin 573'üncü sayfasında "Açıklamalar" bölümünde yer almaktadır.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - “Lanet” hiç yakışıyor mu ağzına?

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Evet, arkadaşlar, ben sizin şahsınızı değil ama gerçekten TRT’yi gündem yapmak istiyorum.

Bakın, bu milletin tamamının vergileriyle yayın yapan bu yayın organının bu milletin yarısını görmezden gelmesi kabul edilemez; vicdanın sesi olmalı, asla kimsenin borazanı olmamalıdır.

İki yıldan beri hâlen konuşuyoruz; TRT akşam 21.00’de kapanıyor, bir yürekli ses çıkıp da “Şunu uzatalım.” diyemiyor. Sayın Başkanımız da defalarca bu konuda görüş belirttiği hâlde TRT’nin şu yayın saatini kısmayı bile aşamıyoruz ve daha vahimi şu: Geçtiğimiz aylarda çıkan bir yasayla TRT’nin ihaleleri Kamu İhale Kanunu kapsamı dışına çıkarıldı, bu da aslında bir ayıp olarak yeter. Abdestinden şüphesi olmayanın hiçbir şeyden yüzü kızarmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bizim de abdestimizden şüphemiz yok Hocam, hiç ondan endişe etme.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Doktor Bey, size söylemedim, TRT’ye söyledim. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından gülüşmeler)

Dolayısıyla da eğer siz düzgün bir iş yapıyor olsanız “İhale, KİK kapsamının dışına çıksın.” diye bir teklifte zaten bulunmazsınız. Bu teklifin sahiplerinin böyle bir yasada madde getirmiş olması bile ayıp olarak bu ülkeye yeter. Onun için, bu şahıslarımızla ilgili mesele değil. Gerçekten TRT’nin çok iyi iş yaptığını düşünüyorsanız, buyurun, komisyon kurulsun, kısa süre içerisinde de görevini tamamlar ve dersiniz ki: “TRT gayet başarılı, insafli, adil bir yayın yapıyor.” Bunu da insanlara ispatlama şansınız olur. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Özellikle, son dönemlerde bir taraftan RTÜK çıktı, TRT’nin kendisi, bir de İletişim Başkanlığı... Dolayısıyla, ben şunu belirtmek isterim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Başkanım, biliyorsunuz müdahale oldu, izniniz olursa...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Necmettin Bey, söyleyin, kayıtlara geçsin.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Kayıtlara geçsin: Gerçekten TRT’nin durumu vahim, kimseyi kurtaramaz. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, Katip Üyeler arasında ihtilaf var, elektronik cihazla oylama yapacağım.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başkanım “Kabul edilmemiştir.” diye zapta geçti yani bir itiraz varsa, ihtilaf varsa önceden söylesin, burası çocuk oyuncağı değil ki! Tutanağa geçmiş “Kabul edilmemiştir.” diye, işlem tamamlanmış. Tamamlanmış bir işlem üzerine yeniden başa getirilemez, böyle bir usulü de doğru bulmuyoruz.

BAŞKAN - Peki.

Üç dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**C) ÖNERGELER**

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in, (2/3114) esas numaralı Seçimle Geline Bir Kamu Görevinde Bulunanlar Hakkında Yürütülen Davalarda Kovuşturma Evresindeki Açık Duruşmaların Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Tarafından Yayınlanması Amacıyla Ceza Muhakemesi Kanunu ve Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/119)

BAŞKAN - İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınması önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/3114) esas numaralı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Murat Emir
Ankara

BAŞKAN - Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, birazdan son derece kritik bir kanun teklifini oylayacaksınız. 19 Mart darbesini hatırlayın, sizler başta Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu'nu ve seçilmiş belediye başkanlarımızı millet iradesine darbe yaparak tutsak ederken onlar dört bir yandan “Biz masumuz, yargılanmaktan korkmuyoruz ama bu yargılamalar TRT'den, milletin gözü önünde, herkesin duyacağı ve göreceği şekilde yapılıں.” dediler. Biz de bunu söyledik, Sayın Genel Başkanımız defalarca söyledi çünkü biz haklı olduğumuzu biliyoruz, biz arkadaşlarımızın veremeyeceği tek kör kuruş hesap olmadığını çok iyi biliyoruz ama bugüne kadar AKP'nin Genel Başkanından neredeyse hiç ses çıkmadı. Biz bekledik, söyledik, açıkça yargılayalım dedik, herkesin gözü önünde olsun dedik; sustular ama mayıs ayında Sayın Devlet Bahçeli hem “İddianameyi yazdıysanız getirin, varsa delil içine koyun.” dedi hem de “TRT'de yayınlansın.” dedi.

Değerli arkadaşlar, işte, o gün, biz Cumhuriyet Halk Partisi 3 Grup Başkan Vekili olarak bu kanun teklifini Meclise sunduk. Bu kanun teklifinde seçilmişler bakımından yargılama yaptığımızda yargılamayı TRT naklen yayınlasın ve dileyen kanal da dilediği görüntüyü alabilsin dedik. Niye? Çünkü bu duruşmalar, bu davalar millete mal olmuş. Millî iradeye darbe yapıyorsunuz, 16 milyon seçtiği bir belediye başkanını cezaevine koyuyorsunuz; milletin cumhurbaşkanı adayını, 13'üncü cumhurbaşkanını, Tayyip Erdoğan'ın rakibini ancak cezaevine koyarak kurtulabileceğinizi sanıyorsunuz. Herkes görsün, herkes duysun delilleri dedik.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bahçeli geçenlerde de bunu destekleyen bir konuşma yaptı, “Evet, yayınlanabilir.” dedi. Şimdi, bu kanun teklifi hepinizin gözünün önünde, size hodri meydan diyoruz, hodri meydan! (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi bu parmaklar nasıl kalkacak, bu millet görecektir. Siz yalandan, kaçaktan, iftiradan, insanları iftiralarla kirletmekten; sahte iddianamelemlerle, olmayan delillerle her akşam linç etmekten ve lekelemekten mi yanasınız yoksa milletin gözü önünde bir yargılamadan mı yanasınız? Biz milletin gözü önünde açık açık, her şeyin konuşulduğu, tüm delillerin ortaya döküldüğü

bir mahkeme ve duruşma istiyoruz. İşte, bunun için “evet” diyeceğiz; MHP Grubunu izleyeceğiz, Sayın Genel Başkanınızın sözlerinin arkasında duracak mısınız, durmayacak mısınız, göreceğiz; AKP’yi de göreceğiz. Adalet Bakanı ne demişti? “Genel Kurul, Meclis karar verirse olur.” İşte, olması gereken madde burada, 183’ün yanına bir ek yapıyoruz, çok küçük, çok küçük bir ek koyuyoruz. Gelin, buna “evet” deyin; gelin, korkmayın; gelin, kaçmayın; gelin, bu duruşmaları bütün millet izlesin; gelin, o iftiracılar Ekrem İmamoğlu’nun verdiği cevapları herkes duysun, herkes görsün. İstanbul İl Başkanlığında toplantı yaptınız “İddianame çıktı, iddianamenin içi dolu; ev ev, kapı kapı dolaşacağız, bu iddianameye anlatacağız.” dediniz, hatırlıyor musunuz? Gerek yok bunlara, gerek yok zaten sizin sokağa çıkacak hâliniz de yok; TRT’den yayımlayalım, herkes görsün, herkes o iftiracıları görsün, herkes o paçavra iddianameyi görsün, herkes o iddianamede bir tek kör kuruş olmadığını görsün. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, ancak ve ancak yalancılar, ancak ve ancak sahte iddianameler düzenleyenler, ancak ve ancak masum insanları karalayanlar açıklıktan korkar, şeffaflıktan korkar, bütün duruşmaların milletin gözü önünde yapılmasından korkar. Tekrar meydan okuyoruz, gelin, “evet” deyin; güveniyorsanız, yüreğiniz yetiyorsa, inanıyorsanız, sizin yargı kolları başkanınızın hazırladığı o iddianameye, o paçavraya güveniyorsanız, gelin, “evet” deyin; tüm millet izlesin, tüm millet görsün. (CHP sıralarından alkışlar) Hani diyordunuz ya “Bir aya kadar insanların içine çıkamayacaklar, birbirlerinin gözünün içine dahi bakamayacaklar.” diyordunuz ya biz buradayız, herkesin gözünün içine bakıyoruz, alnımız açık, başımız dik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT EMİR (Devamla) - Hiç kimseden korkmuyoruz, hiçbir şeyden çekinmiyoruz; sizin paçavra iddianamelerinizden de hiç korkmuyoruz ama siz de millettten korkmayın; milletin o sarsılmaz vicdanından, ferasetinden korkmayın; gelin, yayınlayın cesaretiniz varsa, herkes görsün.

Bakın, elimde bir haber var Yeni Şafaktan alınmış; 99 yılında bir gazeteci, Ahmet Taşgetiren gidiyor, Tayyip Erdoğan’la görüşüyor Pınarhisar Cezaevinde. Tayyip Erdoğan “Canlı yayın istiyorum, canlı yayın; beni canlı yayına çıkarın.” diyor Tayyip Erdoğan. 99’daki Tayyip Erdoğan’a sesleniyorum: Sen nasıl yirmi yedi yıl önce canlı yayın istediysen biz de bugün canlı yayın istiyoruz; duruşmaların canlı, açık açık yayınlanmasını istiyoruz. Hodri meydan! Cesareti olan “evet” desin, elini kaldırsın.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Oylayayım, sonra söz vereyim.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Akçay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Ankara Milletvekili Murat Emir’in (2/3114) esas numaralı Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Emir’e diyorum ki: Ağır ol bakalım Sayın Emir. Sertab Erener’in güzel bir şarkısı vardı “Hişt hişt, sakın ol, sinirlerine hâkim ol.” Şimdi sinirlerine böyle kaptırıp öfkeye kapılıp da... Milliyetçi Hareket Partisi verdiği sözün arkasındadır ama Cumhuriyet Halk Partisi İç Tüzük 37’ye göre bunu gündeme getirdi diye “evet” diyecek hâlimiz de yok. Biz yaparsak Cumhur İttifakı olarak yapacağız bunları. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ee, hadi yapın!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Masumiyet karinesini ihlal etmiştir, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu İmamoğlu davasında masumiyet karinesine özenle dikkat ettik, dile getirdik ve uyduk bu ilkeye ama başta uymayan, Cumhuriyet Halk Partisidir. “Suçlu.” demek, “Suçlu.” diye hüküm vermek nasıl masumiyet karinesinin bir ihlaliyse “Pirüpak, tertemiz, suçsuz.” demek de -ki Emir, onu söyledi-karinenin ihlalidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - İşte “Şunu görsünler, bunu görsünler...” Vallahi yarın TRT’de yayınlanırsa herkesin ense tıraşını da millet görecek tabii.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

43.- Ankara Milletvekili Murat Emir ’in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, MHP Grup Başkan Vekilinden daha net, açık ve tavırlı bir duruş beklerdik.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Daha ne bekliyorsun, daha ne diyeceğim?

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, bu madde doğruysa, Genel Başkanınız bunu böyle söylediyse arkasında durursunuz, “evet” dersiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Efendim “Biz getireceğiz.” Getirin kardeşim, ne zaman getireceksiniz, Basra harap olduktan sonra mı getireceksiniz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) - CHP’nin teklifiyle değil, kendimiz veririz.

MURAT EMİR (Ankara) - Bize “Sakin olun.” diyor. Doğru, sakın olmak iyidir. Bizim yüreğimiz yanıyor, biz sekiz ay iddianame bekledik, bizim seçilmiş arkadaşlarımız cezaevinde tutsak tutuluyor. 16 milyon İstanbulunun Belediye Başkanı demir parmaklıklar arkasında; yüreğimiz yanıyor, isyanımız bunadır, kızgınlığımız bunadır.

Ve Sayın Akçay, bir şarkıyla bana hitap ettiniz, ben de size bir şarkıyla hitap edeyim: “Bekledim de gelmedin/Gözyaşımı silmedin.” (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Akçay, buyurun.

44.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay ’ın, Ankara Milletvekili Murat Emir ’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi kendi gündemine hâkim bir partidir. Biraz daha bekleyin, sabırlı olun. “Yüreğimiz yanıyor.” diyorsunuz, vallahi kendi yüreğinizi kendiniz yakıyorsunuz. Bu kadar ağır iddia ve ithamlara karşı Cumhuriyet Halk Partisinin kurumsal yapısına, tüzel kişiliği arasına bir set çekmediniz; balıklama bu iddiaların geçersiz olduğunu iddia ederek savunmaya başladınız ve davanın bir tarafı hâline getirdiniz. CHP’ye de yazık ediyorsunuz siyaseten.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Ya basbayağı güzel şeyler söylediniz, şarkılar söylediniz.

Sayın Emir, buyurun, sataşmadan buyurun.

45.- *Ankara Milletvekili Murat Emir 'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay 'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MURAT EMİR (Ankara) - Yok, ben sataşacağım Sayın Başkan, söylüyorum çünkü Sayın Akçay çırpındıkça batıyor, kurtulacak yeri yok. Bir önceki cümlesinde “Masumiyet karanesi.” diyor, “Biz masumiyet karanesine çok dikkat ettik.” diyor; bir sonraki cümlesinde “Bu kadar kir ile Cumhuriyet Halk Partisi kurumsallığı arasına bir bariyer çeksin.” diyor. Bu nasıl bir çelişki?

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Masumiyet karanesinin ihlali değildir benim söylediğim.

MURAT EMİR (Ankara) - Ama Sayın Akçay, Cumhuriyet Halk Partisi kurumsallığını öyle konuşurken dikkatli olacaksınız, orada duracaksınız. Biz yüz iki yıllık partiyiz, savaş meydanlarında kurulmuş bir partiyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Yok, değil; doğru değil, doğru söylemiyorsun.

MURAT EMİR (Ankara) - Siz bize öyle ayaküstü böyle konuşamazsınız; bu, bir.

İkincisi, ilk cümleler doğruysa -ki doğru- bir önceki cümlelere sadık kalın ve bu arkadaşlarımızın masum olduğunu, hâlâ haklarında bir hüküm kurulmadığını hatta duruşmaların bile başlamadığını bir an için hatırlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akçay.

46.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay 'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir 'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Ben bu tartışmayı devam ettirmenin bir faydası olduğunu düşünmüyorum. Ama vallahi yeri gelirse size CHP'nin tarihini de öğretirim burada. Öyle, savaş meydanlarında kuruldu vesaire, ayrı bir tartışma konusu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, benim söylediğimde masumiyet karanesinin bir ihlali yok. Burada, Milliyetçi Hareket Partisini örnek alsaydınız benim dediğim gibi yapardınız. Bu vahim, ağır iddialara karşı kurumsal yapınıza bir set koyardınız ve yargıya havale ederdiniz.

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Hangi yargıya?

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Binlerce avukatınız var; hem avukatlık hem hâkimlik olmaz, siz hem hâkimlik hem avukatlık yapıyorsunuz. Bakın, yine masumiyet karanesini dikkate alarak konuşuyorum, suçlama getirmiyorum ama olan suçlamaya karşı Cumhuriyet Halk Partisi gibi önemli, değerli, büyük bir partinin arasına set çekmeniz ve bu iddialarla anılmaktan partiyi kurtarmanız gerekir diye bir siyasi değerlendirme yapıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Yani buna da siz saygı gösterin. Bakın, ben saygıyı içeren bir ifadede bulundum. Yani artık dolayısıyla yüreğinizin yangını -inşallah bu yargı bir an evvel sonuçlanır- söner diyorum, öyle temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

47.- Ankara Milletvekili Murat Emir 'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay 'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Akçay, siz bizim partiyi kurtarmamızı boş verin de ben sizi kafa karışıklığından kurtarayım. Siyasette kimi iddialar olur; hele hele bir kişi, bir kadro Türkiye’de Cumhurbaşkanlığını almak üzere ise, halkın çok büyük bir bölümünden destek görüyorsa ona her türlü saldırı olur. O kişi de “Veremeyeceğim hiçbir hesap yok.” diyor. Biz arkadaşlarımızın yargılanmasından rahatsız değiliz; tam tersine, yargılanmadan tutuklanmasından rahatsızsınız, iddianameyi yedi ay beklemlerinden rahatsızsınız, delilsiz dosyalardan rahatsızsınız, “Herkesi alalım, iş adamlarını alalım, çocuklarını alalım, şirketlerine çökelim, özel kalemelerini alalım, korumalarını alalım; konuşuralım, delil koyalım.” anlayışından, düşman hukukundan rahatsızsınız.

Şimdi, böyle bir düşman hukukunun olduğu yerde peşinen “Siz suçlusunuz, siz suçlanıyorsunuz, bir kenarda durun.” demek kimsenin haddi değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Biz de öyle bir şey demedik ya! Bu kadar alevlenme yani.

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Siz daha masumiyet karinesinin nasıl yaşama geçirileceğini söylemiyorsunuz, bu kişileri peşinen suçluyorsunuz, “Dışarıda tutun.” diyorsunuz. Oysa ben buradan “Aklan da gel.” diyenlere haykırıyorum ki bizim arkadaşlarımız hiçbir zaman kara olmadılar, aklanacak hiçbir şeyleri yok. Adil ve bağımsız mahkemelerde, halkın gözü önünde, TRT’nin canlı yayınında yargılanmak istiyorlar. Siz de buna “evet” diyemeyecek kadar korkaksınız! (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Ya böyle sabaha kadar devam edecek, öyle görünüyor.

Sayın Akçay, buyurun.

48.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay 'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir 'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Şarkıyla başladık, şarkıyla bitirelim en güzeli.

Şimdi, vallahi yürek yangını söneceğe benzemiyor. Yine, Muazzez Ersoy’undu galiba, “Güz Gülleri” gibi hiç baharı yaşamazsınız bu gidişle yani tavsiyelerimize uyarısanız seviniriz.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Ben bir şey demiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altunsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) ³

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

26 Kasım 2025 tarihli 22'nci Birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 6'ncı maddesi kabul edilmişti.

7'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Mehmet Karaman

Mersin

Denizli

Samsun

Birol Aydın

Medeni Yılmaz

Mustafa Bilici

İstanbul

İstanbul

İzmir

Necmettin Çalışkan

Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Turhan Çömez

Şenol Sunat

Ayyüce Türkeş Taş

Balıkesir

Manisa

Adana

Yüksel Arslan

Selcan Taşcı

Mehmet Mustafa Gürban

Ankara

Tekirdağ

Gaziantep

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir vergi yasası görüşüyoruz. Vergi yasasıyla beraber deprem bölgesindeki bir vergi skandalını sizinle paylaşmak istiyorum.

Bildiğiniz gibi, 6 Şubat depremi dolayısıyla deprem bölgesine yönelik mücbir sebep hâli ilan edilmişti, süre 30 Kasım itibarıyla doldu. Bunun tekrar uzatılması gerekir çünkü henüz deprem bölgesinde hayat normale dönmüş değil. Kamu taahhüdünü yerine getiremedi belirli sebeplerle, madem

³ 239 S. Sayılı Basmayazı 20/11/2025 tarihli 20'nci Birleşim Tutanağı'na ektir.

kamu görevini yerine getiremedi, hayat normale dönmedi; bunun için de bu bölgedeki mücbir sebep hâlinin bir defaya mahsus olmak üzere uzatılması gerekir. Esasen burada yapılması gereken ikinci bir husus ise bir defaya mahsus olmak üzere buradaki vergi borçlarının silinmesi.

Şimdi, gelelim bahsettiğim skandala, skandal şu: Mücbir sebep var; bundan dolayı doğal olarak mükellefler vergilerini, SGK primlerini geç ödediler ama bugün Maliye Bakanlığı gelmiş, geriye dönük SGK primi tahakkuk ettiğinden ama ödenmemiş sayarak buradaki mükelleflere yüzde 25 oranında vergi cezası yazıyor, yüzde 25 de faiz uyguluyor yani 1 milyon lira SGK priminden dolayı eğer bir erteleme söz konusu ise bugün 500 bin lira geriye dönük faiz ve vergi olarak isteniyor. Bu konuda yapılması gereken şey, ilgili maddeye ekleme yaparak -88'inci maddeye- mücbir sebebin de SGK primlerine yönelik af getireceği ortaya konmalı.

Burada ikinci önemli skandal -ki çok daha büyük skandal- şu: Mücbir sebep bitti, insanlar vergilerini ödeyecekler “Taksitlendirme yapın.” diyor ama taksitlendirme yapmak üzere vergi dairesine giden bir mükelleften karşılığında teminat isteniyor. Bu adama ev temin etmemişsin, evi yok; arabası gitmiş; temin vereceği, teminat göstereceği değeri olan herhangi bir malı olmadığı için taksitlendiremiyor, cezaya düşüyor. Kaldı ki deprem bölgesinde zaten kamunun yaptığı evlerin, TOKİ'nin evlerinin bile hâlen daha tapusu yok. Dolayısıyla da taksitlendirme yapılırken bu teminat meselesinin mutlaka ortadan kaldırılması gerekir. Bu bölgedeki insanların neyi teminat vermesini bekliyorlar, anlamak mümkün değil. Belli ki buradaki arkadaşlar deprem bölgesinin gerçeklerinden uzak; masabaşında orayı normal, olağan hayatın devam ettiği herhangi bir yer zannederek burada bir teminat talebinde bulunuyorlar.

Burada yapılması gereken bir başka önemli husus ise şu: Deprem bölgesinde stok sıfırlaması yapmamış olanlar; zamanında can havliyle, başka sebeplerle deprem bölgesinin uzağında yaşamış, yakınlarını kaybetmiş bu insanlar eğer stokla ilgili bilgi vermemişlerse mesela, düşünün ki bir eczacı eczanesi tamamen yerle bir olmuş, bugün Maliye gelip “Senin eczanende stok olarak şu kadar rafta ürün görünüyordu, bunların hiçbirisi şu anda yok, öyleyse hepsini sattın, para kazandın, gel vergisini öde.” diyor. Bu da bir skandal olarak karşımızda duruyor. Benim talebim şudur: Deprem bölgesine yönelik Sayın Bakan özel bir komisyon kurmalı, bütün kanunları da yönetmelikleri de işleme koyarken oranın özel durumları itibara alınarak buna uygun şekilde iş yapılmalı. Deprem bölgesinde TOKİ hâlen evleri teslim etmedi, iş yerleri teslim edilmedi; kaldı ki teslim edilen yerlerde de bir dünya sorun var. Bir başka problem olarak da bir insandan alelacele, TOKİ'den konut aldığına dair imza atması isteniyor; imza attıktan sonra da kira yardımı kesiliyor, konteynerlerden tahliye ediliyor ve bütün borçlar üzerine bir şekilde tahakkuk ettiriliyor. Hâlen hayat normale dönmedi, öyleyse şartların da tekrar gündeme getirilmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Ben, tekraren, mücbir sebepteki borçların tekrar ertelenmesi, mümkünse silinmesi talebimi yineliyorum.

Son olarak da AK PARTİ'li arkadaşlara: Bu TRT'yle ilgili ifademın neyine alındınız, neden alındınız hâlen anlayabilmiş değilim. Lütfen, buradan birileri çıkıp hangi cümlemiz yanlıştı, bunu da izah ederse çok memnun olacağız. Gerçekten, TRT, bu milletin bütün kesimlerine hitap etmesi gereken bir kurum, net olarak haksızlık yapıyor, bu haksızlığa rağmen bunu savunma imkânı yok ama eğer cümlelerimizde yanlış bir ifade varsa bunun da buradan ifade edilmesini talep ediyor, aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.23

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.56****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Mustafa Gürban.

Buyurun Sayın Gürban.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 7'nci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Sunulan teklifle “emlak vergisi değerinden az olmamak üzere beyan edilen devir ve iktisap bedeli” şeklindeki ibarenin netleştirilmesi öngörülmektedir. Böylece, tapu harcı matrahında emlak vergisi değeri alt sınırının vurgulanması ve gerçek bedelin beyan edilmemesi hâlinde uygulanacak cezanın ağırlaştırılması amaçlanmaktadır. Gayrimenkul devir ve iktisaplarında beyan edilen bedellerin çoğu zaman emlak vergisi değerinden farklılaştığı ve gerçek satış bedellerinin daha yüksek olduğu bilinen bir olgudur. Sorunun temelinde yüzde 4 olan tapu harcı oranı, vergi bilincinin düşüklüğü ve emlak vergisi değerlerinin piyasa değerlerinden kopuk olması gibi yapısal nedenler bulunmaktadır. Salt ceza oranını artırmak bu yapısal unsurlar değişmeden mükellef davranışını kalıcı biçimde düzeltmeyecektir. Cezacı yaklaşım ile sonuç üretmek yerine, ihtilaf ve kayıt dışılık teşvik edilecektir. Cezaların caydırıcı olabilmesi için adil, orantılı ve öngörülebilir olması gerekmektedir. Gerçek bedelin eksik beyanı çoğu durumda doğrudan oransal yüksekliğe sahip tapu harcı yükünden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, yalnızca ceza oranını 1 kata yükseltmek suçun ağırlığıyla orantısız bir yaptırım doğuracaktır, idari uyumsuzlukları ve dava yükünü artıracaktır. Etkin bir vergi politikasının cezayı büyütmekten ziyade doğru beyanını kolaylaştıran ve teşvik eden mekanizmalarla desteklenmesi gerektiği açıktır. Madde 9'la önerilen ibare değişikliği, harç matrahına ilişkin cümlelerin dilsel niteliğini artırmakla birlikte temel uyum sorununu gidermiyor. Emlak vergisi değerinin alt sınır olarak korunması değer tespitlerinin piyasa gerekliliğinden kopuk olduğu durumlarda beyan sapmasını azaltmıyor; aksine, yüksek harç yükü varlığını sürdürdükçe tarafların beyanını düşük tutma eğilimini güçlendiriyor. Bu çerçevede metin netleştirilmesi uygulamada sınırlı fayda sağlayacak ancak yapısal uyumsuzluklar giderilmedikçe beklenen gelir ve uyum artışı gerçekleşmeyecektir. Sonuç itibarıyla, madde 7'de cezanın 1 kata çıkarılması ve madde 9'daki ibare netleştirilmesi mevcut yapısal sorunları çözmeyen, cezacı ancak sonuç üretmeyen bir yaklaşıma işaret etmektedir. Düzenlemeler bu hâliyle beyan uyumunu artırmayacaktır, kayıt dışılığı teşvik edecek, idari yük ve uyumsuzlukları büyütecek ve vergi adaletini güçlendirmek yerine zayıflatıcı etkiler doğuracaktır.

Değerli milletvekilleri, bu tartışma yalnızca tapu harcına ilişkin değildir. Ülkemizdeki vergi politikasının temel yanlışlarını görürüz kılan örneklerden sadece biridir. Vergi yükü giderek yoksulların ve ücretli çalışanların omzuna yüklenmektedir. Dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payı yüzde 65-70 bandında seyretmektedir, Bu oran dünya örneklerinin çok üzerindedir. Dar ve sabit gelirli

vatandaş gelirinin büyük bir bölümünü tüketime ayırmak zorundadır. Bu durum onların en yüksek vergi yükünü taşıdığı anlamına geliyor. Yüksek vergi gruplarıysa çeşitli istisna ve muafiyetlerle korunmaktadır. Oysa vergi hukukunun ve kamu maliyesinin temel ilkesi adalettir. Vergi adaleti olmadan ekonomik adaletten, toplumsal adaletten söz etmek mümkün değildir. Sürekli, kapsamlı vergi reformu söylemi duyuyoruz fakat Genel Kurula sevk edilen hiçbir teklifte bu reform iradesinin izi bile görülüyor. Bugün vergi mevzuatı kırk yamalı bohçaya çevrilmiş durumdadır. Bu sistemde ne tahsilatı sağlıklı yapabiliyorsunuz ne de mükellefin güven duyacağı bir düzen inşa edebiliyorsunuz. Yükü hafifletmek yerine cezayı artıran, yapıyı sadeleştirmek yerine karmaşıklaştıran, adaleti güçlendirmek yerine güvensizliği büyüten bir yaklaşım gerçekten çözüm değildir. Gerçek çözüm adil, dengeli, tabana yayılmış, sade, öngörülebilir ve gelir-servet üzerinden artan oranlı bir vergi sistemidir.

Yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde geçen "yer alan" ibaresinin "bulunan" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Hüseyin Olan	Ferit Şenyaşar
Mardin	Bitlis	Şanlıurfa
Nevroz Uysal Aslan	Özgül Saki	Gülderen Varlı
Şırnak	İstanbul	Van

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gökhan Günaydın	Aliye Timisi Ersever	Ömer Fethi Gürer
İstanbul	Ankara	Niğde
Gülcan Kış	İlhami Özcan Aygun	Elvan Işık Gezmiş
Mersin	Tekirdağ	Giresun

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Van Milletvekili Gülderen Varlı.

Buyurun Sayın Varlı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve bizi izleyen tüm halklarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, torba yasa yönteminin evrensel hukuk ilkelerine aykırı olduğunu belirtmek istiyorum çünkü bu yasa tekliflerinde birden fazla konuyu ele alan maddeler yer alırken, detaylı bir yoğunlaşma ve fikir birliği olmadan yasalaşmaktadır.

Bakın, görüşülen torba yasada yalnızca teknik maddeleri değil dar gelirlinin, emekçinin, küçük esnafın, kiracının, emeklinin sırtına yüklenen ağır bir vergi anlayışını konuşuyoruz. Sadece 7'nci

maddeyle değil, gayrimenkul satışlarında gerçek satış bedelinin düşük beyan edilmesi hâlinde vergi ziyayı cezasını yüzde 25'ten yüzde 100'e çıkaran bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Şimdi, bu düzenleme konut alım satım maliyetlerini artırarak, nefes almayan yurttaşın barınma sorununu daha da derinleştirecektir ve adil olmayan bir cezalandırma mekanizması yaratılacaktır. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisindeki ilk adımından ileri gitmeyen ve zorluklar yaşayan halklar şimdi barınma sorunuyla karşı karşıyadır.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede satış bedellerinin düşük gösterilmesinin sebebi vatandaş değildir, sebep yüksek tapu harçları ve belirsiz beyan mekanizmalarıdır yani sistemin yanlış dönen çarklarıdır. Sonuç, harç oranları düşürülerek, sistem sadeleştirilerek çözülmesi gerekirken cezaları artırarak adalet değil yeni mağduriyetler yaratılmaktadır. Adaletsizlik her alanda derinleşiyor, bu ülkeye yazık, bu halklara yazık. Siz de biliyorsunuz ki gerçek satış bedellerinin düşük beyan edilmesinin asıl nedeni yüksek tapu harcı oranlarıdır. Gerçek emlak değerlerinin kime ve neye göre belirleneceği konusundaki muğlaklık uygulamada sorunlara yol açacaktır. Çözüm cezayı artırmak değil harç oranlarını düşürmek ve beyan sistemini sadeleştirmektir. Adaletli ve şeffaf çözümler yerine cezai uygulamalar sorunu çözmez, aksine yeni sorunlar ortaya çıkartır.

Sayın milletvekilleri, bu ülkede vergiler “az kazananan az, çok kazananan çok” ilkesine göre değil az kazananan daha çok mantığıyla toplanmaktadır; buna son verin. Dar gelirlilerin kira gelirine, ikinci el araç satışına, küçük işletmelere, emeğiyle geçinenlere yönelmek yerine, sermayenin ödediği vergilerin toplam vergi gelirlerinde yüzde 20'lere bile ulaşmayan payına bakın. Eğer gerçek kayıt dışılıkla mücadele etmek istiyorsanız; emekli yoksulluğunu gidermek, vergi politikalarında toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetmek, kadın emeğini görünür kılmak ve vergi adaletini sağlamak istiyorsanız torba yasalarla değil köklü ve yapısal vergi reformlarıyla hareket etmeniz gerekiyor. Sermayeyi koruyan anlayış değişmeden bu ülkede vergi adaleti asla sağlanamaz.

Şimdi, başka bir konu: Van-Hakkâri yolu artık bir ulaşım yolu olmaktan çıkıp felaket yoluna dönüşmüş durumda. Bu yolda yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet diliyorum, halklarımıza başsağlığı diliyorum. Bakın, İnşaat Mühendisleri Odası Van Şubesinin açıklamasında ifade ettiği gibi, bu yollarda kazaların temel nedeni sürücüler değil yolun mühendislik hatalarıdır; yaşanan ölümler kader ya da talihsizlik değil, açıkça, önlenbilir ihmallerdir. Bu yolda araçlar virajı alamıyor, yol savuruyor. Ayrıca bariyerler ve uyarılar da yetersizdir. Bu yolun canlarımızı almaması için güzergâhların tamamının mühendislik kriterlerine göre yeniden ele alınması gerektiğini Van İMO da belirtiyor.

Buradan Ulaştırma Bakanlığına açıkça çağrıda bulunuyorum: Van-Hakkâri yolu kader değildir; bu güzergâhın bir an önce teknik standartlara uygun hâle getirilmesi, gerekli tedbirlerin alınması bölge halkının yaşam hakkı için zorunluluktur. Ölüm tuzağına dönüşen bu ve benzeri yollar için acil çözümler gerekiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan Aygun.

Buyurun Sayın Aygun. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkanı, değerli vekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

239 sıra sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde söz almış bulunuyorum.

Yine bir çorba kanunla karşı karşıyayız; bu kanun vergideki adaletsizlikleri daha da çorba hâline getirecek. Bütçede ortaya çıkan açıkları vatandaşın tepesine binerek çözmeye çalışan bir ekonomik düzenden bir sonuç beklemek abesle iştigaldir. 2026 bütçesinde iktidarın hedefi 15 trilyon 600 milyar lira vergi almak, bu da demektir ki saniyede tam 495 lira vergi alacağız ama ne acı ki bu vergi yükü zengine değil daima düşük ve orta gelirli vatandaşa yönelik. Devletteki tüm ihaleleri alan Cengiz İnşaatın vergileri sürekli affediliyor. AK PARTİ Cengiz İnşaatın 2005-2009 yılları arasında 300 milyon dolarlık vergi borcunu sildi ama depremzedelere bugün 26,5 milyon dolar bağış yaptı, bu da vergiden düşüyor. Cengiz Holdingin yaptığı bu yardım son on bir yılda devletten aldığı tam 19,7 milyar liralık devlet ihalelerinin sadece yüzde 2,5'u değerli arkadaşlar; bu nasıl bir ayrıcalıktır merak ediyorum.

7'nci maddeyle gayrimenkullerin devir ve iktisaplarında emlak vergisi değerinden az olmamak üzere, mükelleflerce beyan edilen alım satım bedeli üzerinden tapu harcı hesaplanmaktadır. Eğer vatandaş alım değerini az gösterirse, bu da tespit edilirse aradaki farka ilişkin tapu harcı cezası yüzde 25'ten yüzde 100'e çıkacak. Gayrimenkulün alım satımında beyan olunan emlak vergileri ile gayrimenkulün gerçek alım satım beyanı arasındaki fark esasında yüzde 4'lük harcın yüksekliğinden kaynaklanıyor. Yüzde 2 satıcıdan, yüzde 2 alıcıdan vergi alınıyor, bu da kayıt dışı vaziyeti artırıyor. Ceza oranını artırmak sonuç getirmeyecektir, tam aksine, kayıt dışılığı daha da arttıracaktır. Vergi sistemimiz adil ve orantılı değil; pırlanta, altın, elmas gibi kıymetli madenler KDV'ye tabi değil ama elektronik kitap ve benzeri yayınların elektronik ortamda satışında 1/1/2019'dan itibaren KDV yüzde 18. Bu arada çiftçiye hiç kıyak yok, tarımda büyük bir küçülme var, gıda bekamız kalmıyor. Benzinde ÖTV 11,96 liraya, motorinde 11,22 liraya, LPG'de ise 9,19 liraya yükseldi. Bu rakamların üzerine bir de -bunlar yetmiyormuş gibi- yüzde 20 KDV var. Çiftçiye mazotta KDV ve ÖTV'yi acil olarak sıfırlamamız gerekiyor, çiftçiye daha fazla destek vermemiz gerekiyor.

Ekonomi yönetimine buradan sesleniyorum: Bizi dinlemiyorsunuz, makyajlı olsa da TÜİK rakamlarına bakın çünkü TÜİK verileri tarımdaki çöküşü tam anlamıyla ortaya koyuyor. Türkiye ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 3,7 büyürken tarım sektörü ise tam tersine, yüzde 12,7 küçüldü yani sert bir çöküş var. Yani tarım son yirmi yedi yılın en büyük küçülmesini yaşıyor.

AK PARTİ yönetimine sesleniyorum: Zoru başardınız, bu kadar bereketli topraklarda çiftçiye toprağa küstürüp ithalatı patlattınız. İnşaat büyüyor ama tarım büyümeyen tek sektör. Birinci çeyrekte binde 7 küçüldü, ikinci çeyrekte yüzde 5,5 küçüldü, son çeyrekte ise yüzde 12,7 küçüldü; durum vahim arkadaşlar. Gıda enflasyonunda 1'inciyiz. Tarımdaki küçülme gıda enflasyonunda Avrupa 1'inciliğimizi de kimseye kaptırmayacağımızın göstergesi.

Yakın zamanda Papa İznik'i ziyaret etti. İznik'teki bir brokoli üreticisi 10 liraya, 20 liraya tarladan brokoli satarken marketlerde 700 gramının 70 lira olduğunu söylüyor. Yani bu adalet nedir, anlamış değiliz.

Tarladan sofraya kadar gıdanın her aşaması keşmekeş içinde. Çiftçi sahipsiz. Çiftçiye sırt dönmek bu ülkeye yapılacak en büyük hainliktir değerli arkadaşlar. Mercimekte, nohutta ithalat vatandaşı etten sonra bakliyatı da yiyemez hâle getirir. Kendinize gelin artık, yeter artık, yeter diyoruz size.

Tüm ülkede susuzluk artıyor, susuzluk yaşanıyor ama kimse bunu görmüyor. Türkiye kuraklığa giderken hiçbir konuda yatırım yok. Vatandaş susuz bırakıp vergiye gelince ise tepesine çıkıyorsunuz. Vatandaşa ne veriyorsunuz ki vergi istiyorsunuz? Bu vergiyi vatandaşa hizmet olarak döndürmüyorsunuz.

Sürdürülebilir çevre, sürdürülebilir iklim ve tarım; başka seçeneğimiz yok değerli arkadaşlar. Ormanlarımız cayır cayır yanıyor, ortada uçak yok. Bunun sonucunda sıcaklıklar artıyor. Yurt genelinde yağış yok, barajlar boş ama vergi artışı dışında hizmet yok.

İktidara sesleniyorum: Elinizi vatandaşın cebinden çekin, sizden umut yok, derhâl erken seçim. Çare Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında ve ülkeyi yönetmekte diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Tekirdağ'ı devamlı gündeme getiriyorum. Tekirdağ'da 100 liralık vergi veriyoruz, bugüne kadar maalesef 4,5 lira yatırım almışız, Tekirdağ sahipsiz değil diyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Tekirdağ'da baraj istiyoruz, Tekirdağ'da yatırım istiyoruz, Tekirdağ'da yol istiyoruz. Ulaştırma Bakanına sesleniyoruz, diyoruz ki: Süleymanpaşa'dan Gümüşyaka'ya kadar olan kavşaklara dalçık yapın, vatandaşlar orada kuyrukta beklemesin ama duyan yok. Diyoruz ki: Gelin, su kaynakları üretiniz ki büyükşehir sıkıntı yaşıyor, yerin 450-500 metresinden su çıkıyor, elektrik faturası o biçim ama "baraj" dediğin zaman yok. Ya "Bin Köye Bin Gölet Projesi" dediniz, Tekirdağ'da da vardı, hepsi hayal oldu. AK PARTİ ne demek? Hayal demek. Gerçek? Cumhuriyet Halk Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi diyorum. Ama şunu bilin ki... Ulaştırma Bakanı dedi ki: "Tekirdağ'a Çorlu Atatürk Havalimanı yaptık." Ya, arkadaşlar, havalimanına uçak inmiyor, uçak. İsmi Atatürk yaptınız, bari Atatürk'e saygınız olsaydı da o havalimanına uçak indirseydiniz ama vergiye geldi mi alıyorsunuz, hizmete geldik mi, yok. Artık buna son diyeceğiz, Tekirdağ hakkını alacak. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Birol Aydın

Mersin

Denizli

İstanbul

Mehmet Karaman

Medeni Yılmaz

Mustafa Bilici

Samsun

İstanbul

İzmir

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

Turhan Çömez

Şenol Sunat

Selcan Taşcı

Balıkesir

Manisa

Tekirdağ

Ayyüce Türkeş Taş

Yüksel Arslan

Adana

Ankara

Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahipleri:

Gökân Günaydın

Aşkın Genç

Ömer Fethi Gürer

İstanbul

Kayseri

Niğde

Aliye Timisi Ersever

Gülcan Kış

Elvan Işık Gezmiş

Ankara

Mersin

Giresun

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanımız göreve geleli iki buçuk yıl oldu. İrrasyonel politikaların ardından kimi adımlarını hepimiz tedbirli bir iyimserlikle desteklese de önümüze gelen bu düzenleme gösteriyor ki politikaları ruhunu, tamamen dar gelirli vatandaşımızın omzuna yüklediği yükten alıyor. Alınan mali tedbirlerin, bakıyoruz, yüzde 85'i geniş halk kesimlerine, yüzde 15'i yüksek gelir gruplarına yönelik, bu da kantarın topuzunu ne denli kaçırdığının göstergesi olarak karşımızda duruyor. Vatandaş "Bollukta herkes cömerttir. Marifet, yoklukta adaleti sağlamaktır." sözünün karşılığını görmek istiyor artık.

Teklifin birkaç maddesine değineceğim ve bunlarla alakalı bazı öneriler de sunacağım: 12'nci maddede öngörülen değişikliğin öğrenciyi koruma ve enflasyonu düşürme motivasyonu taşımasını elbette önemsiyoruz ancak bu yapılırken, esasında kâr amacı gütmemesi gereken bu üniversitelerin maliyet gerekçesiyle akademik ve idari personel için güvencesiz çalışma ortamı oluşturma tehlikesine yönelik tedbir de mutlaka alınmak zorunda. Ücret artışlarına bir üst sınır getirilmeli, bu sınır TÜFE ile Yİ-ÜFE ortalamasını aşmamalı. Böylece ne öğrencilerimiz öngörülemez ücret artışlarına ezdirilir ne de üniversiteler sınırsız bir serbestlik sahibi olur.

Teklifin 1'inci ve 2'nci maddeleri hem kira enflasyonunu artıracak hem de zaten geçim sıkıntısı yaşayan küçük ev sahipleri ve kiracıları olumsuz etkileyecek maddeler. Ekim ayında kira enflasyonu yüzde 66 olarak açıklandı. Kira gelirindeki istisnanın daraltılması ve konut kredisi faizlerinin gider yazılamaması borçlanarak ev alan vatandaşları ağır bir yükün altına sokuyor. Buna karşılık çoklu mülk sahibi yatırımcıları neredeyse hiç etkilemiyor. Bu durum vergi adaletini bozduğu gibi barınma krizini de derinleştiriyor. Oysa, dar gelirliyi koruyan, çok mülk sahipleri ile tek konut sahibi vatandaşlar arasında hakkaniyetli bir ayırım yapıp kademeli bir modelle çözümü sağlamak mümkün olabilirdi.

Teklifin 10'uncu maddesine gelirsek, ikinci el araçlara getirilen binde 2'lik harcın, özellikle düşük gelirli vatandaşlarımızı koruyacak şekilde hem yaş hem de fiyat parametrelerini dikkate alarak kademeli bir uygulamayla düzenlenmesi gerekir. "12 yaşından büyük ya da 750 bin TL altındaki araçlar" denilerek harcın tamamından muaf tutulması söz konusu olabilir. 12 yaşından küçük, 750 bin ile 1,5 milyon TL arası araçlar için binde 1 uygulaması, daha üst segment araçlar için binde 2'lik uygulama gayet adaletli uygulamalar olabilecektir. Böylece hem piyasa dengesi korunur hem de vatandaşın alım gücü ezilmez.

Ayrıca, Türkiye de zaten araç vergilerinin en yüksek olduğu ülkelerden biri. Bu şartlarda getirilecek her yeni yük, piyasayı daha da kilitleyecek ve satışları düşürerek kayıt dışılığı da artıracak maalesef.

Teklifin 15'inci maddesiyle getirilen düzenleme, KDV Kanunu'nun "faaliyetin Türkiye'de yapılması" temel esasıyla çelişiyor. Türkiye'de faaliyet gösteren işletmeler, vatandaşlar en basit ticaretin KDV'sini öderken yabancı şirketlere tam KDV muafiyeti tanınması hem hukuku hem de vergi adaletini ağır biçimde zedeliyor maalesef.

Aynı mantık 30'uncu maddeye de yansımış. Gelir ve kurumlar vergisi açısından UEFA ve bazı yabancı tüzel kişilere muafiyet sağlanıyor, hatta tevkifat yoluyla alınan vergiler dahi kapsam dışı bırakılıyor. Yabancı şirketlerin tüm kazançlarını vergisiz şekilde ülkesine götürmesine imkân sağlayacak bir düzenleme ve biz bunun adına asla teşvik diyemeyiz. Bunun adı olsa olsa güçlüye ayrımcılık tanımak, vergi adaletini sistemli biçimde ihlal etmek demektir.

Bu nedenle, yapılması gereken açıktır. Tam vergi muafiyeti yerine kısmi vergi indirimi getirilebilir, KDV'nin tamamen sıfırlanması yerine makul bir oran olan yüzde 10 uygulanabilir, gelir ve kurumlar vergisinde tam istisna yerine yüzde 50'lik bir muafiyet sağlanabilir. Böylece hem organizasyonların yükü hafifletilir hem de devletin vergi gelirlerindeki kaybı ortadan kaldırılmış olur. Vergi konusunda da ilkemiz net olmak zorundadır. Türkiye'de gelir elde eden herkes vergisini ödemelidir. Yerli işletmelere uygulanandan farklı bir rejimin yabancı şirketlere uygulanması eşit rekabet ilkesine de aykırıdır. Bu düzenlemelerle devlet eliyle yerli işletmeleri ikinci plana itmekten ve haksız rekabete sebep olmaktan başka bir şeye hizmet etmiş olmazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Sözün özü sayın iktidar, bu teklif, yükün büyük kısmını vatandaşa, esnafa KOBİ'ye, kiracıya, ücretliye, emekliye yüklediği için buna karşılık muafiyet ve istisnaları kamu kurumlarına, yüksek gelir gruplarına, yabancı organizasyonlara tanıdığı için grubumuz tarafından reddedilecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşçı.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ olarak, vergiyi bir ödev olmaktan çıkarıp da bilimsel bilgiye âdeta meydan okuya okuya oluşturulan ekonomik iflasın bedel sponsoru hâline getirildiği her türlü girişimin, bu teklif de dâhil karşındayız. Uçan kaçan kazlara yol verip de kümesteki kazlarda yolunacak tüy bırakmayan anlayışın karşındayız. Temel ihtiyaca kulak tıkayan, ücretli çalışanların vergi ve sosyal güvenlik yükünü azaltmamakta ısrar eden zihniyetin karşındayız.

Üzerine söz aldığım maddenin yani ikinci el taşıt alımlarında, geçmişte zaten uygulanmış olan, piyasaya etkisinin olumsuz olduğu zaten tecrübe edinmiş ve bu nedenle de yürürlükten kaldırılmış olan harç uygulamasının yeniden yürürlüğe konmasını öngören teklifin 8'inci maddesinin de yine karşındayız. Maddeyle deniyor ki: "İkinci el araca satış bedeli üzerinden binde 2 oranında harç alınsın." E, alınmış geçmişte, daha doğrusu alınmak istenmiş ama ne olmuş? Vatandaş ek maliyetten kaçmak için fiilen satış işlemi yapmamış, kayıt dışına yönelmiş. Şimdi, hele de bu ağır ekonomik koşullarda aynı sorunların tekrar edeceğini bile bile, ikinci el taşıt piyasasındaki hareketliliği ve piyasa canlılığını da sabote edercesine yanlışlığı, uygulanamazlığı da, az önce söylediğim gibi, tecrübeyle sabit olan bu uygulamayı geri getirme arzusunu anlamak gerçekten mümkün değil. Kaldı ki, sıfır olarak satılırken zaten katma değer vergisi ve zaten özel tüketim vergisi ödenen taşıta ikinci el satışta ek bir harç alınması, mükerrer vergilendirmeme kuralına da açıkça aykırı.

Değerli milletvekilleri, vergisini düzenli ödeyen vatandaşları cezalandıran, düşük ve orta gelirliyi cezalandıran, vatandaş yolunacak kaz gibi konumlandırıncı bu vergilendirme anlayışına karşı söyleyecek çok sözümüz var elbet ve fakat, Fatih surları aşmış, İstanbul'a girmişken kilisede hâlâ meleklerin cinsiyetini tartışan o Bizanslı rahiplere de dönmek istemiyoruz biz burada. Bu duvarların dışında ve ne yazık ki içinde de aslında neler olup bittiğinden, hafta sonu mesela Cizre'de yaşanan rezaletten bihabermiş gibi davranmak istemiyoruz. Gökte Allah, yerde biz şahidiz ki Türk devletinin onuru orada iki paralık edildi. Türk milletinin gururu, gözünün Türkiye Cumhuriyeti devleti topraklarında olduğunu bir gün olsun saklamamış olan bir küresel kuklanın ayaklarının altına serildi. Sizi bilmiyorum

arkadaşlar ama ben kendimi Yüzbaşı Selahattin'in Romanı'nın sayfalarında itilip kakılan o gariplerden biri gibi hissettim bu hafta sonu. Bir yandan ekümenik isyan, bir yandan Kandil'deki inlerinde bitki kanlananların böğürtüleri, aynı anda herkesin başkaldırdığı, neredeyse her mahalleye bir devletçik düşen, o romandaki tasviriyle bir evin kapısında Trabzon Rum İmparatorluğu temsilciliği, bir başka kapıda Pontus Rum Cemiyeti, bir başkasında Kürt krallığı, biraz ötede Kilikya temsilciliği gibi levhalara ve uydurma bayraklara -ki biz paçavra diyoruz bunlara- tanık olunan işgal İstanbul'undaymış gibi hissettim kendimi. Ya, arkadaşlar, sizin -bunu samimiyetle merak ediyorum- hiç mi yanmıyor içiniz sahiden, hiç mi "Dur!" deme sorumluluğu hissetmiyorsunuz üzerinizde? Sizlerin "Bu kadar da olmaz." demesi için daha ne olması gerekiyor bu ülkede? Yüzyıllık planları, emperyalizmi, BOP'u, GOP'u, bütün bunları bilmenize hiç gerek yok. Kolunda paçavra "patch"i, elinde uzun namlulu silahlarla sınırlarımız içinde değneksiz köydeymişçesine dolaşabilen o peşmergelerin bakışlarıyla horladığı, eli kolu bu Allah'ın belası süreçle bağlanmış olan o Özel Harekât polisimizin yüzündeki ifadeye bir bakın Allah aşkına, Cizre Emniyet Müdürünün sesindeki yalnızlığı bir duyun ya Allah aşkına! (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Nice evladımızı katletmiş bir kalleş çıkıyor ve "Askerinizi de öldürdük, polisinizi de öldürdük, öğretmeninizi de mühendisinizi de doktorunuzu da hemşirenizi de kadınlarınızı da bebeklerinizi de öldürdük ve bunların hiçbirisi suç değil." diyor ya, "Hiçbiri suç değil." diyor, "Sizi öldürmek bize hak." diyor. Kimliğinizi, arkadaşlar, kimliğinizi, onurunuzu, haysiyetinizi daha ne kadar bir günah gibi saklayacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bugün Tekirdağ'ın 3 Kemal'inden birisini, Namık Kemal'i anıyoruz ama yarınlarda diğer Kemal'imizi, Kemal'imiz gibi, Yahya Kemal gibi "Ölenler öldü, kalanlarla muzdarip kaldık/Vatanda hor görülen bir cemaatiz artık." demek için Türk milletinin bütün vekillerini bugün Namık Kemal gibi demeye ve gereğini de yapmaya davet ediyorum artık. "Felek her türlü esbabıcefasını toplasın gelsin/Dönersek kahpeyiz millet yolunda bir azimetten." Zira ancak hürriyetle efsunlanmış bir mücadele kurtarabilir her birimizi, ülkemizi bu fiili esareten diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Kayseri Milletvekili Aşkın Genç.

Buyurun Sayın Genç. (CHP sıralarından alkışlar)

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve bizleri ekranları başında izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz teklifin 8'inci maddesi kâğıt üzerinde bir noter harcı düzenlemesi gibi duruyor ama aslında hazinenin bütçe açığını nasıl kapatmayı tercih ettiğini bizlere gösteriyor. 2025 yılının ilk on ayında merkezî yönetim bütçe gideri 11 trilyon 592 milyar lira, gelir ise 10 trilyon 152 milyar lira yani sadece on ayda 1 trilyon 440 milyar liralık bütçe açığı verilmiş durumda. Bu her ay ortalama 144 milyar lira açık demek. Bu açığı nasıl kapatıyorsunuz? 2025 Ocak-Ekim döneminde tahsil edilen 8 trilyon 729 milyar liralık verginin yaklaşık yüzde 49'u KDV ve ÖTV'den gelmekte yani toplanan her 100 liralık verginin yaklaşık 49 lirası fişten, faturadan, pompadan, market rafından tahsil ediliyor. Toplam vergi gelirlerinde dolaylı vergilerin payı yüzde 63, dolaysız vergilerin payı ise yüzde 37. Başka bir ifadeyle, vergi yükünün üçte 2'si gelirine, kazancına göre değil, tükettiği kadar vergi ödeyen yurttaşlarımızın sırtında. Gelir vergisi toplam vergiler içinde yüzde 26 paya sahipken kurumlar vergisinin payı sadece yüzde 10. KDV, ÖTV, harçlar, damga vergisi derken bütçenin ana omurgası işçinin bordrosu, kiracının faturası, şoförün deposu üzerinden kurulmuş durumda.

Şimdi, gelelim harçlara... Hazine ve Maliye Bakanlığının ekim raporuna göre, 2024 Ocak-Ekim döneminde harç tahsilatı 154 milyar 2025 yılının aynı döneminde 254 milyar liraya ne yazık ki çıkmış, artış oranı yüzde 65. TÜİK'e göre Ekim 2025'te yıllık enflasyon yüzde 33 yani harçlardaki artış resmî enflasyonun yaklaşık 2 katı. Asgari ücret 2024'ten 2025'e yüzde 30 artarak net 22.104 liraya çıkarıldı, vergiler ise yüzde 50 ve 65 aralığında artırıldı. Harçlar enflasyonun 2 katı hızında büyüyor, ücretler ise bu hızın belirgin şekilde gerisinde kalmakta, bütün dengesizlik işte burada. Üstüne bir de şunu eklemek lazım ki hazine 2025 bütçesinde harç gelirleri için yaklaşık 282 milyar lira hedef koymuşken 2026'da bu kalemi yüzde 62 artırarak 459 milyar liraya çıkarmayı planlıyor. Bu sıçramanın önemli bir kısmı da bugün görüştüğümüz torba yasadaki yeni harçlarla, özellikle araç satışına getirilen noter harcıyla sağlanmak isteniyor. 8'inci madde tam da bu resmin mühendislik ayağıdır. Maddeyle, noterde yapılan sıfır araç tescillerinden ve tescilli ikinci el araçların satış ve devrinden satış bedeli üzerinden binde 2 oranında noter harcı alınıyor, üstelik asgari bin liranın altına düşmemek üzere.

Teklifin etki analizinde, 2024 yılında 9,2 milyon ikinci el, 1,3 milyon da sıfır araç satışı yapıldığı, bu hacim üzerinden 2026 yılı için yaklaşık 13 milyar lira ek gelir öngörüldüğü yazıyor. Yani hazine diyor ki: "Araç alım satımında noter masasına oturan her vatandaşın biraz daha alacağım, buradan da 13 milyarı devşireceğim." Bu noktada, 8'inci maddede yapılan şeyi şöyle okumak gerek: Zaten ÖTV ödenmiş, üzerine KDV ödenmiş, her yıl motorlu taşıtlar vergisi ödeyen, akaryakıtta tekrar ÖTV ve KDV'ye maruz kalan bir araç sahibi şimdi de aracını satarken "noter harcı" adı altında ikinci bir taşıt alım vergisine tabi tutulmakta. Bu vergileme adalet ilkesine açıkça aykırıdır. Aynı ekonomik varlık üzerinden ömrü boyunca defalarca vergi almaktasınız ama iş kurumların, yüksek kârlı şirketlerin, servetin vergilendirilmesine gelince aynı iştah ne yazık ki ortadan kayboluyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe açığını otomobil sahibi orta sınıfın noter masasına yeni bir vergi koyarak kapatamazsınız. Vergi adaletini zaten ÖTV ve KDV altında ezilen araç alıcısına ikinci bir taşıt alım vergisi getirerek sağlayamazsınız. Vergi sistemini daha da dolaylı, daha da adaletsiz, daha da parçalı bir hâle getiren bu düzenlemeyi kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Kaynağı, kayıt dışılığı azaltarak servet ve kâr üzerinden adil vergilemeyle lüks tüketimden, yüksek ranttan almanın gerekirken siz yine en kolay yolu seçiyor, noter masasından, fişten, pompadan vatandaşla uzaniyorsunuz.

Biz bu maddeye ve teklifin tümüne "hayır" diyoruz ve iktidarı bütçe açığını kapatmanın adresini bir kez olsun yurttaşın cebinde değil ayrıcalıklı kesimlerin bilançosunda aramaya davet ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde geçen "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Hüseyin Olan	Ferit Şenyaşar
Mardin	Bitlis	Şanlıurfa
Nevroz Uysal Aslan	Özgül Saki	Sırrı Sakık
Şırnak	İstanbul	Ağrı

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ağrı Milletvekili Sayın Sırrı Sakik.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sevgili arkadaşlar, herkese tekrar merhaba.

Ben, geçen gün burada, bu TÜİK'in verilerine göre bir harita yayınlanmıştı, bir dakikalık süre içerisinde bunu dile getirmeye çalıştım ama dramımı anlatamadım. Yine "bölücülük" dediler, yine "Kürt coğrafyası" dediler. Yine -nasıl bakarsanız, bakın- evet, Kürt coğrafyasında, TÜİK verilerine göre, bakın, Türkiye'nin en yoksul 16 ilinden bahsediyor. Bu yoksul iller sadece bugünün sorunu değil, bu yoksul iller cumhuriyetin kuruluşundan ta bugüne kadar hep böyle geliyor yani burada yoksulluğun sınırı hep Kürtlerin yaşadığı coğrafyada çizilmiş, öyle geliyor. Ne oluyor? Mesela, 1963 yılında, 1967 yılında Sanayi Bakanlığının açıklamaları var; şu 16 il aynen o gün de Türkiye'nin en yoksul illeri sayılıyorlar; o günden bugüne kadar hiçbir şey değişmiyor. O dönem, yıllar önce bu raporları düzenleyenler diyorlar ki: "Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki o iller arasında biri çıkıyor, biri iniyor." Doğrudur, mesela, ben hem Muş'ta vekillik yaptım hem Ağrı'da. En son sıralarda, Muş 80'inci olur, Ağrı 81 olur; Ağrı 80 olur, Muş 81'inci il olur çünkü hep böyle oldu.

Şimdi, bakın, bu gördüğünüz haritanın birçok versiyonu var: Yoksulluk haritası var, gelişmemişlik haritası var, kişi başına düşen millî gelir haritası var, sağlık sorunları var -biraz önce burada dile getirmiştım- işsizlik sorunu var, göç sorunu var. Bu harita işte böyle bir kader olarak hep önümüze koyuldu. Yüz yıldır böyle yapıldı. Sonra ne dediler? Dediler ki: "Ya, işte, PKK hep buna engel oldu." Bak, ben diyorum ki: PKK olmadan da hep yoksulduk, öyle PKK'ye falan sığınarak olacak işler değil, yüz yıldır bilinçli bir şekilde oluyor.

Bakın, İstanbul Sanayi Odasının bir açıklaması var. Ne diyor? 500 sanayi kuruluşunun, fabrikaların ismini sayıyor. Bunlardan sadece 2 tane Kürt coğrafyası var; biri Batman'da, biri Siirt'te ama diğer illere bakıyorsunuz, Antep'te 20'ye yakın fabrika var; Urfa'da yok, Muş'ta yok, Bitlis'te yok, Bingöl'de yok, Malatya'da yok, Şırnak'ta yok, Hakkâri'de yok. Bakın, bütün bölgede 2 fabrikanın dışında hiç fabrika olmadı. Şimdi, bu çok tesadüflerin sonucu falan değil. Bakın, o tarihlerde size söyleyeyim, o dönemin siyah raporları var. O raporları düzenleyenlerden Kürt illerini kapsayan umumi müfettişlik görevlerinde bulunan, daha sonra Millî Eğitim Bakanı ve Milletvekili olan Abidin Özmen tarafından devletin en üst kesimlerine "Gizli" ibaresiyle 1935 yılında yazılan dönemin İçişleri Bakanı Şükrü Kaya'nın takdiriyle siyah rapor: "Kürt nüfusu kontrol altına alınmalıdır. Kürt nüfusu göçe zorlanmalıdır. Kürt nüfusu asimile edilmelidir. Kürtlerden memur olmamalıdır. Kürtlerin yaşadığı yerlerin isimleri değiştirilmelidir. Onlara başka bir hukuk uygulanmalıdır." Sonrası Mehmet Barlas bir gün diyor ki, Çetin Altan'ın anılarını anlatıyor; Çetin Altan, Şükrü Saraçoğlu ve Necmettin Sadak arasında -Necmettin Sadak, Akşam gazetesinin sahiplerinden- Necmettin Sadak diyor ki: "Kürt coğrafyasında bir şeyler yapmak lazım." Sonra Şükrü Saraçoğlu onu alıyor "Gel otur, ileride ne olacağı belli olmayan bir yere yatırım yapmamalıyız." diyor. İşte, ayrımcısınız, sizin beyninizdeki bu. Hep o topraklarda "İleride ne olacak?" kuşkusunu ve endişesi tam yüz yıldır devam ediyor, emin olun. O korkularınızı yenin, bize haksız politikalar uygulamayın. Bakın, hayatın her alanındaki -biraz önce sağlıkla ilgili verdiğim o verilerin hepsi doğru- işte, ayrımcı politikalar bu!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bakın, Ağrı en soğuk iklim coğrafyamızdan bir kent ve en çok doğal gaz tüketen, Muş da en çok doğal gaz tüketen iller ama bunlar Samsun'dan, bunlar Bursa'dan doğal gazı daha fazla bir fiyatla tüketiyorlar ve en çok da onlar tüketiyorlar ve orada vergi dilimi İstanbul'daki bir holdingin vergi dilimi neyse Ağrılı küçük esnaf da bunu yapıyor. Şimdi, bir taraftan doğal gazda bu felaket varken diğer bir taraftan da o elektrik kurumları koca koca direkler dikmişler, o direklerin başında sayaçlar var, kimse oraya çıkıp göremiyor. Geliyor büyük faturalar; ayda 3 milyon, 4 milyon liralık faturalar geliyor ve kimse de bunun hesabını soramıyor. İşte, ayrımcı politikalar dediğimiz bu. Ödediğimiz paranın nereye gittiğini bilmediğimiz bir coğrafyanın evlatlarıyız.

Teşekkür ediyorum.

Sağ olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası doğrultusunda milletvekillerinin gerekli hassasiyeti göstermelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasına göre Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak yasaktır. İç Tüzük'ün amir hükmü doğrultusunda milletvekillerinden bu hususta gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ediyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 8'inci maddesiyle yeniden düzenlenen 492 sayılı Kanun'a bağlı (2) sayılı tarifenin "I-Değer veya ağırlık üzerinden alınan nispi harçlar:" başlıklı bölümünün mülga (5) numaralı fıkrasına aşağıdaki paragrafın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Tescil edilmiş araçların ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yetki belgesi bulunanlara yapılan satış ve devirlerinde bu harç alınmaz."

Abdulhamit Gül	Şamil Ayrım	Osman Sağlam
Gaziantep	İstanbul	Karaman
İrfah Çelikaşlan	Halil Eldemir	Oğuz Üçüncü
Gaziantep	Bilecik	İstanbul
İbrahim Yurdunuseven	Mesut Bozatlı	Mustafa Hakan Özer
Afyonkarahisar	Gaziantep	Konya
Cevahir Uzkurt	Ali Kıratlı	İshak Şan
Niğde	Mersin	Adıyaman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İkinci el motorlu kara taşıtı ticareti yetki belgesi bulunan işletmelerin araçların alım satımına aracılık ettikleri dikkate alındığında, bunların ikinci el araç alımlarında noter harcı alınmaması sağlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Mehmet Karaman

Mersin

Denizli

Samsun

Birol Aydın

Medeni Yılmaz

Mustafa Bilici

İstanbul

İstanbul

İzmir

Cemalettin Kani Torun

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun.

Buyurun Sayın Torun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Bugün sizlere ülkemizin can güvenliği, denetim sistemi ve kamusal sorumluluğunun nasıl çıktığını anlatmak ve bunun resmini çizmek için söz aldım.

Türkiye, son yıllarda peş peşe gelen ve her biri onlarca cana mal olmuş felaketlerle sarsılıyor. Yaşanan felaketlerin ortak noktaları ise ihmal ve denetimsizlik. Bolu Kartalkaya'da hepimizin yüreğini yakan bir otel yangını meydana geldi. 238 kişinin bulunduğu otelde mutfak kısmında başlayan yangın duman dedektörleri, "sprinkler" sistemi, acil çıkış ışıkları gibi en temel güvenlik donanımları bulunmadığı için hızla yayıldı ve oteli birkaç dakika içinde cehenneme çevirdi. Bu eksiklikler Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları tarafından açıkça rapor edildi. Tam 78 vatandaşımız hayatını kaybetti, 137 kişi yaralandı. Aralarında çocukların, gençlerin, ailelerinin olduğu insanlar tatil yapmak, nefes almak için gittikleri bir otelde en temel güvenlik önlemlerinin alınmaması yüzünden hayatını kaybetti. Geçtiğimiz haftalarda mahkeme kararını açıkladı, ciddi cezalar verildi; ailelerini kaybeden vatandaşlarımızın içi bir nebze ferahladı ancak biz bürokrasiden, bakanlıktan, siyasilerden ne bir istifa ne de ciddi bir yargılama görmedik. 2025 yazının neredeyse tamamı orman yangınlarıyla geçti; yüzlerce hektar orman, tarım

arazisi, hayvan varlığı kül oldu; şehit olan vatandaşlarımız, kamu görevlilerimiz var. Resmî açıklamalara göre yangınlarla ilgili gözaltılar ve tutuklamalar oldu yani bu felaketlerin tamamını -tırnak içinde- dış güçlere, iklime bağlamaya çalışanlar bilsin ki hatırı sayılır bir kısmı insan kaynaklı ihmal, denetimsizlik ve kontrolsüzlük yüzünden çıktı. Tarım arazilerindeki kontrolsüz ateş yakmalar, bakımı yapılmayan enerji hatları, riskli bölgelerdeki altyapı sorunları; bütün bunlar denetlenmeyen bir sistemin sonucu.

Bakın, henüz birkaç hafta önce, 15 Kasım 2025'te İstanbul Kabataş'taki M7 Metro Hattı inşaatında eksi 6'ncı kattaki iskele çöktü, 1 işçi hayatını kaybetti, yaralananlar oldu. Bu olay da yine iş güvenliği ihmallerinin bir sonucudur. Tıpkı her yıl yüzlerce işimizin yaşamını yitirdiği binlerce iş cinayetinde olduğu gibi burada da sorumluluk zincirinin üst kademelerine dokunulmadı, birkaç teknik personele sınırlı soruşturmalar açıldı, kamu tarafındaki hiçbir üst düzey yöneticinin sorumluluğu tartışılmadı.

Kamuoyu günlerdir Böcek ailesi başta olmak üzere gıda zehirlenmesi vakalarıyla çalkalanıyor. 4 kişilik bir ailenin çok kısa bir süre içinde hayatını kaybetmesinin sorumluları kimlerdir? Yapılan inceleme sonucu otelde yapılan ilaçlama sebebiyle hayatlarını kaybettikleri anlaşıldı. Aynı firmanın daha önce de bir bebeğin ölümüne sebep olduğu söyleniyor.

Değerli arkadaşlar, insan canından bahsediyoruz; insanlarımız artık yolda yürürken, metroya binerken, bir otelde tatil yaparken, bir ormanda piknik yaparken, bir restoranda yemek yerken kendini güvenli hissetmiyor çünkü sistem denetimi değil, cezasızlığı ve sorumsuzluğu ödüllendiriyor. Bu olaylar sadece ülkemizde değil, uluslararası medyada da geniş yer buluyor. Büyük haber ajansları Türkiye'de peş peşe yaşanan yangınları, altyapı çökmelerini, güvenlik eksikliklerini dünya kamuoyuna taşıyor. Turistler, yatırımcılar "Türkiye güvenli mi? Tesislerde en temel önlemler alınıyor mu?" sorularını soruyor; bu da turizmi, ülke imajını ve uluslararası ilişkilerimizi etkiliyor. Sizi temin ederim, bu faciaların hiçbirisi kaçınılmaz değildir. Eğer Türkiye'de bağımsız denetim mekanizmaları çalışıyor olsaydı, eğer oteller, inşaatlar, fabrikalar, gıda işletmeleri gerçekten sıkı biçimde kontrol edilseydi, eğer sorumlular her olaydan sonra hesap veriyor olsaydı, biz bu ülkede sorumsuzluğu ve cezasızlığı değil de liyakati, sorumluluğu kurumsallaştırmış olsaydık bugün bu haberlerle sarsılmış olmayacaktık. Bu nedenle, açıkça söylüyorum: Bu olaylar kader değildir; bu olaylar cinayet gibi ihmallerin sonucudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Bedel ödemeyen, istifa etmeyen, görevden alınmayan her yönetici ihmalin, çürümenin ve yeni felaketlerin ortağıdır. Türkiye'nin ihtiyacı korkmadan görevini yapan bağımsız kurumlar, liyakate dayalı bir kamu yönetimi, şeffaflık, sorgulanan ve hesap veren bir iktidar anlayışıdır. Bu da ancak otoriter yönetim anlayışının sona ermesiyle, yargı bağımsızlığının sağlanmasıyla, kurumsal devlet aklının yeniden inşa edilmesiyle mümkündür. Bugün burada bu gerçekleri söylemek acı ama zorunludur çünkü biz susarsak bu ölümler devam eder; biz konuşursak, hesap sorulursa, sistem değişirse ancak o zaman insanlarımız nefes alır, güvende olur, geleceğe umutla bakar. Bu millet güvenlikten yoksun yaşamak zorunda değildir, bu ülke daha iyisini hak ediyor.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Kara...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, deprem bölgelerindeki yerinden dönüşüm sürecine ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Deprem bölgelerindeki yerinde dönüşüm süreçleri maalesef sıkıntılı bir sürece sebep oluyor. Müteahhit ve yurttaşlar arasında ciddi sorunlar meydana geliyor. Artan maliyetler karşısında vatandaşlarımız mali açıdan çok zorlanıyorlar. Özellikle anahtar teslim projelerde artan fiyatlar sebebiyle söz verdikleri fiyatlara müteahhitler evleri teslim edemiyor. Bir de yüzde 30'luk peşinat isteyince maalesef depremzede yurttaşlarımızın beli bükülüyor.

Hasar tespitlerinden kaynaklı mahkeme safhasında yapılan hak sahiplerinin yerinde dönüşüm başvuru sürelerini kaçırmalarından dolayı desteklerden yararlanamadıkları da bir diğer gerçektir. O bakımdan, bu yerinde dönüşüm süreci yeniden değerlendirilmeli, Bakanlık bu konuda güncel mevzuatı yeniden düzenlemek durumunda kalmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

Buyurun.

50.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Sağlık Bakanlığına çağrıda bulunmak istediğine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Bu yıl ilaç fiyatlarında yapılması gereken euro kuru güncellemesi yapılmadığı için bugün Türkiye'de 300'e yakın ilaç bulunamıyor. Daha da vahimi bu ilaçlardan 165 tanesinin muadili yok; tansiyon, diyabet, astım ve romatizma gibi kronik hastalıkların ilaçları hatta herkesin bildiği Augmentin gibi en temel antibiyotikler bile artık bulunamıyor. On dört aydır ilaç fiyatları sabit kaldı ve sistem kilitlenmiş durumda. İthal ilaç firmaları üretimi durdurdu, depolar ilaç bulamıyor, 30 bin eczane ekonomik olarak çıkmaza girmiş durumda. Unutmayalım, en pahalı ilaç bulunamayan ilaçtır. İlaç yokluğu karborsayı, karaborsa da sahte ilaç riskini artırır. Buradan Sağlık Bakanlığına çağrıda bulunuyorum: Kur güncellemesini derhâl yapın, ilaç yokluğunu giderecek acil tedbirleri hayata geçirin. Bu, halk sağlığı açısından son derece ciddi bir tehdittir.

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

Buyurun.

51.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'un sorunlarına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, AKP iktidarında, yedi bin beş yüz yıllık Hititler'in başkenti, turizm, sanayi ve tarım sektöründe öne çıkan Çorum, maalesef, emekli şehri hâline geldi, ülkenin en yaşlı 10 şehri arasındayız. Hububat kategorisinde Türkiye'de ilk 10'dayız, yarım kalan sulama projelerinden dolayı su fakiriyiz. İhracatta bölgenin 1'inci, ülkenin 13'üncüsüyüz ama havaalanı, demir yolu yok ve altyapı yetersizlikleri Çorum sanayisine patinaj yaptırıyor. Sağlıkta tek hastaneye mahkûm edildik. Yönetim krizleri, ilgisizlik, uzman doktor eksikleri yaşıyoruz. Eğitimde Türkiye ortalamasının altındayız. Ulaşımda ilçe yolları, köstebek yuvası, köy yolları çamur deryası. Uyuşturucu ve asayiş problemlerimiz arttı. Bazı inşaatlarda proje usulsüzlüğü iddiaları örtbas edildi. Lokomotif kamu kuruluşları olan üniversite ve belediyeden istenilen verimi alamıyoruz. Tıp fakültesi için olmazsa olmaz morfoloji binamız yok. Dış hekimliği fakültesi sözü unutuldu. Dış hastanesinde ortodonti, endodonti ve çene cerrahisi yetersiz, iki yıl sonrasına sıra var. İktidar, yıllarca oy deposu olarak gördüğü Çorum'u unuttu, Çorum halkı da seçimde onları unutacak.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) (Devam)

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 9- 492 sayılı Kanuna bağlı (4) sayılı Tarifenin ‘I-Tapu işlemleri:’ başlıklı bölümünün (20) numaralı fıkrasının (a) bendinde bulunan ‘beyan edilen devir ve iktisap bedelinden az olmamak üzere emlak vergisi değeri’ ifadesi ‘emlak vergisi değerinden az olmamak üzere beyan edilen devir ve iktisap bedeli’ şeklinde değiştirilmiştir.”

İzzet Akbulut	Gökhan Günaydın	Aliye Timisi Ersever
Burdur	İstanbul	Ankara
Ömer Fethi Gürer	Gülcan Kış	Elvan Işık Gezmiş
Niğde	Mersin	Giresun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

Önerge üzerinde söz isteyen Burdur Milletvekili Sayın İzzet Akbulut.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Teklife şöyle bir baktığımızda, tamamen, vatandaşlarımıza acil bir çağrı var: “Yetiş, para kalmadı, vergilerle bize destek ver. Zaten az vergi veriyordun, daha fazla vergi ver.” diyorlar.

Örneğin, mart ayında kira geliri elde edenler vergi beyannamesi veriyorlardı, diyorlardı ki: “Belli bir istisna var, 2025’te bu, 47 bin TL olacaktı.” Belki de sadece kira geliriyle yaşıyordu. Örneğin, 50 bin lira kira geliri varsa 47 bin lirasını düşüyordu, 3 bin liraya vergi ödeyecekti vatandaş ama şimdi diyorlar ki: “Olmaz, para lazım. 50 bin üzerinden vergi ödeyeceksin.”

Krediyle konut almış, onu da kiraya vermiş, diyorlar ki: “Bunu sen krediyle almışsın, bir de kiraya vermişsin; olmaz, cezalandırılman lazım, faizi gider yazamazsın.” Faiz bir finansman gideridir, dünyanın her yerinde gider kabul edilir ama bu anlayışla bunu giderden çıkarıyorlar.

Şimdi, 4. dönem geçici vergi vardı, şubat ayında verilir bu vergi. “Gelir vergisi açısından baktığınız zaman, mart ayında zaten gelir vergisi vereceğiz ya da kurumlar vergisi açısından bakarsan nisan ayında kurumlar vergisi vereceğiz. Bu geçici vergi ekstra bir yük.” denildi ve 2021 yılında bunu kaldırdılar yani hak verildi “Vatandaşa ekstra bir yük olmasın.” dediler, kaldırıldı, şimdi, tekrar geri getiriyorlar. Kıymetli vatandaşlarımız, ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımız; AKP iktidarı sayesinde nur topu gibi bir çocuğunuz daha oldu, şubat ayında hiçbir kazancınız olmasa bile mükelleften 912 lira

40 kuruş -sadece bu geçici vergiyi- damga vergisi ödeyeceksin. (CHP sıralarından alkışlar) Aslında saygıdeğer milletvekilleri, bu damga vergisi neydi, biliyor musunuz? Çok eski, bizden çok yaşça büyükler daha iyi bilirler, böyle vergi dairesine elden teslim edilen vergilere basılan pul, onun damga vergisini alıyorlardı. Şimdi ne yapıyorlar? Her şey internet ortamında ama para lazım ya, işte, ondan bile şu anda “damga vergisi” adı altında “Sorma, ver.” parası alıyorlar.

Şimdi, Burdur’dan beni izleyen kıymetli sağlıkçı, veteriner, dişçi, kuyumcu, ikinci el araççı, emlak işleri yapan arkadaşlara da yine müjde vermek istiyorum. AKP iktidarıyla nur topu gibi bir çocuğunuz daha oldu, artık vergiler yetmiyor, sizden alınan vergiler yetmiyor, bir de harç alacaklar sizden, haberiniz olsun diyorum. Bu vergilerden, bu harçlardan bıktıysanız “Üretim lazım bu ülkeye.” diyorsanız, “Bu ülkeye adalet lazım, hukuk lazım, böylelikle para bulunur.” diyorsanız gelin hep beraber en yakın seçimde bu anlayışı sonlandıralım, yoksa hâliniz harap olmaya devam edecek diye tekrar uyarıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, bireysel emeklilik sistemi yıllardan beri özendirilir, bireysel emeklilik sistemine para yatırılması yani bir tasarruf aracı olması sebebiyle özendirilir, yüzde 30’a kadar bir devlet katkısı veriliyordu özendirilmek açısından ama baktığımız zaman Cumhurbaşkanına bir yetki veriliyor, eğer yasalaşırsa -Cumhurbaşkanının takdirinde- Tayyip Bey “Yok, para lazım, vermeyelim, durduk yere bu masrafı artırmayalım.” derse bunu da kaldıracak. İnşallah Ekrem Başkan gelirse Cumhurbaşkanlığa, o emin olun, vatandaşın zararına olacak hiçbir şey yapmayacaktır, o muhakkak devlet katkısını artırma vermeye devam edecektir Cumhurbaşkanlığında, en azından onu sağlayacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, bakıyorsunuz şöyle, vatandaşa bu kadar yük getirilirken kamuda var mı, kamu ödüyor mu bunları diye bakıyorsunuz. Yok, onlara sürekli bir istisna getirmeye devam ediyorlar. Mesela ne yapıyorlar? Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının araçlarının MTV’sini istisna olarak kabul ediyorlar. Ya, bir kere de vatandaş için yapalım, bir kere de bu vergilerini ödeyen yurttaşlarımız için yapalım. Ama ne yazık ki AKP iktidarı döneminde bunları görmeyeceğimiz apaçık ortada.

AKP’ye oy veren tüm yurttaşlarımıza tekrar tekrar hatırlatıyoruz ki bu paketle, bu teklifle hepimizin birçok ekstra ödemeleri oldu diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun, var olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Şenol Sunat

Selcan Taşcı

Balıkesir

Manisa

Tekirdağ

Yüksel Arslan

Ayyüce Türkeş Taş

Hasan Toktaş

Ankara

Adana

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Sayın Hasan Toktaş.

Buyurun Sayın Toktaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; teklifle, 492 sayılı Kanun'un 63'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan vergi ziyai cezası oranının yüzde 25'ten 1 kata yükseltilmesi ve 4 sayılı Tarifenin "I-Tapu İşlemleri:" bölümünün (20) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan ibarenin "Emlak vergisi değerinden az olmamak üzere beyan edilen devir ve iktisap bedeli" şeklinde netleştirilmesi öngörülmektedir. Böylece, tapu harcı matrahında emlak vergisi değeri alt sınırının vurgulanması ve gerçek bedelin beyan edilmemesi hâlinde uygulanacak cezanın ağırlaştırılması amaçlanmaktadır.

Muhterem milletvekilleri, burada, aslında bu konuyla alakalı temel problem, emlak değerlerinin doğru tespit edilmemesidir. Emlak değerleri doğru tespit edilmediği zaman yapılan alım satımlarda, birçoğunuz etrafınızda duymuşsunuzdur; özellikle Sayın Mehmet Şimşek'in, Maliye Bakanının bu konudaki vergi ve harç kaybından dolayı yapay zekâ üzerinden yaptırdığı değerlendirmelerle özellikle konut satışlarında piyasa değerinin altında yapılan satışlarla ilgili aradaki farkın yüzde 25 daha fazlası olarak alınmasını yüzde 100'e çıkaran bir usul. Dediğim gibi, burada esasında temel problem emlak beyanlarının ya da emlak değerlerinin doğru tespit edilmemesi. Bu, milyonlarca vatandaşımızı ilgilendirdiği için ve bir temel problem olduğu için aslında yirmi küsur yıllık iktidar döneminde bunun mutlaka çözülmüş olması gerekiyordu. Yani satılan bir konutun ya da bir arsanın ya da bir tarlanın gerçek piyasa değerinin ne olduğu ve bunun üzerinden satışın yapılması gerektiği hâlde kanunlarımızda "Emlak rayiç değeri üzerinden aşağı olmamak kaydıyla." diye geçiyor. Dolayısıyla vatandaşlarımızın bir kısmınca alışkanlıklar gereği, bir kısmınca da esasında tapu harçlarının yüksek olmasından, yani alandan binde 20, satandan binde 20 yani toplamda yüzde 4 harcın alınmasından kaynaklı olmak üzere ve kanun da buna müsaade ettiği için emlak rayiç değeri üzerinden alım satımlar yapılmakta ama on binlerce vatandaşımıza da bununla alakalı, piyasa değerinin altında bu satışlar olduğu için de cezai müeyyideler uygulanmakta.

Bu konunun çözümüyle alakalı, muhterem milletvekilleri, konu aslında çok basittir; alım satımın gerçek değerler üzerinden yapılması yani emlak değerlerinin doğru tespit edilmesi ama buna mukabil tapuda alım satım harçlarının düşürülmesi. Yani vatandaş yanıls beyana yönlendirmektense doğru beyana sevk edebilmenin, cezai müeyyide uygulamaktansa harçların azaltılarak bunun yapılmasının çok daha doğru bir metot olduğunu düşünmekteyiz.

Ayrıca, piyasada vatandaşlarımızın satın almış olduğu mülklerde; başka yerde bir tarla gösterilip bir başka yerde satılması ya da bizim "hatalı bağımsız bölüm numaralandırması" dediğimiz şekilde şurada aldığınız dairenin aslında projede bir başka yerde gözükmüyor olmasının önüne geçmek açısından SPK onaylı gayrimenkul değerlendirme şirketlerinin yapacağı değerlendirme üzerinden -ki bunlar, yerinde alım satımı yapılacak olan gayrimenkulün aynı zamanda doğru yerde, doğru zeminde olduğunu da tespit etmekle mükellef olan firmalardır- bu metodun uygulanması... Ama dediğim gibi, değerler piyasa değerinde olacağı için tapu harçlarının ve emlak vergi oranlarının mutlaka düşürülmesi gerekmekte; aksi takdirde ki harç almaya meraklı bir iktidar olarak bu yüksek harç oranlarıyla birlikte gerçek değerler gösterildiğinde çok ciddi harçlar çıkacaktır.

Konunun çözümü, dediğim gibi, basittir; üçüncü bin yılda yaşıyoruz, bugün yapay zekânın bile gayrimenkul değeri hesap edebildiği bir dönemde bunu yapmak kolaydır diyor, bütün heyeti saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde geçen "yer alan" ibaresinin "bulunan" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Hüseyin Olan	Ferit Şenyaşar
Mardin	Bitlis	Şanlıurfa
Nevroz Uysal Aslan	Özgül Saki	Perihan Koca
Şırnak	İstanbul	Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Katılmıyorum
Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen, Mersin Milletvekili Sayın Perihan Koca.

Buyurun Sayın Koca. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı, değerli yurttaşlarımızı saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ben sözümü Türkiye'de giderek derinleşen vergi adaletsizliğine dair kuracağım, emeğin sistemli biçimde yoksullaştırılmasına dair kuracağım, bu iktidar tarafından sermayenin korunup kollanmasına dair kuracağım.

Türkiye'de bütçe gelirlerinin yaklaşık yüzde 70'i dolaylı vergilerden yani KDV ve ÖTV'lerden oluşuyor. Bu ne demek değerli arkadaşlar? Bu, bu ülkede vergi gelire göre değil tüketime göre alınıyor demek; asgari ücretle geçinmeye çalışan işçiyle patron aynı ekmeği satın alırken aynı vergi oranını ödüyorlar demek ancak burada büyük bir vergi adaletsizliği, büyük bir adaletsizlik var değerli arkadaşlar. Zira şirketler ödedikleri KDV'yi "indirilebilir KDV" yoluyla vergiden düşüyorlar. Yani patron için KDV bir yük değil, aslında bir muhasebe kalemi ama işçi için KDV sofrasından eksilen ekmek demek, işçi için KDV sofrasından eksilen gıda demek, yine işçi için KDV çoluğun çocuğun rızkından çalınması demek çünkü işçi vergiyi sofrasından feragat ederek, çocuğunun beslenmesinden feragat ederek, barınmasından feragat ederek ödüyor değerli arkadaşlar. Öte yandan, patronlar ÖTV'yi de fiyatlara yansıtarak yine halka ödetiyorlar, emekçilere ödetiyorlar. Patronların bu vergi hilelerine ise siz "vergiyi tabana yayma" adını veriyorsunuz ama aslında olan şey vergi aracılığıyla tam bir soygun düzeninin işletilmesidir.

Öte yandan, değerli arkadaşlar, bütçedeki bir diğer gelir kalemi ise gelir vergisidir. Türkiye'de toplanan gelir vergisinin yaklaşık yüzde 70'i ücretli emekçilerden alınıyor bugün. Yani bu ülkenin bütçesi büyük ölçüde işçinin alın teriyle, emeğiyle dönüyor. Ancak buna rağmen ne yapılıyor değerli arkadaşlar? Vergi dilimleri bilinçli bir şekilde enflasyonun ve asgari ücret artışının altında artırılıyor. Böylece, kesintiler daha yılın yarısı dolmadan başlıyor. Sonuç olarak işçiler daha yılın ortasında bir üst vergi dilimine sokuluyorlar ve yıl ilerledikçe aynı maaşla daha yüksek oranda vergi ödemeye zorlanıyorlar. Bakın, bu, zaten açlık sınırında yaşayan milyonlarca emekçinin yılın ikinci yarısında açlık sınırının bile altına düşen ücretlerle yaşamaya mahkûm edilmesidir. İşçinin vergisi daha eline maaş geçmeden patronlar tarafından kesiliyor.

Diğer yandan, patronların vergi yükümlülükleri ise neredeyse yok, olanlarsa hemen affediliveriyor. İşte, tam da bu yolla bizzat devlet eliyle yürütülen devasa bir servet transferi yapılmış oluyor. İşçiden

toplanan vergiler de yine teşvikler, istisnalar, muafiyetler, vergi afları, garanti ödemeleri, kamu ihaleleri ve kur korumalı ödemeler yoluyla yine doğrudan sermayeye aktarılıyor, sermayeye transfer ediliyor. Böylelikle emekçiden kesip holdinglere, patronlara, sermayeye aktar düzeni, bu düzen ne yazık ki kalıcılaştırılıyor ama şimdi bu da yetmezmiş gibi yeni bir vergi kanunu getiriliyor.

Değerli arkadaşlar, bu ilgili maddede emlaktan alınan harçların artırılmasından söz ediliyor ama burada şu soruyu sormak istiyoruz: Bu maliyetin kiraya yansımaları önleyecek tek bir mekanizma, herhangi bir mekanizma var mıdır? Görüyoruz ki ne yazık ki yoktur. Yük, sözde ev sahibinin üzerindeymiş gibi gösteriliyor ama bu piyasa koşullarında bu yük doğrudan kiracıya aktarılıyor. Zaten barınma krizi yaşayan milyonlarca yurttaş için bu düzenleme kira artışından ve yeni bir yoksullaşma dalgasından başka bir anlama, başka bir manaya gelmiyor çünkü mevcut iktidarın sınıfsal tercihinde konut bir hak değil bir yatırım aracı, bir rant ve sermaye birikim alanı olarak görülüyor.

Buradan soruyoruz ve talep ediyoruz: Neden bu yasa yerine herkesin ulaşabileceği konut hakkı yasası getirilmiyor? Konut hakkı temel bir insan hakkıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Barınma hakkını insan onuruna yaraşır, sağlıklı, güvenli ve erişilebilir bir temel insan hakkı olarak güvence altına almak bu Meclisin sorumluluğudur.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Muğla'dan gelen esnaflara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Muğla'dan gelen esnaflarımız dinleyici locasında bizleri dinlemekteler; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) (Devam)

BAŞKAN - 10'uncu madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Mehmet Karaman

Mersin

Denizli

Samsun

Birol Aydın

Medeni Yılmaz

Mustafa Bilici

İstanbul

İstanbul

İzmir

Haydar Altıntaş

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Gökhan Günaydın

Aliye Timisi Ersever

Ömer Fethi Gürer

İstanbul

Ankara

Niğde

Elvan Işık Gezmiş

Nurten Yontar

Gülcan Kış

Giresun

Tekirdağ

Mersin

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan 'ın, CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki maksadını aşan ifadeye ilişkin açıklaması ⁴

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, az önce TRT'yle ilgili önergede TRT'nin haksız uygulamalarına karşı milletin tepkisini ifade ederken "Millet size lanet okuyor." şeklinde bir ifadeye bulunmuştum. Aslında burada kastettiğim şey, milletimizin isyanı, veryansın etmesi. Bu, TRT'nin uygulamalarını gayri adil bulduğunu ifade sadedinde söylenmiş bir cümledir. Bu açıdan, lanetle ilgili kelimenin maksadı aşan bir ifade olduğunun kayıtlara geçmesi hususunda Genel Kurula saygıyla arz ederim.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Haydar Altıntaş.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu hafta Büyük Millet Meclisinin temel gündemi vergi; oturuyoruz vergi, kalkıyoruz vergi. Evet, vergi, bir devlet için ihtiyaçtır ve para kazanan her vatandaş vergi vermekle mükelleftir ancak biz Türkiye'de vergi alırken maalesef... Devlet, vergi alırken de gelirleri dağıtırken de adaletsiz davranmayı kendine prensip edinmiştir; harcamalar yapılırken hesap verilmiyor.

Türkiye, vergi gelirlerinin yüzde 80'ini 5 ilden topluyor; bu illerin içerisinde İzmir de 4'üncü sırada yer alıyor ama İzmir vergi verirken yatırım alamaz noktadadır. O sebeple İzmir'in yıllardan beri biriken sorunları bir türlü çözilemiyor. Bu vesileyle İzmir'in su krizini, çöp yönetimindeki aksaklıkları, körfezin her geçen gün artan kirliliğini, kronikleşen trafik yükünü, deprem riskini ve yaz aylarında ciğerlerimizi yakan orman yangınlarını dile getirmek istiyorum. Bu sorunların her biri kapsamlı bir

⁴ Bu düzeltmeye ilişkin ifade bu birleşim Tutanak Dergisi'nin 545'inci sayfasında yer almaktadır.

planlama, güçlü bir koordinasyon ve merkezî yönetim ile yerel yönetim arasında sağlıklı bir iş birliğini gerektiriyor ancak maalesef iktidarın uzun süredir izlediği siyasi tutum İzmir'e destek olmak bir yana âdetâ kenti cezalandırma üzerine kuruludur. Merkezî yönetim ile yerel yönetim arasındaki ayrışma derinleştikçe faturayı da bu şehirde yaşayan insanların partili partisiz hepsi çekmektedir. İzmir'in kaynakları budanıyor, bakanlıkların onay süreçleri yavaşlatılıyor, bazı projeler bilerek bekletiliyor, böylece iktidar İzmir'in iradesine ders verme siyaseti güdüyor. Ama burada altını çizmek istiyorum ki İzmir'e ceza vermeye çalışırken aslında kimi cezalandırdığınıza dikkatlice bakmak gerekirse; bu kent son yerel seçimlerde 1 milyon 250 bin oyunu CHP'li adaya, 1 milyon oyu da AKP'li adaya vermiştir. İzmir'de bu rakamlara bakıldığında, İzmir'i cezalandırdığını düşünenler aslında kendi seçmenini de cezalandırıyorlar.

Bu şehir siyasi tercihler için cezalandırılacak bir şehir değildir; bu şehir Türkiye'nin yüz akıdır; demokrasiye inancın, özgür iradenin, çağdaş yaşamın simgesidir. Bir siyasi partiye oy vermedi diye bir kenti görmezden gelmek, bir yönetim anlayışının değil siyasal öfkenin, siyasi kaprisin ürünüdür. Bu yaklaşım Türkiye'nin mahallî idare seçimleri geleneğine ve yüz yılı aşkın yerel demokrasi birikimimize de zarar veriyor. Yerel yönetimleri rakip değil düşman gibi görürsek bu zihniyet ülkemizin idari yapısını zehirlemekte, güçler ayrılığını, demokratik dengeyi ve vatandaşın tercih hakkını aşındırmaktadır. Burada iktidar sıralarına açık bir hatırlatma yapmak istiyorum:

(Uğultular)

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) - Arkadaşlar, dinlemek istemiyorsanız kesebilirim konuşmayı.

İktidar olmanız bütün seçimleri kazanacağınız anlamına gelmez; tam tersine, kaybettiğiniz şehirlerde vatandaşın kararına saygı duymak zorundasınız. Demokrasi sadece kazandığınız yerde değil kaybettiğiniz sınırlar içerisinde de uygulanır.

İzmir'in su sorununu çözmek için yatırımların önünü açmak gerekir. Körfezin temizlenmesi için bakanlıklar ile belediyenin birlikte çalışması gerekir. Çöp, trafik, deprem hazırlığı gibi meseleler ortak akıl gerektirir. Orman yangınlarıyla mücadele ise ancak koordinasyonla başarıya ulaşır ama siz seçilmiş belediyeleri dışlayarak, cezalandırarak, yetki gasbına kalkışarak herhangi bir sorunu çözemezsiniz.

İzmir, bu ülkenin önemli bir ekonomik, kültürel, sosyal merkezidir. İzmir'in güçlenmesi Türkiye'nin güçlenmesidir. Bu nedenle, buradan çağrımı yineliyorum, duyanlara duymayanlara, konuşanlara konuşmayanlara herkese yineliyorum.

Peki, parti farkı gözetmeden tüm şehirlerimize eşit davranılmalı, yerel yönetimler siyasetin düşmanı değil devletin asli paydaşı olarak görülmelidir. Türkiye'nin ihtiyacı cezalandırıcı değil kapsayıcı, katılımcı, demokratik bir yerel yönetim anlayışıdır. Elbette ki belediyeler de kendilerine teslim edilen kaynakları rasyonel bir şekilde harcamalı, akıllı yerlere yatırmalıdır.

Sözlerime son verirken İzmir'in iradesine saygı duyulmasını, kentlerimizin siyasi değil, hizmet odağıyla yönetilmesini bir kez daha talep ediyorum çünkü biz ne dersek diyelim gerçek son sözü yine millet söyleyecek ve millet iradesinin üzerinde hiçbir güç olmayacaktır. Kentlerimizi cezalandırarak büyüyen hiçbir iktidar bu ülkede uzun süre ayakta kalamamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) - Halka sırtını dönen, millete eşit hizmet götürmeyen bir yönetim er ya da geç kendi gölgesine yenilecektir. İzmir'in iradesine saygı duyulmasını, bu kentin enerjisinin, potansiyelinin siyasi hesaplara kurban edilmemesini istiyoruz. Biz, İzmir'i savunurken aslında Türkiye'nin demokratik birikimini savunuyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, iyi geceler diliyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Sayın Nurten Yontar. (CHP sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Tekirdağ'ın 3 Kemallerinden Namık Kemal'i ölüm yıl dönümünde, Yahya Kemal Beyatlı'yı da doğum gününde rahmet ve minnetle anıyorum.

Teklifin 10'uncu maddesiyle, bugüne kadar harç alınmayan veya bir defaya mahsus alınan birçok ruhsat ve belgeye yıllık harç getirilmekte. Özel sağlık kuruluşları, dış klinikleri, veterinerler, kuyumcular, ikinci el araç ve taşınmaz ticareti yapan işletmeler, turizm işletmeleri, laboratuvarlar ve havacılık ruhsatları artık her yıl yüksek tutarlarda harç ödeyecek. Bu yetmiyormuş gibi, büyükşehirlerde bu harç 2 katına çıkarılacak. Hükümet, bu düzenlemeden 4,5 milyar lira gelir bekliyor. Alınacak bu harçların her zamanki gibi yine vatandaşa yansıtılacağı, kayıt dışılıkla mücadeleye katkı sağlamayacağı, ödeme gücü ve vergi adaleti açısından Anayasa'ya aykırılık riskleri taşıdığı Plan ve Bütçe Komisyonunda vurgulanmasına rağmen bu maddenin metinden çıkarılması önerimiz iktidar tarafından reddedildi.

Teklifin geneline bakarsak, bu yasa "Canı çıkana kadar vurun abalıya." diyor. Vergi dışı alanları kapsayacağı, kayıt dışılıkla mücadele edileceği, vergi adaletinin güçlendirileceği ifade edilse de ne vergi reformu ne de sosyal güvende dengeleri iyileştirecek bir irade var. 2025 yılı Ocak-Eylül döneminde bütçe açığı 1 trilyon 217 milyar liraya dayanmışken Hükümet hâlâ günübirlik adımlarla ekonomiyi yönetmeye çalışmaktadır. Bütçe gelir hedeflerinin tutmadığı bu yılın sonuna geldiğimizde, işte nitekim bu vergi paketi getirildi. "Enflasyonu yüzde 30'un altına indireceğiz." diyenler, bugün yüzde 40'la borçlanmakta. Tüm kesimlerin mutabakata vardığı bir vergi reformuyla kamuda tasarruf yapılmadığı için de gelir artırılmamakta, ülke giderek borçla çevrilen bir ekonomiye mahkûm edilmektedir. Torba yasalarla yamalı bohçaya dönmüş mevzuat, karmaşık uygulamalar, yüksek kayıt dışılık, dolaylı vergilerin ezici ağırlığı, harcamaların bütçeyi aşması, sürekli çıkarılan vergi afları, ödeme gücü ilkesini yok etmekte, dar gelirliyi ve çalışan kesimi âdeta cezalandırmaktadır.

Değerli arkadaşlar, zenginden ve yoksuldan aynı oranda KDV ve ÖTV alınması sebebiyle vergide adalet de yok sayılmaktadır. ÖTV, başlangıçta lüks ürünler için konmuşken bugün akaryakıttan temel ihtiyaçlara kadar her ürüne yayılmış durumda. Bu teklifin sosyal güvenlik boyutu da aynı derecede sorunludur. Bazı mesleklerde prim artışı öngörülmekte, mevcut teşvikler azaltılmaktadır. Oysa SGK'nin asıl sorunu prim kesintilerinin azlığı değil aktif sigortalı sayısının azalmasıdır. Prim artışıyla bu yapıyı düzeltmek mümkün değildir; aksine, işsizliği ve kayıt dışılığı büyütecektir. Bugün milyonlarca çalışan, emekli, çiftçi, esnaf ağır bir geçim krizinin içindeyken, yoksulluk sınırı 97 bin lirayı aşmışken, enflasyon yüksekliğini korurken, Hükümet, emeklinin ayılığından geçmiş borçlar için kesinti yapmanın peşindedir. Ayıptır, günahtır! Bunu yazarken hiç vicdanınız sızlamadı mı? (CHP sıralarından alkışlar) Vatandaş çarkını borçla döndürmektedir. İhtiyaç kredisi borcu bir yılda yüzde 50 artarak 1,35 trilyondan 2,05 trilyon liraya, bireysel kredi kartı borçları yüzde 52 artışla 1,68 trilyondan 2,57 trilyona çıkmıştır. Artık, halk, ekmeği, sütü bile kartla ve borçla almaktadır. Bu yüksek faiz ortamında bile kredi kullanımının patlamış olması vatandaşın başka seçeneğinin olmadığını göstermektedir.

Yine bu teklifte konut kira istisnası da kaldırılmaktadır. 2026 yılından itibaren geçerli olmak üzere -emekliler hariç- tüm konut kira geliri elde edenler için 47 bin liralık bir istisna kullanılmaktaydı, bu da kaldırılmaktadır. Örnek verecek olursak, aylık 15 bin lira kira geliri elde eden bir vatandaşımız bir buçuk aylık kirasını vergi olarak devlete vermek zorunda yani kiralık bir evi olan ile emlak zenginini siz bir tutuyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

NURTEN YONTAR (Devamla) - Bu, sosyal devlet ilkesine, Anayasa'nın 60'ıncı maddesinde güvence altına alınan sosyal güvenlik hakkına aykırıdır. Bu torba yasa ne vergi adaletine hizmet etmekte ne de sosyal güvenlik sisteminin mali dengesini güçlendirmektedir.

Bu nedenle biz bu teklifi reddediyoruz ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle 492 sayılı Kanun'a bağlı (8) sayılı tarifenin "V- Satış ruhsatnameleri" başlıklı bölümünün yeniden düzenlenmek istenen mülga (1) numaralı fıkrasının (b) ve (c) bentlerinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Ayyüce Türkeş Taş

Şenol Sunat

Balıkesir

Adana

Manisa

Yüksel Arslan

Rıdvan Uz

Selcan Taşcı

Ankara

Çanakkale

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Çanakkale Milletvekili Sayın Rıdvan Uz.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, vergi kanunu üzerinde bir konuşma yapacağız ama bununla ilgili daha önce bu kürsüden defalarca ifade ettik. Bu kadar enflasyonun olduğu bir yerde vergi dilimlerinin ne derecede olduğu da herkesçe malum. O yüzden, ben bu konuşmamı sadece AK PARTİ'li milletvekillerine yani Hükûmete ve saraya yönelik yapmak istiyorum. Bunu da hulisikalple yapacağım, niyetimiz kırmak değil, bazı şeyleri doğru bir noktada hatırlatmak üzerine olacak.

Hatırlayın, bir FETÖ süreci, sonra bir Apo süreci, şimdi de bir Papa süreci olmak üzere üçlü bir süreci Türkiye'ye yaşıtıyorsunuz. "40 bin kişinin katili, bebek katili." demiştiniz. "DEM PARTİ siyasi ayağı, derhâl kapatılmalıdır." demiştiniz. "Anayasa Mahkemesi bunu kapatmalı, kapatmıyorsa Anayasa Mahkemesi kapatılmalı." demiştiniz. Seçimden önce de "6'lı masa affedecek Apo'yu." diye propaganda yapmıştınız. Seçim geçti, seçimin ardından ne oldu peki? Apo'ya umut hakkı ve affını ilk sizler dillendirdiniz ve Meclise getirdiniz yani "Yirmi beş yıllık terör sürecini biz yönetemedik, o yüzden teslim oluyorum." dediniz ama unuttuğunuz bir şey var; Necmettin Hoca var, Aybuke Öğretmen var, Selim Astsubay var ve Fatih Başçavuş var. Bunları unutmamanız ve de tekrar hatırlatmak üzere sizlere bunları söylüyorum.

Daha sonra, bir FETÖ süreci hep beraber yaşadık. “Ne istediniz de vermedik?” dediniz FETÖ’ye ve bu FETÖ terör örgütünün başına biliyorsunuz “dinler arası diyalog” altında hepiniz alkış tuttunuz. Hatta Hatay’da bir organizasyon yapıp tıpkı İznik’te olduğu gibi papazı, hahamı ve imamı üzerinden geçirerek “Bunların hepsi Allah’a inanıyor, tek bir Allah’a, Peygamber olmasa da olur. Bak, hepsi cennete gidecek.” diyen FETÖ’yle fotoğraf sırasına girdiniz. Süreç bitince, darbe sürecini yaşadığınızda da bu papazın yanında FETÖ’nün resimlerini yan yana koyarak kendinizi aklamaya, “İşte bu da kardinaldi zaten.” demeye kalktınız ama bugün o fotoğraftan FETÖ’yü çıkartıp kendi resminizi koyuyorsunuz. Hâlbuki Cenab-ı Allah ayetikerimede ne diyor, biliyor musunuz? “Siz dinlerine uymadıkça ne Yahudiler ne de Hristiyanlar asla senden razı olmazlar. De ki Allah’ın yolu, asıl doğru yoldur. Sana gelen ilimden sonra eğer onların arzu ve keyiflerine uyacak olursan bilmiş ol ki Allah’tan sana ne dost ne de bir yardımcı vardır.” Yani size söylüyor. Siz buna rağmen Papa’yı önce sarayda, sonra İznik’te ağırladınız.

(Hatip tarafından Taleal Bedru Aleyna ilahisinin bir kısmının okunması)

RIDVAN UZ (Devamla) - Hani Peygamberimizi sahabenin karşıladığı bir ilahi, bir dua vardı, diyordu ya:

“Sen Güneş’sin, sen Ay’sın

Sen nur üstüne nурсun

Sen süreyya ışığısın

Ey sevgili Ey Resul

Ey bizden seçilen elçi

Yüce bir davetle geldin

Sen bu şehre şeref verdin

Ey sevgili hoş geldin” diye karşılamışlardı ya Peygamber’imizi, siz bu ilahiyi, bu duayı maalesef sarayda Papa’ya yaptınız. Bu da size iki cihanda yeter diye düşünüyorum.

Tam bin yedi yüz yıl sonra İznik’te Papa’ya izin verdiniz. 1925’te Atatürk bu izni reddetmiş, sonra hiçbir Cumhurbaşkanı ve Başbakan bu izni vermemiş. Attila diz çöktürmüş, Sultan Alparslan Papa’ya diz çöktürmüş, Sultan Fatih diz çöktürmüş, Atatürk bir papazı Türkiye’nin ve İslam’ın hilafına hareket ediyor diye sınır dışı etmiş. Onun cesedini bile seksen beş yıl sonra alıp getirmişsiniz. Unutmayın ki bu çok önemli, ne Müslümanlığı ne İslam’ı ne de Türklüğü aslında Papa’ya diz çöktürmediniz; diz çöken sadece sizdiniz. Ne İslam ne Türklük bunun altında kalmayacaktır.

Hatırlayın, İznik’te Papa vaaz veriyor, vaazında ne diyor? Diyor ki: “Yaradan var, kutsal ruh var, Meryem var.” Şirk koşuyor; Papa’nın şirk koştuğu yerde buna müsaade ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

RIDVAN UZ (Devamla) - Bu durumda ben de 1.229 kilometre yol yapmak suretiyle Makedonya’ya, Üsküp’e gittim, Murat Paşa Camisi’ne. 1382’de fethedilmiş, o tarihte bir cami yapılmış; Murat Paşa Camisi. Bu camide kurulduğundan bugüne kadar Türkçe vaaz veriliyor, hem cuma günleri hem pazar günleri olmak üzere Türkçe vaaz veriliyor yani Türklük bir yerde kalbe atmaya devam ediyor. Siz Türkiye’de Türklüğü ayaklar altına alsanız, İslamiyet’i de ayaklar altına alsanız dünya coğrafyasının bir yerinde o ecdadın izleri sayesinde bu kalp atmaya devam ediyor.

Peki, ne diyordu oradaki vaiz efendi? Münafıklığı anlatıyor: “Üç alameti var; birinci alameti, emanete ihanet ederler.” dedi. Yani İznik’te Müslümanlığa ve Türklüğe ihanet ettiğiniz gibi. “İkincisi, yalanı çok söylerler. Üçüncüsü ve önemlisi de Hristiyanlığı ve Yahudiliği dost edinirler.” diyor. Bu, münafıklığın alametleri.

Herkes burada üstüne düşeni alsın diyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gül, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- *Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz’un 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 10’uncu maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Az önceki hitapların hiçbirini biz üzerimize almıyoruz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Almayın, almayın!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Burada özellikle ifade edilen “‘Terör örgütüne teslim oluyoruz.’ dediniz.” şeklindeki bir ifadeyi kabul edemiyoruz. Türkiye Cumhuriyeti AK PARTİ hükümetleri döneminde terörün hepsiyle, bütün terör örgütleriyle, illegal yapılarla çok güçlü bir şekilde mücadelesini ortaya koymuş ve terör örgütleriyle en güçlü, kararlı mücadelesini sergilemiştir.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Tabii, tabii(!)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bu uğurda Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, güvenlik güçlerimiz kahramanca vatanımızı, ülkemizi, 86 milyonun birliğini, beraberliğini, huzurunu korumuştur. İşte o yüzden “terörsüz Türkiye” sürecinin başlamasının temel yaklaşımlarından biri de Türkiye’de terörle mücadelede verilen büyük bir başarıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Teröristbaşıyla mı?

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - O yüzden Türkiye hiçbir zaman, AK PARTİ hiçbir zaman, Recep Tayyip Erdoğan hiçbir zaman, Devlet Bahçeli hiçbir zaman, bu milletin hiçbir evladı hiçbir zaman hiçbir terör örgütünün önünde teslim olmaz, diz çökmez; bunları aynen iade ediyoruz, kabul etmiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Etsen ne, etmesen ne!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Ayrıca Peygamber Efendimiz’e söylenen ve kıyamete kadar da söylenecek olan Taleal Bedru’yu çok farklı bir şekilde çarpıtarak, sanki Papa’ya karşı söylenmiş gibi yapılan iftiraları da asla kabul etmiyoruz. Orada Peygamber Efendimiz’i karşılayan ve her Müslümanın büyük bir gururla söylediği Taleal Bedru söylenmiştir ama “Papa geldi, ona karşı böyle bir ilahi söylendi.” şeyini nasıl yakıştırebiliyorsunuz, nasıl söyleyebiliyorsunuz? Böyle bir şey de asla...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - O zaman niye söylendi?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Biz hiçbir kimsenin önünde diz çökmeyiz. Sadece ve sadece... Balkanlardan Asya’ya kadar bizim kendi coğrafyamızda Türklüğün bütün mabetlerini, Türklüğün bütün hatıralarını koruyan TİKA’mız her yerededir, gönül coğrafyamızdadır. Şunu ifade edeyim bir kez daha: Biz Allah’tan başka hiç kimsenin önünde de diz çökmeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler. Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde geçen "yer alan" ibaresinin "bulunan" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Hüseyin Olan	Ferit Şenyaşar
Mardin	Bitlis	Şanlıurfa
Nevroz Uysal Aslan	Özgül Saki	Heval Bozdağ
Şırnak	İstanbul	Ağrı

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ağrı Milletvekili Sayın Heval Bozdağ.

Buyurun Sayın Bozdağ. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Genel Kurulda görüşmekte olduğumuz bu torba yasa teklifi, vergi adaletsizliğinin yeni bir halkası ve iktidar vergiyi yanlış yerde aramaya devam ediyor. Yine yük dar gelirlinin, emekçinin, emeklinin, küçük esnafın omuzlarına bırakılıyor. İktidarın sermaye yanlısı tercihleri düşünüldüğünde 300 milyar liralık yaratılması hedeflenen kaynağın nereye nasıl harcanacağını tahmin etmek zor değil; en azından gençlere, kadınlara, çocuklara, çiftçiye, yoksula gitmeyeceğini tahmin etmek mümkün.

Defalarca söyledik, yine söylüyoruz: Vergi sistemi adil değil. Dolaylı vergilerin toplam vergiler içindeki payı OECD ülkelerinin tam tersi olarak yüzde 65'in üzerinde. Son on beş yılın ortalaması yüzde 66. 2023 yılında ise 2022'ye oranla dolaylı vergilerde yüzde 101 oranında artış gerçekleşmişti.

Yine defalarca söyledik, yine tekraren söylüyoruz: KDV, ÖTV gibi dolaylı tüketim vergileri gelire bakmaz, asgari ücretli de yoksul kıldığımız halkımız da zengin de aynı oranda vergi öder; bu büyük bir adaletsizliktir. Yoksulun bütçesinden daha fazla pay alan vergi, vergi değildir, ancak ve ancak sosyal adaletsizliğin vergi gelirleri üzerinden yeniden üretilmesidir. Oysa Anayasa 73 açık, "Herkes, mali gücüne göre vergi öder." Ama bu ilke bugün yok sayılmaktadır. Sermayeye tanınan istisnalar, muafiyetler ortadayken bugün halkın karşısına bu torba yasalarla "Kaynak lazım." diye çıkmak ne vicdanidir ne de adildir. 2026 yılı için 3 trilyon 597 milyar liralık vergi harcamaları öngörülmüş ve bunun büyük bölümü sermayeye ayrılacak muafiyetlerdir.

Sayın Şimşek "Az kazanan az, çok kazanan çok vergi alacağız." diyordu ama bir türlü vergi alırken yüzünü zengine dönemedi. Kurumlar vergisinin 2024 dâhil son altı yıl ortalaması yüzde 15,29 olmuş, servet vergisinin ise adı bile geçmiyor.

Bu yasa teklifinin 10'uncu maddesinde hekimlerden, diş hekimlerinden, veteriner hekimlerden, muayenehane, poliklinik ve tıp merkezlerinden her yıl yeni harçlar alınması öngörölüyor. Üstelik bu harçlar kuruluşta bir kere alınan değil her yıl tekrarlanan, büyükşehirlerde 2 katına çıkan âdeta cezalandırıcı nitelikte yükümlölükler olarak karşımıza çıkıyor. Muayenehane uygunluk belgesi için 20 bin lira, poliklinik ruhsatı için 30 bin lira, tıp merkezi için 50 bin lira; aynı şekilde diş hekimleri ve veteriner hekimler için de ağır yükler getiriliyor.

Sayın vekiller, hekimler bu ülkenin en çok emek veren, en çok yıpranan ve maalesef en çok göç veren meslek gruplarından. Yıllardır süren Sağlıkta Dönüşüm Programı uygulamalarıyla sağlık hizmetleri piyasalaştırıldı, hekim emeği değersizleştirildi. Meslek onurunu, emeğini ve toplumun sağlık hakkını hiçe sayan uygulamalar ortada dururken bugün daha da geri götüren bu tür uygulamaları tartışmak zorunda kalıyoruz maalesef.

Bakın, aile hekimliği çalışanları vergide, gelirdede adalet ve insanca yaşam için bu adaletsiz vergi düzenlemesine karşı elli dört haftadır eylemdeler. Ücretlerinden yapılan ve yüzde 35'lere varan vergi kesintilerinin yüzde 15'le sınırlandırılmasını ve tüm ücretliler üzerindeki bu vergi yükünün daha adil bir şekilde düzenlenmesini istiyorlar. İktidar olarak buna haftalardır kayıtsız kaldınız. şimdi ise bu torba yasayla hekimlere gelirlerinden bağımsız, mali yeni bir yük getirmenin telaşındasınız.

İstanbul Tabip Odasının nitelediği gibi, haraca dönüştürölmüş harç olan bu uygulamayı kabul etmiyoruz. Bu düzenleme, Anayasa'nın eşitlik ilkesine, serbest çalışma hakkına ve vergide adalet ilkesine aykırıdır. Bu ülkenin hekimlerinin çalışma koşullarını zorlaştıran, hizmet sunumunu güçleştiren bu uygulama kabul edilemez. Biz vergiyi olması gereken yerden talep ediyoruz; ranttan, servetten, yüksek gelir gruplarından talep ediyoruz; az kazananadan az, çok kazananadan çok ilkesini uygulayın diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN - Buyurun, devam edin.

HEVAL BOZDAğ (Devamla) - Teşekkürler.

Halkın değil sermayenin çıkarlarını gözetene, vergi adaletsizliğini büyüten bu torba yasanın geri çekilmesini talep ediyoruz.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAşKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.41

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.42****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ve Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 3 Aralık 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.43

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Etibank Mazıdağı Fosfat işletmelerinin bir holdinge devredilmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/36124)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan BAYRAKTAR tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğünün 96'ncı maddeleri gereğince saygılarımla talep ederim.
04.11.2025

Doğan BEKİN**İstanbul Milletvekili**

Yeraltı ve yerüstü maden kaynaklarının çeşitliliği ve rezerv miktarı bakımından ülkemiz dünya üzerinde önemli bir yere sahiptir. Dünyada üretilen madenlerin, %75'ini enerji ham maddeleri oluştururken %10'unu metalik madenler ve %15'ini ise endüstriyel hammaddeler oluşturmaktadır. Bu değerler dünya ekonomisi için madencilik endüstrisinin ne kadar değerli olduğunun çok açık göstergesidir. Bu madenler içerisinde yer alan fosfat madeni de günümüz dünya şartlarında su ve petrol gibi çok stratejik öneme sahip maden kaynakları arasında yer almaktadır. Fosfat, Türkiye içinde kritik hammaddeler içerisinde yer alan önemli bir maden olarak karşımıza çıkmaktadır. Fosfat, %85 ile %90 oranında gübre, %10 ile %15 oranında ise yem, gıda, kimya ve deterjan sanayisinde kullanılmaktadır. Türkiye'de üretilen ve ithal edilen fosfatın tamamına yakın bölümü gübre sanayisinde kullanılmaktadır. Diğer bir değişle ülkemizdeki fosfat kaynakları tarım sektörünü, gübre sektörünü, genel ekonomiyi ve sağlayacağı katma değer ile bölgesel gelişmişlik farklılıklarının giderilmesini doğrudan ilgilendiren bir içeriğe sahiptir.

1960'lı yıllarda Türkiye'de artan fosfat ihtiyacının, yurt içinden sağlanması için fosfat madeni arama çalışmaları başlamış olup Maden Teknik ve Arama Enstitüsü (MTA) ile Eti Maden İşletmeleri tarafından ilk fosfat yatağı, 1962 yılında Mardin İli Mazıdağı ilçesinde 200 km²'lik bir alanda bulunmuştur. 1962-1974 yılları arasında Mardin Mazıdağı Bölgesinde, Akraz yatağı, Taşıt yatağı, Şemikan yatağı ve Batı Kasrık yatakları açılmıştır. Mardin ili Mazıdağı ilçesinde saptanan fosfat, 75 milyon ton işletilebilir, 260 milyon ton potansiyel fosfat rezervleri ile Türkiye'nin en önemli fosfat sahasını oluşturmuştur. Bu yataklar, 1974'de Eti Maden İşletmelerine (Etibank'a) devredilmiştir. 1978 ile 1993 yılları arasında 2.296 ton cevher üretimi yapılmış olup 1994 yılının nisan ayının başında oluşan ekonomik sıkıntılar nedeni ile üretimi durdurma kararı alınmıştır. Ancak 2011 yılına gelindiğinde Mazıdağı Fosfat Tesisi Cengiz Holding tarafından devralınmıştır. Mazıdağı fosfat yatağı gerekli teknoloji sağlayamadığı için çok uzun süre atıl kalmış ve yeterince değerlendirilememiştir. Bu durum ülkemizi gübre sektörü gibi başlangıç hammaddelerinde tamamen dışa bağımlı duruma getirmiştir. Ayrıca, özel destek ve kararnamelerle söz konusu şirkete çok fazla imtiyaz verildiği iddiası gündeme gelmiştir. Bu kapsamda 20.03.2017 tarih ve 2017/10082 sayılı kararname ile Gümrük Vergisi ve KDV muafiyeti ile KDV iadesi gibi destekler sağlanmış 09.05.2019 tarih ve 1041 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmış Cumhurbaşkanlığı kararı ile bölge Özel Endüstri Bölgesi ilan edilmiştir.

Bu Bağlamda;

1- Ülkemiz yıllık gübre üretim miktarının üretimi için gereken fosfat konsantresinin dörtte birini karşılayabilecek miktarda fosfata sahip iken Etibank Mazıdağı Fosfat İşletmeleri niçin atıl duruma getirilmiştir?

2- Maden Tetkik Arama (MTA) tarafından yapılan çalışmalarda fosfatın çıkarılmasının ekonomik olmadığı belirtilmesine rağmen bu tesisin özelleştirilerek Cengiz Holding'e verilmesinin nedeni nedir? Bu özelleştirme yapılırken kamuoyu şeffaf şekilde aydınlatılmış mıdır?

3- İşletmenin aktif bir şekilde çalışmasıyla 2000 kişiye yeni iş alanının açılması ile bölge halkına maddi imkân sağlaması bakımında tesisin tekrardan faaliyete geçirilmesi için Bakanlığınızca ilgili kişilerle ortak bir çalışma yapılmakta mıdır?

4- Mazıdağı başta olmak üzere ülkemizde ne kadar fosfat rezervi bulunmaktadır? Bunların ne kadarı çıkarılmaktadır?

5- Gübre üretimi için çok önemli bir yere sahip olan fosfat rezervlerinin tespiti ve işlenmesi ile dışa bağımlılığı azaltmak adına hangi çalışmalar yapılmaktadır?

6- Eti Bakır A.Ş. Mazıdağı Fosfat İşletmeleri için ÇED raporu alınmış mıdır?

7- Eti Bakır A.Ş. Mazıdağı Fosfat İşletmelerinde çıkan zehirli gazların bölge insanına, bitkilere ve toprağa zarar vererek bir çevre felaketine neden olduğuna yönelik iddialar söz konusu bu konu ile ilgili Bakanlığınıza ulaşan şikâyet var mıdır? Bu şikâyetlerin kaçına cevap verilmiş ve inceleme başlatılmıştır? İddialar doğru ise şirkete yönelik hangi yaptırımlar uygulanmış mıdır?

8- Mazıdağı ve bölgede fosfat dışında hangi maden kaynaklarının yer aldığına dair bir tespit çalışması yapılmış mıdır? Farklı maden rezervleri var ise bunların işlenmesi ile ilgili bir çalışmanız var mıdır?

9- Bölgedeki fosfat cevherlerinde mevcut tali miktarlardaki uranyumun kazanılabilmesi için çalışma yapılmakta mıdır? Yüksek uranyum maden yataklarına yatırım yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise bu yatırımlar kim tarafından ve hangi amaçla yapılmaktadır?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- 367276
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-36124)

27 Kasım 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12/11/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1733959 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Doğan BEKİN'in tarafıma tevcih ettiği 7-36124 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-36124 Esas Numaralı Önerge Cevabı

	İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DOĞAN BEKİN'İN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR	DÖNEM 28-4	ESAS NO 7-36124

Madencilik sektörüne ilişkin olarak; yıllar itibarıyla ruhsat müracaat sayıları, terk ve iptal edilen ruhsat sayıları, Türkiye geneli ruhsat sayıları, maden üretim değerleri, madencilik sektörünün GSYH içerisindeki payı, devlet hakkı gelirleri, denetlenen saha sayıları gibi detaylı bilgilere Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG)'in <https://www.mapeg.gov.tr/> internet adresindeki “Bilgi Merkezi” sekmesinden ulaşılabilmektedir.

Yürütülen madencilik faaliyetlerine ilişkin olarak; maden sahalarında arama ve işletme ruhsat süreçlerinden sonra ruhsat sahipleri tarafından madencilik faaliyetlerine başlanabilmesi için “işletme izni” alınması gerekmekte olup, mevcut sahaların çok küçük bir alanına tekabül eden ve fiili olarak madencilik faaliyetinin yürütüldüğü alanı ifade eden işletme iznli alanlarda faaliyete başlanabilmesi için izin alanına yönelik olarak 3213 sayılı Maden Kanunu’nun 7’nci maddesinde belirtilen; mülkiyet izninin (orman/mera/tapulu arazi vb.), ÇED Belgesi’nin, İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı’nın ve ilgili Bakanlık/Kurumlardan alınması zorunlu olan diğer tüm izinlerin (Sit, Milli Parklar, Turizm Bölgeleri Alanları ve Merkezleri ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve duyarlı bölgeler için vb.) tamamlanması gerekmektedir.

Yapılacak olan madencilik faaliyetinin çevreye olan etkilerinin yerel halkla beraber ilgili kurumlarca etraflıca değerlendirildiği söz konusu izin süreçlerini tamamlayamayan hiçbir ocağın açılmasına ise Bakanlığımızca müsaade edilmemekte olup, bu bağlamda tek başına arama ve/veya işletme ruhsatına sahip olunması fiili olarak madencilik faaliyetlerinin başlatılabilmesi için yeterli olmamaktadır.

Bu bilgiler ışığında; Mardin ilimizin Mazıdağı ilçesinde 2 adet fosfat ve 3 adet kalker işletme iznli saha bulunmakta olup, MAPEG kayıtlarında yapılan incelemeler neticesinde Etibank Mazıdağı Fosfat İşletmeleri’ne ait işletme ruhsat sahasında üretim çalışmalarına devam edildiği ve Önergeye konu sahanın atıl durumda olmadığı tespit edilmiştir.

Bununla birlikte, yapılacak olan madencilik faaliyetinin çevreye olan etkilerinin yerel halkla beraber ilgili kurumlarca etraflıca değerlendirildiği ÇED sürecine ilişkin işlemler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı uhdesinde yürütülmekte olup, bu çerçevede Önerge içeriğinde yer alan ve diğer bakanlıkların görev alanına giren hususlara ilişkin bilgilerin ilgili kurum/kuruluşlardan alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, suça sürüklenen çocuklarla ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/36255)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin Tanrikulu
Diyarbakır Milletvekili

Çocuk adalet sistemi, farklı kurumların ortak sorumluluğu altındadır. Adalet, aile, sağlık, eğitim ve işleri birimleri çocuğun yaşamına farklı aşamalarda dokunmakta, ancak bu kurumlar arasında veri paylaşımı, eşgüdüm ve izleme mekanizmaları halen dağınık biçimdedir. Bu durum hem çocukların haklarının korunmasını hem de ulusal ölçekte sağlıklı politika geliştirilmesini zorlaştırmaktadır. Örneğin, suça sürüklenen çocuklara ilişkin veriler Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve TÜİK tarafından ayrı ayrı toplanmakta; ancak bu veriler birbiriyle karşılaştırılabilir nitelikte değildir. Aynı çocuk hakkında birden fazla kurumda kayıt bulunabilmekte, bazı çocuklar ise hiçbir sistemde görünmemektedir. Çocuk politikalarının etkili yürütülebilmesi için bütüncül bir "Ulusal Çocuk Adalet Veri ve İzleme Sistemi" kurulması, kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi ve düzenli kamuoyu raporlamasının yapılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'de suça sürüklenen çocuklara ilişkin verilerin toplandığı merkezi bir ulusal veri sistemi mevcut mudur?
2. Çocuk adalet sistemine ilişkin veriler hangi kurumlar tarafından toplanmaktadır ve bu kurumlar arasında veri paylaşımı yapılmakta mıdır?
3. Kurumlar arası koordinasyonu sağlamak amacıyla kurulmuş bir daimî mekanizma (örneğin Çocuk Adalet Koordinasyon Kurulu) var mıdır?
4. Bakanlıklar arası veri paylaşımı hangi yasal düzenlemeler veya protokoller çerçevesinde yürütülmektedir?
5. Suça sürüklenen çocuklara ilişkin verilerin yaş, cinsiyet, il, suç türü ve tedbir türüne göre düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılması planlanmakta mıdır?
6. Çocuk adalet sistemi kapsamında alınan koruyucu ve destekleyici tedbir kararlarının uygulanma oranı düzenli biçimde izlenmekte midir?
7. Çocuk kapalı ceza infaz kurumları, eğitimevleri ve denetimli serbestlik kapsamındaki çocuklara ilişkin yıllık izleme raporları kamuoyuna açık mıdır?
8. Barolar, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları çocuk adalet sistemi verilerinin izlenmesi sürecine dâhil edilmekte midir?
9. Ulusal düzeyde "çocuğa özgü adalet politikaları"nın izlenmesinden sorumlu bir merkezi birim kurulması planlanmakta mıdır?
10. 2025-2030 yıllarını kapsayan yeni bir "Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı" hazırlanmakta mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-345445

Konu : Soru Önergeleri-310

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1737875 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/36255 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Adalet Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

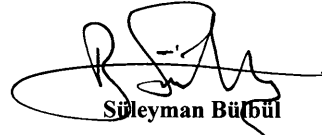
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

3.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, suça sürüklenen çocuklarla ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/36257)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanması saygılarımla arz ederim.

Süleyman Bülbül
Aydın Milletvekili

Çocuk adalet sistemi, farklı kurumların ortak sorumluluğu altındadır. Adalet, aile, sağlık, eğitim ve içişleri birimleri çocuğun yaşamına farklı aşamalarda dokunmakta; ancak bu kurumlar arasında veri paylaşımı, eşgüdüm ve izleme mekanizmaları halen dağınık biçimdedir. Bu durum, hem çocukların haklarının korunmasını hem de ulusal ölçekte sağlıklı politika geliştirilmesini zorlaştırmaktadır. Örneğin, suça sürüklenen çocuklara ilişkin veriler Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve TÜİK tarafından ayrı ayrı toplanmakta; ancak bu veriler birbiriyle karşılaştırılabilir nitelikte değildir. Aynı çocuk hakkında birden fazla kurumda kayıt bulunabilmekte, bazı çocuklar ise hiçbir sistemde görünmemektedir. Çocuk politikalarının etkili yürütülebilmesi için bütüncül bir “Ulusal Çocuk Adalet Veri ve İzleme Sistemi” kurulması, kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi ve düzenli kamuoyu raporlamasının yapılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de suça sürüklenen çocuklara ilişkin verilerin toplandığı merkezi bir ulusal veri sistemi mevcut mudur?
2. Çocuk adalet sistemine ilişkin veriler hangi kurumlar tarafından toplanmaktadır ve bu kurumlar arasında veri paylaşımı yapılmakta mıdır?
3. Kurumlar arası koordinasyonu sağlamak amacıyla kurulmuş bir daimî mekanizma (örneğin Çocuk Adalet Koordinasyon Kurulu) var mıdır?
4. Bakanlıklar arası veri paylaşımı hangi yasal düzenlemeler veya protokoller çerçevesinde yürütülmektedir?
5. Ulusal düzeyde “çocuğa özgü adalet politikaları”nın izlenmesinden sorumlu bir merkezi birim kurulması planlanmakta mıdır?
6. 2025–2030 yıllarını kapsayan yeni bir “Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmakta mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-345447

Konu : Soru Önergeleri-310

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1737875 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Aydın Milletvekili Sayın Süleyman BÜLBÜL tarafından verilen 7/36257 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Adalet Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

